

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ORTAÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ ANABİLİM

DALI

Coğrafya Eğitimi Bilim Dalı

**SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN 6. SINIF SOSYAL
BİLGİLER DERSİ COĞRAFYA KONULARININ
ÖĞRETİLMESİNDE EBA'DAN (EĞİTİM BİLİŞİM AĞI)
YARARLANMA DÜZEYLERİ VE ÖNERİLERİ**

Özlem CEYLAN

Danışman

Prof. Dr. Süleyman ELMACI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Temmuz, 2019

TELİF HAKKI

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu Ek Madde 40 hükümleri çerçevesinde (Ek:22/2/2018-7100/10 md.) “*Lisansüstü tezler yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından gizlilik kararı alınmadıkça, bilime katkı sağlamak amacıyla Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi tarafından elektronik ortamda erişime açılır.*”

Araştırmacılar tezlerin tamamı veya bir bölümünü yazarın izni olmadan ticari veya mali kazanç amaçlı kullanamaz, yayınlamayaz, dağıtamaz ve kopyalayamaz. Ulusal Tez Merkezi Web Sayfasını kullanan araştırmacılar, tezlerden bilimsel etik ve atıf kuralları çerçevesinde yararlanırlar.

YAZARIN

Adı : Özlem

Soyadı : CEYLAN

Bölümü : Coğrafya Eğitimi

İmza :

Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : "Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin 6.Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Coğrafya Konularının Öğretilmesinde EBA'dan (Eğitim Bilişim Ağı) Yararlanma Düzeyleri ve Önerileri"

İngilizce Adı : “The Levels Of Benefit And Recommendations For Social Studies Teachers' Use Of Education Information Network (Eba) In The Teaching Of Geography Subjects In The 6th Grade Social Studies Course”

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Özlem CEYLAN

İmza:

KABUL VE ONAY

Özlem CEYLAN tarafından hazırlanan “**Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin 6.Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Coğrafya Konularının Öğretilmesinde EBA’dan(Eğitim Bilişim Ağı) Yararlanma Düzeyleri ve Önerileri**” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Ondokuz Mayıs Üniversitesi **Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi** Anabilim Dalı, **Coğrafya Eğitimi Bilim Dalı**’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Süleyman ELMACI

Coğrafya Bölümü/Türkiye Coğrafyası, Samsun Üniversitesi

Başkan: Prof. Dr. Süleyman ELMACI

Coğrafya Bölümü/Türkiye Coğrafyası, Samsun Üniversitesi

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Bu tezin **Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi** Anabilim Dalı, **Coğrafya Eğitimi Bilim Dalı**’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Tarihi: __/__/__

Prof. Dr. Ali ERASLAN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

(İmza ve Mühür)

“Sevgili Zafer GENÇ’e ve

Canım AİLEME”

TEŞEKKÜRLER

Tez çalışmamın hazırlık aşamasından bitimine kadar yol gösteren, tecrübesini ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, değerli bilgilerini benimle paylaşan, öğrencisi olmaktan onur duyduğum değerli danışman hocam Prof. Dr. Süleyman ELMACI'ya şükranlarımı sunuyorum.

Yine yükseköğretim aşamasında değerli bilgilerini aktaran ve desteklerini esirgemeyen Sayın Doç. Dr. Alper KESTEN'e, Sayın Doç. Dr. Necati TOMAL ve Sayın Dr. Öğretim Üyesi Murat Bayram YILAR hocalarıma teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca tez çalışmamda uygulamış olduğum anketime gönüllü katılan SAMSUN ilindeki tüm Sosyal Bilgiler öğretmenlerime katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Tezimin istatistiksel analiz ve hesaplamalarında emeği geçen Sayın Arş. Gör. Emre YILDIRIM'a teşekkür ederim. Her daim yanımda olan yakın dostum Sayın Fatma DEMİR'e manevi desteklerinden dolayı teşekkür ederim.

Tezimin en başından sonuna kadar maddi manevi her türlü destek ve yardımlarını esirgemeyen Değerlim Yüksek İnşaat Mühendisi Zafer GENÇ'e tüm kalbimle sevgilerimi sunarım.

Benimle birlikte yaşadığım tüm zorluklara göğüs geren, sevgilerini ve bana olan inançlarını hiçbir zaman kaybetmeyen çok kıymetli ailem başta annem Ferdane CEYLAN'a, babam Ramazan CEYLAN'a, ablam Tuğçe ZENGİN'e, ağabeyim Emrah CEYLAN'a manevi desteklerinden dolayı teşekkür ederim.

Ablaları olarak gurur duyduğum kıymetli kardeşlerim Nehirsu CEYLAN, Deniz Efe CEYLAN ve Öznur CEYLAN'a sevgi ve manevi desteklerini esirgemedikleri için teşekkür ederim.

**SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN 6. SINIF SOSYAL
BİLGİLER DERSİ COĞRAFYA KONULARININ
ÖĞRETİLMESİNDE EBA'DAN (EĞİTİM BİLİŞİM AĞI)
YARARLANMA DÜZEYLERİ VE ÖNERİLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Özlem CEYLAN

**ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

Temmuz 2019

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 6. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi Coğrafya konularının öğretiminde Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) yararlanma düzeylerinin ve kullanım amaçlarının belirlenmesidir. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Araştırmaya 2017-2018 eğitim öğretim döneminde Samsun ili merkez ilçeleri olan İlkadım, Atakum, Canik ve Bafra ilçelerinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 58 devlet ortaokulunda çalışan 152 Sosyal Bilgiler öğretmeni katılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından uzman görüşleri alınarak anket geliştirilmiştir. Geliştirilen ankette EBA platformundan yararlanılarak 51 madde halinde araştırmanın amacı doğrultusunda oluşturulmuştur. Sosyal Bilgiler öğretmenlerine uygulanan anket üzerinden toplanılan veriler SPSS 25 İstatistik Paket Programıyla analiz edilerek frekans ve yüzdelik değerler olarak verilmiştir. Ayrıca belirli farklı değişkenler ile T-Testi ve Oneway-ANOVA testleri yapılmıştır. Değişken türüne göre farklılığın tespit edildiği analizlerde Tukey testi veri analiz sonuçları incelenmiştir. Araştırma sonucunda Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA hakkında kısmen bilgilerinin olduğu görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin EBA'dan ara sıra yararlandıkları gözlemlenerek öğretmenlerden alınan görüşlerde EBA'nın faydalı ve kaynakça zengin olduğu ancak Sosyal Bilgiler ders saatinin EBA kullanımı için yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Bunların yanı sıra ankete katılan öğretmenlerden alınan önerilerden EBA'nın geliştirilip zenginleştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Sosyal Bilgiler, Coğrafya Eğitimi, 6. Sınıf, EBA (Eğitim Bilişim Ağı), Yararlanma Düzeyi

Sayfa Sayısı : 113

Danışman : Prof. Dr. Süleyman ELMACI

**THE LEVELS OF BENEFIT AND RECOMMENDATIONS FOR
SOCIAL STUDIES TEACHERS' USE OF EDUCATION
INFORMATION NETWORK (EBA) IN THE TEACHING OF
GEOGRAPHY SUBJECTS IN THE 6TH GRADE SOCIAL
STUDIES COURSE**

MS Thesis

Özlem CEYLAN

ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

June 2019

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the levels of social studies teachers' use of Education Information Network (EBA) in the teaching of Geography subjects in the 6th Grade Social Studies course. In this study, quantitative research methods are used. In this research, 152 social studies teachers from 58 public secondary schools participated in the research centers of Ilkadım, Atakum, Canik and Bafra, which are the central districts of Samsun province during the 2017-2018 education period. The questionnaire was developed by the researcher by taking expert opinions as the data collection tool. In the developed questionnaire 51 items in line with the purpose of the research were formed by using the EBA platform. Data collected from the questionnaire applied to Social Studies teachers were analyzed with SPSS 25 Statistical Package Program and were given as frequency and percentage values. T-Test and Oneway-ANOVA tests were conducted with different variables. Tukey test data analysis results were examined in the analyzes where the difference was determined according to the variable type. At the end of the research, it was seen that Social Studies teachers had some knowledge about EBA. In addition, it was found out that teachers used the EBA occasionally and that EBA was beneficial and had rich resources according to the opinions taken from teachers; however, the lesson

time of social studies courses was found to be insufficient for EBA use. In addition to this, it was concluded that EBA should be developed and enriched from the suggestions received from the surveyed teachers.

Keywords: Social Studies, Geography Education, 6th Class, Education Information Network (EBA), Levels of Benefit

Number of Pages : 113

Advisor : Prof. Dr. Süleyman ELMACI

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI.....	II
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	III
KABUL VE ONAY	IV
TEŞEKKÜRLER	VI
ÖZ.....	VII
ABSTRACT	IX
İÇİNDEKİLER	XI
TABLolar LİSTESİ.....	XIII
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	XVI
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
I. GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu.....	4
1.2 Araştırmanın Amacı.....	5
1.3 Araştırmanın Önemi	6
1.4 Varsayımlar	7
1.5 Sınırlılıkları.....	7
1.6 Tanımlar.....	8
İKİNCİ BÖLÜM	9
II. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	9
2.1 Eğitim Teknolojisi	9
2.2 Türkiye’de Eğitim Teknolojisi	13
2.3 FATİH Projesi	21
2.4 Eğitim Platformları	26
2.4.1 Khan Academy	26
2.4.2 Okulistik	26
2.4.3 Morpa Kampüs	27
2.4.4 Vitamin	27
2.5 Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Platformu	27
2.5.1 EBA Platformundaki Modüller.....	30
2.5.2 Sosyal Ağlarda EBA Platformu.....	43
2.6 Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Sitesi ile İlgili Çalışmalar.....	45
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	52

III. YÖNTEM.....	52
3.1 Araştırmanın Modeli.....	52
3.2 Araştırmanın Evren ve Örneklemi	52
3.3 Veri Toplama Araçları.....	56
3.4 Verilerin Toplanması ve Analizi	57
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	58
IV. BULGULAR.....	58
4.1 Öğretmenlerin Demografik Bilgilerine Yönelik Veriler	58
4.2 Öğretmenlerin EBA Bilgi Düzeyleri ve Kullanma Durumlarına Yönelik Bulgular	60
4.3 Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve EBA'da 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanmalarının Bazı Değişkenler Açısından T-Testi ve ANOVA Testi Analiz Sonuçları	74
4.4 Öğretmenlerin Coğrafya Ünitelerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	84
4.5 Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA Hakkındaki Görüşleri.....	93
BEŞİNCİ BÖLÜM	96
V. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	96
5.1 Sonuç ve Tartışma	96
5.2 Öneriler	100
KAYNAKÇA	102
EKLER.....	107

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Eğitimde Kullanılan Teknolojik Araç Gereçler.....	14
Tablo 2: Eğitim Teknolojisinin Gelişim Dönemleri	15
Tablo 3: Girişimlere göre İnternet ve Bilgisayar Kullanım Oranları.....	17
Tablo 4: Hanelere göre İnternet ve Bilgisayar Kullanım Oranları.....	17
Tablo 5: Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılışı	53
Tablo 6: Öğretmenlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılışı	53
Tablo 7: Öğretmenlerin Yaş Aralıklarına Göre Durum Dağılımı.....	54
Tablo 8: Öğretmenlerin Mesleki Deneyim Durumlarına Göre Dağılımı.....	54
Tablo 9: Öğretmenlerin Mezun Olunan Bölüme Göre Dağılımı	55
Tablo 10 : Katılımcıların Okullarının Bulunduğu Yerleşim Yeri Dağılımı.....	56
Tablo 11 : Ankete Katılan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Kişisel Bilgisayar Sahip Olma Durum Dağılımı	58
Tablo 12: Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanma Sıklığının Dağılımı.....	59
Tablo 13: Öğretmenlerin Derse Hazırlıkta Kaynak Olarak Eğitici Sitelerden Yararlanmalarına Göre Dağılışı.....	59
Tablo 14: Öğretmenlerin EBA İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu	60
Tablo 15: Öğretmenlerin FATİH Projesi Hakkında Yeterince Bilgiye Sahip Olma Durumu	61
Tablo 16: Öğretmenlerin EBA Hakkında Yeterince Bilgiye Sahip Olma Durumu... 61	
Tablo 17: Öğretmenlerin EBA Eğitim Platformu Kullanma Durumu	62
Tablo 18: Öğretmenlerin EBA Kullanmama Nedenleri.....	63
Tablo 19: Öğretmenlerin EBA İçeriklerinin 6.Sınıf Seviyesine Uygun Olması Dağılımı	63
Tablo 20: Öğretmenlerin EBA'da Yer Alan İçeriklerin Sosyal Bilgiler Dersinin Kazanımına Uygun Olma Durumu	64
Tablo 21: Öğretmenlerin EBA Platformundan Kaynak Olarak Ne Sıklıkta Yararlandıklarının Dağılımı.....	65
Tablo 22: Öğretmenlere Göre EBA'daki Coğrafya Kaynaklarının Yeterli Olma Durumu	65
Tablo 23: Öğretmenlerin EBA'daki Öğretmenlere Özel Bölümlerden Yararlanma Durumu	66
Tablo 24: Öğretmenlerin EBA Platformundan Sosyal Bilgiler Dersinin Hangi Aşamasında Yararlandıklarının Dağılımı	67
Tablo 25: Öğretmenlerin EBA Platformunun Hangi Amaçlar İçin Kullandıklarının Dağılımı	68
Tablo 26: Öğretmenlerin EBA'nın Sosyal Ağ Yapısıyla Bilgi Alışverişi Yapma Durumu	69
Tablo 27: Öğretmenlerin EBA'yı Sosyal Ağlardan Takip Etme Durumu.....	69
Tablo 28: Öğretmenlerin EBA'da Hazırladıklarını Paylaşma Durumu.....	70
Tablo 29: Öğretmenlerin EBA Sosyal Bilgiler Dersi İçin İçerik Geliştirme Durumu	71

Tablo 30: Öğretmenlerin EBA Sitesine Hangi Alanlar İçin Yükleme Yapma Durumu	72
Tablo 31: Öğretmenlerin EBA Sitesine Yükleme Yaparken Nelere Dikkat Ettiklerinin Dağılımı	73
Tablo 32: Öğretmenlerin EBA'da Coğrafya Ünitelerinden En Çok Hangisi İçin Yararlandıklarının Dağılımı.....	74
Tablo 33: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre T-Testi Analizi (N=152).....	75
Tablo 34: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve 6. Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Analiz Sonuçları (N=152)	75
Tablo 35: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları (N=152)	76
Tablo 36: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Mesleki Deneyim Değişkenine Göre Analiz Sonuçları (N=152).....	77
Tablo 37: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Mesleki Deneyim Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları (N=152).....	78
Tablo 38: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Mezun Olunan Bölüm Değişkenine Göre Analiz Sonuçları (N=152).....	79
Tablo 39: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Mezun Olunan Bölüm Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları (N=152).....	80
Tablo 40: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Eğitici Sitelerden Yararlanma Değişkenine Göre Analiz Sonuçları (N=152).....	80
Tablo 41: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Eğitici Sitelerden Yararlanma Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları (N=152).....	81
Tablo 42: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma Düzeylerinin Eğitici Sitelerden Yararlanma Değişkenine Göre Tukey Testi Sonuçları (N=152).....	82
Tablo 43: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Hizmet içi Eğitim Alma Değişkenine Göre T-Testi Analizi (N=152)	83
Tablo 44: Öğretmenlerin Coğrafya Ünitelerini Öğretirken EBA'dan Yararlanma Düzeyleri – Yeryüzünde Yaşam Ünitesi	84
Tablo 45: Öğretmenlerin Coğrafya Ünitelerini Öğretirken EBA'dan Yararlanma Düzeyleri – Ülkemizin Kaynakları Ünitesi	87

Tablo 46: Öğretmenlerin Coğrafya Ünitelerini Öğretirken EBA'dan Yararlanma Düzeyleri – Ülkemiz ve Dünya Ünitesi.....	90
Tablo 47: Ankete Katılan Öğretmenlerin EBA Hakkındaki Görüşleri.....	93
Tablo 48: Ankete Katılan Öğretmenlerin EBA Hakkındaki Önerileri.....	94

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Eğitim ve Teknoloji Arası İlişkiler	9
Şekil 2: 06-15 Yaş Grubu Çocukların Bilgisayar, İnternet, Cep Telefonu Kullanımı	19
Şekil 3: Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Ana Sayfa Görseli.....	28
Şekil 4: EBA Ders Modülleri Görünümü.....	30
Şekil 5: EBA Ders Modülüne GİRİŞ Sayfası Görünümü.....	31
Şekil 6: EBA Ders Modülünde Sınavların Görünümü.....	32
Şekil 7: EBA Görsel Modülü Görünümü.....	34
Şekil 8: EBA Kitap Modülü Görünümü	36
Şekil 9: EBA Yabancı Dil İçerik Modülü Portalı Görünümü	38
Şekil 10: EBA Kodlama Modülü Görünüm.....	39
Şekil 11: İçerik Üretim- Yönetim Araçları Modülü Görünümü	40
Şekil 12: EBA Market Uygulaması Ana Sayfa Görünümü	41
Şekil 13: EBA Arama Ana Sayfa Görünümü	42
Şekil 14: EBA'nın Facebook ve Twitter Ana Sayfası	44

SİMGELER VE KISALTMALAR

MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
FATİH	Fırsatları Artırma ve Teknolojileri İyileştirme Projesi
EBA	Eğitim Bilişim Ağı
FRTEB	Film-Radyo ve Televizyonla Eğitim Başkanlığı
FRGM	Film Radyo Grafik Merkezi
EĞİTEK	Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
YEĞİTEK	Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
MEBBİS	Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri
ÖFM	Öğretici Filmler Merkezi
BT	Bilişim Teknolojisi
BDE	Bilgisayar Destekli Eğitim
SPSS	Sosyal Bilimler için İstatistik Programı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
BİT	Bilgi ve İletişim Teknolojileri
TRT	Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
UZEM	Uzaktan Eğitim Merkezi
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

BİRİNCİ BÖLÜM

I. GİRİŞ

21.yüzyıl bilişim teknolojilerinin hızla geliştiği ve yaygın olarak kullanıldığı teknoloji çağıdır. Teknoloji ve bilgi devrimi olarak adlandırdığımız bu dönemde teknolojik anlamda çok hızlı gelişmeler ve değişimler olmaktadır. 21.yüzyılın ilk çeyreğinde teknoloji daha da ilerlemiş geçmişe oranla bilgiye ulaşmak için gereken zaman internet sayesinde saniyelere hatta saliselere düşmüştür. Günümüzde sağlık, ulaşım, sanayi, savunma, hizmet, eğitim vb. hayatımızın diğer alanlarda bilişim teknolojileri kullanılmaktadır. “Öğretim teknolojisindeki gelişmeler ile birlikte bilgisayarlar; canlandırma, benzeşim gibi görsel ve işitsel materyaller geliştirmek için eğitim ortamlarında kullanılmaya başlanmıştır. Bunun sonucu olarak da Bilgisayar Destekli Eğitim-Öğretim kavramı ortaya çıkmıştır” (Gürbüz ve Birgin, 2008, s.199-205). Bilişim teknoloji kullanımı dünyadaki birçok gelişmiş ülkede olduğu gibi Türkiye’de de hızla artmış ve artmaya devam etmektedir. Türkiye’de neredeyse internet olmayan yer yok denecek kadar azdır. Akıllı cep telefonları sayesinde bilgisayarı olmayan evlerde bile internete ulaşmak kolaylaşmıştır. Günümüzde insanlar için internet kullanımı yemek-içmek kadar vazgeçilmez bir hale gelmiştir. Gelişmiş ülkelerin birçoğunda teknolojik gelişmeleri eğitim alanına entegre ederek interaktif sınıf ortamını oluşturulmuştur. Gelişen teknolojilerini bu yönde geliştirmeye devam ederken aynı zamanda ilerletmek için çalışmalar yapmaktadırlar. Bunlara bağlı olarak daha verimli ve kalıcı ders ortamı sağlanmaya çalışılmaktadır.

Howard Gardner, 1993 yılında yayınladığı “Multiple Intelligences (Çoklu Zekâ)” eserinde zekânın tek bir yapıda olmadığını, bireylerin birbirinden bağımsız yedi ayrı zekâyâ sahip olduğunu ve bu zekâların zamanla geliştirilebileceğini çoklu zekâ kuramında bahsetmiştir. Çoklu zekâ kuramında; mantıksal/matematiksel, uzaysal/görsel, müziksel, bedensel/duyusal, sözel/dilbilimsel, bireylerarası/sosyal, bireysel zekâ daha sonradan doğacı zekâ da eklenerek 8 zekâ türünden bahsetmektedir (Gardner, 1993). “Her bireyin farklı zekâ yapısına sahip olduğu

herkes tarafından bilinir, eğitim sisteminin de bu farklılıklara cevap verebilecek şekilde yenilenmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir” (Altan, 1999, s.105-117). Geleneksel yöntemlerin başında gelen anlatım yöntemi ile yapılan dersler çağın gerektirdiği ders ortamını sağlamada ve bütün öğrencilere ulaşmakta yetersiz kalmaktadır. Yeni teknolojilerin eğitime entegre edilmesi, yapılan materyaller ile Çoklu zekâ kuramında da olduğu gibi bütün zekâ tiplerine uygun ve bütün duyu organlarına hitap eden materyaller eğitimin kalıcılığını ve etkisini artıracaktır. İnternet ve bilgisayar destekli akıllı tahtalar ile gerçek yaşamı sınıf ortamına aktarılmış olur. Bu interaktif bilgi çağında kendini yenileme çalışmaları ülkenin tüm kurumların da olduğu gibi Milli Eğitim Bakanlığında da teknolojik gelişmeleri kullanarak birçok proje hayata geçirilmiştir. Bunlardan en önemlisi geniş kapsamlı ve yüksek maliyetli olan kuşkusuz FATİH Projesi’dir.

Milli Eğitim Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığı’nın işbirliğiyle teknolojik gelişmelerde yaşanan büyük değişimin eğitim ortamlarına da entegre olması amacı ile 22 Kasım 2010 tarihinde FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojileri Geliştirme) projesini hayata geçirmiştir (MEB, 2018). FATİH projesi, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla bilişim teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde, derslerde etkin kullanımı için başlatılmıştır.

Fatih Projesi ile Türkiye genelindeki temel eğitim ve ortaöğretim eğitim kademelerin de toplamda 432288 adet akıllı tahta sınıflarda kullanılmaya başlamıştır. 150000 adet akıllı tahta ihtiyaç doğrultusunda temel eğitim birinci kademesinde kullanımı için gerekli çalışmalar sürdürülmektedir (MEB, 2018b). Ayrıca 2011 yılında pilot uygulama ile başlatılan tablet dağıtımı daha sonraki yıllarda da devam etmiştir. 2011 yılında sayısı 13800’ü bulan tablet bilgisayar seti dağıtımı 2014 yılında 737800 adede ulaşmıştır. 2015 yılında ise bu sayı neredeyse iki katına çıkarak 1437800 adet olmuştur (MEB, 2018c).

Öğretmenlere de hizmet içi eğitimlerle yeni yapılan uygulama ve içerikler hakkında güncel olarak bilgilendirme sağlanmaktadır. Genel olarak Fatih Projesi’ne baktığımızda beş ana bileşene ayrıldığı söylenebilir. “Bunlar;

- Donanım ve yazılım altyapısının sağlanması,

- Eğitsel e-içeriğin sağlanması ve yönetilmesi,
- Öğretim programlarında etkin Bilişim Teknolojileri (BT) kullanımı,
- Öğretmenlerin hizmet içi eğitimi,

Ağ altyapısı ve geniş bant internet kullanımı ile bilinçli ve güvenli BT kullanımının sağlanması” (MEB, 2018).

EBA (Eğitim Bilişim Ağı), bu ana bileşenler üzerinden sınıf seviyelerine ve ders kazanımlarına uygun, MEB tarafından hazırlanmış aynı zamanda güvenilir ve doğru e-kaynak olarak öğretmen ile öğrencilerin ulaşabileceği bir interaktif eğitim platformudur (MEB, 2018).

Bu proje kapsamında YEĞİTEK (Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü) tarafından ücretsiz bir çevrimiçi sosyal eğitim uygulaması olan EBA (Eğitim Bilişim Ağı) sitesi, 2010 Kasım ayında interaktif yayın hayatına başlamıştır. EBA ile eğitimcilerin ve öğrencilerin sınıf seviyelerine uygun ders içi ve dışında kullanacakları materyallere, doğru bilgiye tek çatı altında ulaşmaları amaçlanmıştır. Öğretmen ve öğrenciler başta olmak üzere eğitimin tüm paydaşları için tasarlanan EBA sitesi ile aşağıdaki hedeflere ulaşılacak amaçlanmıştır. “Bunlar;

- Farklı, zengin ve eğitici içerikler sunmak,
- Bilişim kültürünü yaygınlaştırarak eğitimde kullanılmasını sağlamak,
- İçerikle ilgili ihtiyaçlarınıza cevap vermek,
- Sosyal ağ yapısıyla bilgi alışverişinde bulunmak,
- Zengin ve gittikçe büyüyen arşiviyle derslere katkı sağlamak,
- Bilgiyi öğrenirken aynı zamanda yeniden yapılandırabilmek ve bilgidan bilgi üretmek,
- Farklı öğrenme stillerine (sözel, görsel, sayısal, sosyal, bireysel, işitsel öğrenme) sahip öğrencileri de kapsamak,

- Bütün öğretmenleri ortak bir paydada buluşturarak eğitime el birliğiyle yön vermelerine ön ayak olmak,

Teknolojiyi bir amaç olarak değil bir araç olarak kullanmak amacıyla tasarlanan sosyal bir eğitim platformudur” (EBA, 2018).

EBA eğitim platformun kullanıcıları eğitim-öğretim döneminde MEB çalışan öğretmenler ve öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Öğretmenler giris.eba.gov.tr sitesinden MEBBİS şifreleri ya da e-Devlet şifreleri ile giriş yapmakta öğrenciler ise TC kimlik numaraları ve öğrenci numarası ile giriş yapmaktadırlar. Açık öğretim programlarında okuyan öğrenciler de TC kimlik numaraları ve öğrenci numarası ile siteye giriş yapabilmektedirler. Ayrıca öğretmenler için 2017 yılı itibariyle EBAKOD ile siteye ulaşım devreye girmiş ve derste akıllı tahta üzerinden EBA açılımında öğrencilerin karşısında şifre ile girişlerdeki güvenlik sorunu ortadan kaldırılmıştır (Proje FATİH, 2017). EBA’da yer alan içeriklere öğretmen ve öğrenciler ücretsiz olarak her yerden ulaşabilmektedirler.

EBA platformunda öğretmenlere ve herkese açık, haber, görsel, video, ses, dergi, doküman, e-kitap portalleri bulunmaktadır. Bu kaynakların sayısı her geçen gün artmakta ve kaynaklar düzenli olarak güncellenmektedir. Yukarıda belirttiğimiz portallerin istatistiksel verilerine önceden herkes ulaşabilirken şimdi sadece yönetici konumunda olan kullanıcılara açıktır. Günümüzde EBA sitesi derslerin anlatımında ve öğrencilerin ders tekrarı yapma ve hazırlanmalarında vazgeçilmez bir konuma gelmiştir. Bu çalışmada, anket yardımıyla Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 6.Sınıf coğrafya konularında EBA’dan yararlanma düzeylerini ve önerilerini alarak bu platformun Sosyal Bilgiler dersinin coğrafya ünitelerinin öğretimine katkılarını belirleme ve değerlendirme amaçlanmaktadır.

1.1 Problem Durumu

Eğitim-öğretim sürecinde bilişim teknolojisi donanımlarını kullanarak, etkin materyaller kullanmamız amacıyla YEĞİTEK tarafından tasarlanan EBA platformu incelemeden geçmiş, sınıf seviyelerine uygun ve güvenilir e-içerikleri bulabileceğiniz sosyal bir eğitim platformudur. Bu platformun amacı; okulda, evde, kısacası ihtiyaç duyulan her yerde bilgi teknolojileri araçlarını kullanarak etkili materyal kullanımını destekleyip teknolojinin eğitime entegrasyonunu sağlamaktır.

Bu çalışmada e-öğrenme açısından hizmete sunulan EBA eğitim platformu hakkında Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yeterli bilgiye sahip olup olmadığı, platformu ne amaçla kullandıkları ve hangi coğrafya ünitelerinden çoğunlukla yararlandıkları belirlenecektir. Kısacası Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA'dan yararlanma düzeylerini ölçmek için hazırlanan bir anketle, yaş, cinsiyet, mezuniyet durumu ve mesleki deneyim değişkenlerine bağlı olarak incelenecektir.

Bu doğrultuda EBA'nın Sosyal Bilgiler dersinin öğretiminde dersin niteliğini artırma adına, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA'ya yaklaşım tarzlarını açıklanması hedeflenmektedir. Buradan hareketle problem cümlesi, "Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 6.sınıf coğrafya konularının öğretiminde EBA'dan yararlanma düzeyleri ile görüşleri ve önerileri nelerdir?" biçiminde oluşturulmuştur. Araştırmada şu sorulara da cevap aranmaktadır;

1. Sosyal Bilgiler öğretmenleri FATİH Projesi ve EBA hakkında yeterince bilgiye sahipler mi?
2. Sosyal Bilgiler öğretmenleri eğitim platformlarından ne sıklıkta yararlanıyorlar?
3. Sosyal Bilgiler öğretmenleri EBA'yı Sosyal Bilgiler dersinde ne sıklıkta kullanmaktadırlar?
4. Sosyal Bilgiler öğretmenleri EBA'yı hangi aşamada yararlandıklarını ve hangi amaçla daha çok kullandıklarını?
5. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA'dan yararlanma düzeyleri bazı değişkenlere göre (yaş, cinsiyet, mesleki deneyim, mezun olunan bölüm vb.) farklılık göstermekte midir?
6. EBA'da yer alan coğrafya içerikleri yeterli midir?

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu çalışmayla, Samsun ili merkez ilçeleri Atakum, İlkadım, Canik ile Bafra ilçelerinde bulunan devlet okullarının ortaokul kademesinde görev yapan Sosyal

Bilgiler öğretmenlerinin, 6.sınıf Sosyal Bilgiler dersinde coğrafya ünitelerinin öğretilmesinde yararlanma düzeylerini yaş, cinsiyet, mesleki deneyim vb. değişkenlere bağlı olarak EBA kullanım durumlarını, yararlanma düzeylerini ve görüşlerini almak amaçlanmıştır.

Bir diğer amacı ise EBA platformuna karşı Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ilgilerini ölçmek ve anketin sonunda yer alan açık uçlu soru ile EBA hakkında anket sorularında yer almayan düşüncelerini ve önerilerini almak amaçlanmıştır. Böylece öğretmenlerin EBA hakkında genel görüşleri istenerek platformun daha da geliştirilmesi ve yayılması yönünde adımlar atılmasına katkı sağlamaları amaçlanmıştır. Platform geliştikçe yapılacak materyallerin daha da kaliteli ve güncel olması konusunda katkı sağlayabilir. Literatür taramasında Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA hakkındaki görüşleri konusunun nicel tarama modelinde çalışılmamış olması da araştırmanın önemini artırmaktadır.

1.3 Araştırmanın Önemi

Günümüzde teknoloji hızla gelişmekte ve hayatımızdaki önemi de aynı derecede artmaktadır. Teknolojik araç gereçler hayatımızı kolaylaştırmakla beraber vazgeçilmez bir parçamız olmuşlardır. Teknoloji çağı olarak değerlendirdiğimiz bu dönemde bilimden sağlığa, sanayiye başka bir ifade ile yaşamın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da birçok teknolojik gelişmeler yaşanmıştır. Birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de bu alanlarla ilgili yatırımlar artmakta ve desteklenmektedir. Ülkemizde FATİH Projesi ile eğitimle teknolojinin entegrasyonu sağlanıp ülke genelinde eğitimde fırsat eşitliği oluşturularak eğitim ve öğretimin kalitesini artırmak amaçlanmıştır. Bu amaçla FATİH Projesinin bir kolu olarak EBA eğitim platformu geliştirilerek öğretmenlerin ve öğrencilerin ders materyallerine tek çatı altında ulaşabilecekleri güvenli ve kaliteli bir ağ kurulmuştur.

Okullardaki Akıllı Tahtalar sayesinde sınıf ortamında kolayca kullanılmakta olan EBA, dersin kalıcılığı ve öğretimin daha anlamlı olması açısından önemlidir. Aynı zamanda bu platform sanal ortamda olması nedeniyle sürekli geliştirilmekte ve güncellenmektedir. Yetkililer ve öğretmenlerin ilgisiyle platformda yüklü materyallere her gün bir yenisi eklenmekte kaynak sayısı artmaktadır. Öğretmenler kendi aralarında ya da öğrencileri ile bilgi alışverişi sağlamaktadırlar. Sosyal ağlarla

bağlantısı olmasından dolayı eğitimle ilgili en yeni haberlere platformdan her kesimden insan ulaşabilmesine fırsat tanımaktadır.

Çalışma FATİH projesi ile eğitim ve teknolojinin iç içe kullanımını destekleyen EBA sitesinin yeni olması dolayısıyla özellikle Sosyal Bilgiler dersinde öğretmenlerin yararlanma düzeylerini tespit ederek diğer bu bölümde okuyan öğretmen adaylarına veya görevdeki öğretmenlere yol gösterici olmak amacıyla literatüre katkı sağlayacağı düşünülen ve aynı zamanda yüksek lisans düzeyinde ilk çalışmalar arasında olması açısından önem taşımaktadır.

Bu çalışma Sosyal Bilgiler coğrafya konularının öğretiminde, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ne derece EBA sitesinden yararlandıklarını öğrenerek, önerilerini alarak daha sonraki yapılacak araştırmalara yol göstermesi açısından daha da önemli bir çalışma olarak değerlendirilmektedir.

1.4 Varsayımlar

1. Araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin uygulanacak anketteki sorulara samimi ve içten cevaplar verdiği,
2. Araştırmada kullanılan veri toplama aracının hedeflenen özellikleri geçerli ve güvenilir şekilde ölçeceği,
3. Araştırma için seçilen örneklemin evreni temsil ettiği,
4. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin araştırmanın amacını ölçmede yeterli olacağı varsayılmıştır.

1.5 Sınırlılıkları

- Bu araştırma, 2017/2018 eğitim öğretim yılında Samsun ili merkez ilçeleri Atakum, İlkadım, Canik ve Bafra ilçesinde bulunan 58 ortaokulda 152 adet 6.sınıfta görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin görüşleri ile sınırlıdır.
- Araştırma, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı (EBA)'dan Yararlanma Düzeyleri ve Önerileri araştırma anketi ile sınırlıdır.

- Araştırma, Sosyal Bilgiler dersinin 6.sınıf öğretim programında bulunan “Yeryüzünde Yaşam”, “Ülkemizin Kaynakları”, “Ülkemiz ve Dünya” ünite konuları ile sınırlıdır.
- Araştırma, 6.sınıf Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında yer alan coğrafya ünitelerine bağlı EBA sitesinde yer alan içerikler ile sınırlıdır.
- EBA platformu sürekli yenilenmekte ve güncellenmektedir. Bu araştırmaya başlanıldığında var olan içerikler üzerinden incelemeler yapılmıştır. Araştırma sırasında eklenen veya çıkarılan etkinlikler göz önüne alınmamıştır.
- Araştırmada veri toplamak amacı ile anket kullanılacaktır. Ankete öğretmenler tarafından verilen cevapların yanıtları ile sınırlıdır.
- Araştırma da bulgular ve yorumlar yapılan anket sonuçlarının istatistiksel verileriyle sınırlıdır.

1.6 Tanımlar

Eğitim Teknolojisi: “Öğrenme-öğretme ortamlarını etkili bir şekilde tasarımıyan, öğrenme ve öğretmede meydana gelen sorunlara çözümler üreten, öğrenme ürününün kalitesini ve kalıcılığını arttıran bir akademik sistemler bütününe denmektedir” (“Eğitim Teknolojisi”, 2018).

Bilgisayar Destekli Öğretim (BDÖ): “Bilgisayar aletinin öğretim faaliyetlerinde yardımcı bir araç olarak kullanılması ile yapılan eğitime denmektedir” (Altın, 2009).

EBA (Eğitim Bilişim Ağı): “Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından her bir bireyin kullanımına ücretsiz olarak sunulan çevrimiçi bir sosyal eğitim platformudur” (MEB, 2018).

FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesi: “Eğitim ve öğretimde fırsat eşitliliğini sağlamak ve okullarımızdaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla yapılmış bir projedir” (MEB, 2018).

Sosyal Bilgiler Öğretmeni: Türkiye’de ortaokul düzeyinde Sosyal bilgiler dersi öğretmenliği görevinde bulunan kişilerdir.

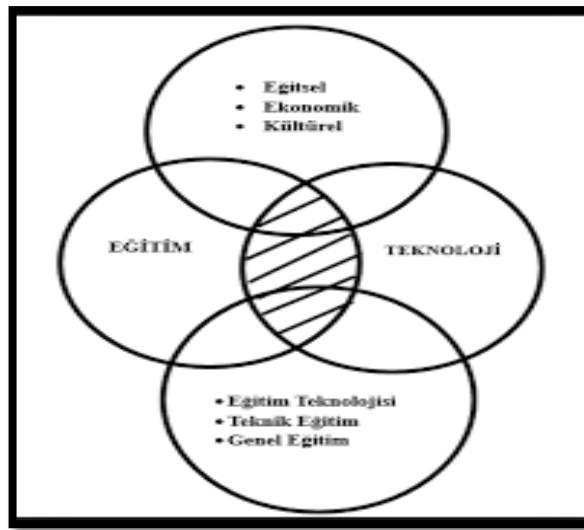
İKİNCİ BÖLÜM

II. KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, araştırmanın kuramsal çerçevesiyle ilgili kavramalara ve Eğitim Bilişim Ağı ile ilgili yapılmış çalışmalara yer verilmiştir.

2.1 Eğitim Teknolojisi

Teknoloji, insanların vazgeçilmez bir parçası haline gelmiş, günlük yaşantımızda önemli bir yere sahiptir. Günümüzde bütün ülkelerde gelişen bilgi ve iletişim teknolojilerinin dinamik yapısı ve yeni uygulamalarla kendini göstermesine paralel olarak, birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da kendini göstermiş ve yeni arayışlara sürüklemiştir. Artık eğitim ve öğretim aşamasında geleneksel yöntemlerin aksine eğitim teknolojilerinden biri olan bilgisayar destekli ders ortamları sağlanmaya başlanmıştır. Bilgiyi bu sayede aktarmakla eğitim ve öğretimin kalitesini artırmakta ve kalıcı olması sağlanmaktadır. Teknoloji çağına ayak uydurabilmek için tüm okullarımızda teknoloji altyapısı geliştirilmiş, akıllı sınıflar oluşturulmuştur. Bu gelişmelere paralel olarak eğitim alanında “Eğitim Teknolojileri” kavramı ortaya çıkmıştır. Bu kavramı anlayabilmek için “eğitim” ve “teknoloji” kavramlarını açıklamamız gerekir.

Şekil 1: Eğitim ve Teknoloji Arası İlişkiler (Alkan, 2011)

Genellikle eğitimciler, eğitimi değişik ifadelerle farklı biçimlerde tanımladıkları için tanımlar çeşitlilik göstermektedir. “Genel anlamıyla bireyde davranış değiştirme süreci olarak tanımlanan eğitim sürecinden geçen kişilerde istenilen yönde bir davranış değişikliğinin olması beklenmektedir. Eğitim yoluyla bireylerin, amaçları, bilgileri, davranışları, tavırları ve ahlak ölçülerinin değiştiği söylenmektedir” (Varış, 1986). Diğer bir tanımda ise eğitim “bireyde kendi yaşantısı ve kasıtlı kültürleme yoluyla istenilen davranış değişikliğini meydana getirme süreci” olarak tanımlanmaktadır (Demirel, 1999, s.5). Eğitimin bilindik en genel tanımıyla "Eğitim bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı (amaçlı ve planlı) olarak istedik değişme meydana getirme sürecidir" diye bilinir (Ertürk, 2013, s.12).

Genel anlayışla teknoloji, “bireylere teknolojik bir ortamda yaşayabilecek gerekli yetenekleri edinme, o ortamın gerektirdiği özelliklere sahip insan gücünü yetiştirme, teknolojik imkânlardan faydalanma ve onları geliştirme gibi bir takım zorunluluklar yaratarak eğitim örgütlerini etkilemektedir” (Alkan, 1984, s.14). Teknoloji, bilimin uygulamaya geçişi arasında bir köprü görevindedir. Kısaca teknoloji, bilimin insanların hayatlarını kolaylaştırmak için bilimin günlük hayata uygulanmasıdır. Teknoloji, bilgiye erişim ile birlikte onun öğretimde de kullanılarak derslerin işlenmesine yardımcı olabilecek bir araçtır. Bu iki kavramın birleştirilmesi ile yeni bir kavram olan “eğitim teknolojileri” tanımı yapılmaktadır.

Çilenti'ye göre "Eğitim teknolojisi hangi konuda olursa olsun öğrencinin önceden belirlenmiş özel hedeflere ulaşması için geçirmesi gereken yaşantıların öğrenciye hangi kaynakları, hangi araç-gereçleri, hangi teknikleri kullanarak kazandırılmasını inceleyen olan bir disiplindir" diye belirtmiştir (Çilenti, 1979, s.90).

Yalın'a göre ise “eğitim teknolojisi öğretme, öğrenme süreçlerine sistematik ve bütüncül bir yaklaşım anlamı taşımakta ve araç-gereç bu süreçte yer alan önemli öğelerden birisi olarak eğitim öğretim aşamalarında yer almaktadır” (Yalın, 2003).

Alkan'a göre ise eğitim teknolojisi "genelde eğitime, özelde öğrenme durumlarına egemen olabilmek için ilgili bilgi ve becerilerin işe koşulmasıyla öğrenme ya da eğitim süreçlerinin fonksiyonel olarak yapılandırılmasıdır. Diğer bir deyişle öğrenme-öğretme süreçlerinin tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi işi” olarak ifade etmiştir (Alkan, 2011). Bu tanımlardan da anlaşılacağı

gibi teknolojide yapılan gelişmeler eğitim öğretim sürecini her yönden etkilemektedir.

Eğitim teknolojilerinin eğitime yararları şunlardır:

- Öğrenme nesnesinde hazırlanan materyaller anında güncellenir ve yeni materyaller eklenebilir.
- Zaman ve sınıf ortamından bağımsız öğrenciler istediği zaman ve yerden materyallere ulaşma olanağı sağlar.
- Farklı şekilde öğrenen öğrencilere esnek öğrenme ortamı sağlayarak derslere karşı motiveleri artırır. Birçok duyu organına hitap etmesi ile de öğrenmenin kalıcı ve verimli olmasını sağlar.
- Sınıf ortamında öğrendiklerini öğrenciler daha sonra pekiştirebilir.
- Sosyal etkileşim ve işbirliğini artırarak öğrenenlerin aktif olmasını sağlar.
- Materyallerin tekrar kullanılabilir olması ile eğitim de maliyeti azaltır.

Eğitim teknolojisinin genel olarak eğitim sistemine ve özel olarak bireye faydalarını Alkan (2011) şu başlıklar altında özetlemiştir.

“Serbestlik: Öğrencilerin okul dışında da serbestçe bilgiye ulaşmalarını ve kendi öğrenme durumlarının daha aktif olmalarını sağlar. Böylece özgür düşünen, hayal güçleri yüksek, farklı sorunlara çözüm önerileri üretebilen, her ortama uyum sağlayabilen, kendini geliştiren ve bilgiye ulaşmada sınıfa bağlı kalmayan öğrenciler oluşturulmuş olur.

Birinci Kaynaktan Bilgi: Okullarda okutulan kitaplar ikinci derece kaynaktan bilgiye dayalı olması öğrencileri kısıtlamaktadır. Günümüzde internet yoluyla sınıf ortamında ihtiyaç durumunda birinci kaynağa ulaşmak saniyeler almaktadır. Bilgiye ulaşılan kaynaklar farklılaştıkça doğru bilgiye ulaşmanın önemi artmaktadır. Birçok ülkede olduğu gibi öğretmenler ve öğrenciler için güvenli internet kaynakları ile ulaşmaları sağlanmaktadır.

Çeşitlilik ve Kalite: Eğitim teknolojisinin gelişmesi ile geleneksel sınıf öğretimine kıyasla daha geniş farklı öğrenme şekilleri olan öğrencilere kullanma olanağı sağlar. Öğrenciler, kendi zekâ yapılarına göre istediği kaynak tiplerine (video, görsel, işitsel vb.) ulaşmakta kendi öğrenmelerini şekillendirmektedirler. Çeşitlilik kaynak sağlaması ve ekonomik olmasından dolayı geliştirilmelidir.

Yaratıcılık: Öğrencilerin sınıf ortamında yeni fikirler üretmeleri neredeyse çok azdır. Fakat sınıf dışında yaratıcılık ortamı çok daha geniştir ve sınırsızdır. Eğitim teknolojisi öğrenciye ilgi duyduğu alanda gelişmesini ve o alanla ilgili çalışmalara yönelmesini sağlar. Bu sayede farklı öğrenme olanaklarına ulaşmakta olan öğrenci gizil gücünü keşfetmekte onun üzerine odaklanmasını sağlayarak fikirleri gelişmektedir.

Bireysel Öğretim: Eğitim teknolojilerinin çeşitliliği ile öğrenci sınıftan bağımsız, ne öğreneceği, nasıl öğreneceği, ne zaman ve hangi hızda öğreneceğine kendisi karar vermektedir. Böyle esnek öğrenme sayesinde derslere karşı motivesi artarak, başarısı olumlu şekilde artacaktır.

Kopya Edilebilen Bir Sistem: Eğitim teknolojilerinin geliştirilmesi ile yapılan materyaller farklı ortamlarda kolayca ulaşmakta, istenilen ortamda rahatça yararlanılmaktadır. Böylece birçok öğretmen ve öğrenciye ulaşarak geliştirilmesi, büyümesi evrensel bir eğitim ortamı sağlanacaktır.

Üretken Eğitim ve Hızlı Öğrenme: Eğitim teknolojisinin günümüz teknolojisindeki gelişmelere paralel olarak bilgiye ulaşma hızımız artmış, bu sayede öğrencilerin öğrenme hızını olumlu şekilde artırdığı gözlenmiştir.

Fırsat eşitliği: Her bireyin yaşama hakkı olduğu gibi eğitim hakkı da en doğal haklarından biridir. Her ülkenin yöneticileri bu hakkı sağlamak için gelişmelere ayak uydurmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Gelişmiş eğitim teknolojileri ile ülkenin her yerindeki öğrencilere eşit eğitim olanakları sunularak, eğitimde fırsat eşitliği sağlanmış olur” (Alkan, 2011).

Eğitim teknolojilerinin kullanılması dersin amacı değil dersin hedeflerine ulaşmak için araçtır. Eğitim teknolojilerinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi ile öğrencilere

özgür öğrenme ortamı sağlanmış olur. Gelişmiş ülkelerdeki eğitim seviyesine ulaşmak ancak ve ancak günümüz şartlarına uygun eğitim sistemleri uygulamaktan geçmektedir.

2.2 Türkiye’de Eğitim Teknolojisi

Ülkemizde, Cumhuriyetin kurulmasından günümüze her alanda olduğu gibi eğitim alanında birçok uygulama ve gelişmeler kendini göstermiştir. Kurtuluş Savaşından yeni çıkan genç Türkiye’de savaşın etkisiyle ekonominin yeni kurulmasından ve yetişkin insan gücünün savaşta kaybedilmesinden dolayı çalışmalar yavaş ve sürekli şekilde olamamıştır. Cumhuriyet tarihimiz boyunca eğitimde yaşanan gelişmeler bazen dinamik bazen de durağan şekilde kendini geliştirmeye çalışmıştır.

Dünya’da insanlık tarihi boyunca teknoloji, sürekli gelişmiş günümüzde de gelişmeye her an devam etmektedir. Fakat son 100 yılda teknolojik gelişmeler geçmişe oranla fazla ve hızlı şekilde olmuştur. Teknolojinin 1950’lere kadar daha çok sanayi sektörünü etkilediği görülmektedir. Bu dönemlerde eğitim teknolojisi endüstriyel teknolojiden yaklaşık bir yüzyıl kadar geride bulunuyordu. Eğitim teknolojisi altın çağına İkinci Dünya Savaşı ile başlamış teknolojinin hızla geliştiği ve her alanda gelişmelerin yaşandığı bir döneme girilmiştir (Alkan, 1998).

Türkiye’de eğitim teknolojileri çalışmalar incelendiğinde, “günümüzde hem alana olan ilginin arttığı hem de akademik çalışmaların artış eğiliminde olduğu gözlenmektedir” (Göktaş ve diğerleri, 2012).

Günümüzdeki eğitimdeki gelişmeleri daha iyi anlayabilmek ve gelecekteki çalışmalara yol gösterebilmek için geçmişten günümüze eğitim teknolojilerinin gelişimini anlamamız çok önemlidir. Bu anlamda Türkiye’de eğitim teknolojisinin zamana ayak uydurabilmesi için çeşitli araç gereçler bulunmaktadır.

İşman, eğitimde kullanılan teknolojik araç gereçleri 4 başlıkta (Şekil 2) açıklanmıştır. İşman’a (2005) göre geçmişten günümüze eğitim teknolojilerinde kullanılan araçları aşağıda açıklayacak olursak;

Tablo 1: Eğitimde Kullanılan Teknolojik Araç Gereçler

Klasik Eğitim Teknolojileri	1.Kara Tahta
	2.Beyaz Tahta
	3.Manyetik Tahta
	4.Kumaş Kaplı Tahta
	5.Döner Levhalar vd.
	6.Kum Tahtası
	7.Bülten Panoları
Görsel Klasik Eğitim Teknolojileri	1.Yazılı Materyaller
	2.Grafikler
	3.Model ve Numuneler
	4.Büyük ve Küçük Boy Resim
	5.Poster ve Afişler
	6.Gazete Kupürleri
	7.Karton Faaliyetler
	8.Diyorama (3B Maketler)
	9.Geziler
Modern Eğitim Teknolojileri	1.Elektronik Tahta
	2.Telefon
	3.Radyo
	4.Ses Kaseti
	5.Teyp ve Müzik Seti
	6.Kaplama (Laminasyon)
	7.Fotoğraf Makineleri
	8.Pikap ve Plak
	9.VCD ve DVD
Gösteri Amaçlı Modern Eğitim Teknolojileri	1.Slayt Projektörleri ve Slayt
	2.Tepegöz ve Asetatlar
	3.Elmo (Projektör gibi)
	4.Opak Projektör (Episkop)
	5.Data Projeksiyon
	6.Film Şeritleri ve Projektörü
	7.LCD Panel

Kaynak: İşman, 2015

En son kullanılan yaygın eğitim teknolojisi bilgisayarlardır. Eğitim teknolojisi tarihsel gelişimi farklı şekillerde yorumlanmaktadır. Eğitim teknolojisinin gelişim dönemlerini Alkan aşağıdaki (Şekil 3) beş dönemde açıklamıştır (Alkan, 2011).

Tablo 2: Eğitim Teknolojisinin Gelişim Dönemleri

1.Dönem	Sözlü Yazılı Dönem	Yazı öncesi Yazı ve Matbaa dönemi	1500'lü yıllara kadar olan dönem
2.Dönem	Görüntülü-Sesli Araçlar Dönemi	İşitsel ve görsel araçların bulunduğu ve eğitimde kullanılmaya başlanıldığı dönem	1500-1900 arası
3.Dönem	İkilem Dönemi	Bilgisayarlı eğitimin olduğu ve İnternetin geliştiği dönem	1990'lı yıllar
4.Dönem	Otomasyon Dönemi	Otomasyon ve Sanal eğitim ortamlarının hayata geçmesi	21. yüzyıl
5.Dönem	Sibernasyon Dönemi	Eğitim sisteminin kökten değişmesi	Gelecek Yüzyıllar

Kaynak: Alkan, 2011

Teknolojide yaşanan gelişmeler birçok alanda olduğu gibi (Şekil 3) eğitim ve öğretim aşamasında eğitimi de etkilemiştir. Böylece o döneme özgü yapılan yenilikler ve buluşlar eğitim alanında kullanılarak kalite ve verimlilik artırılmaya çalışılmıştır.

İçinde bulunduğumuz “Bilgi çağı” olarak adlandırılan 21.yüzyılda 4.döneme denk gelen Otomasyon Döneminde, geleneksel yöntem olan öğretmenin anlatıp öğrencinin dinlediği ve not aldığı düz anlatım modeli terk edilmiştir. Günümüzde öğrenciyi merkeze alan, öğrencinin aktif olduğu, kendi öğrenmesinden sorumlu, daha yaratıcı, sorunlara çözüm üretebilen, özgüveni yüksek, öğretmeni öğrenmede öğretenden çok öğrenciyi rehber konumunda olduğu, bir “Yapılandırmacı Eğitim” yaklaşımı benimsenmiştir. Sistemin oturması için biz öğretmenlere çok görev düşmektedir. Çağdaş bir yaklaşımlardan biri olan Yapılandırmacı Eğitim dünya genelindeki şekliyle daha esnek, teknolojiyi eğitime entegre edebilen, okulla çevre yaşamını birbirine bağlayan, yaparak yaşayarak öğrenme ilkelerinin ön plana çıktığı bir anlayış olarak yaygınlaşmıştır. İnternet sayesinde artık sınıflar dört duvar olmaktan çıkmış, sanal âlem üzerinden de olsa öğrencilerin istedikleri an gerçek dünyadaki bilgilere ulaşmaları bir tuşa tıklamak kadar yakın olmuştur. “Eğitimde bilgisayar ve internet teknolojilerinin kullanımı yaygınlaştıkça öğretmenlerin ve öğrencilerin bu konuda bilgi ve yeterliliklerinin de artması beklenmektedir” (Kocaoğlu ve Akgün, 2015).

Türkiye’de eğitim teknolojisindeki gelişmeleri incelediğimizde 1980’li yıllara kadar Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki birimler planlamışlar ve yürütmüşlerdir. 1789 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile altıncı ve yedinci beş yıllık kalkınma planlarında, her tür ve düzeydeki okullarda eğitimde niteliğin verimliliğin artırılması için eğitim teknolojisinin olanaklarından yararlanması gereği vurgulanmıştır. Fakat kanunda ulaşılmak istenen hedefler yeteri kadar sağlanamamıştır. 1973 yılından itibaren Devlet Planlama Teşkilatı tarafından eğitimde teknoloji kullanımı ilgili hedefler belirlenip, beş yıllık kalkınma planına bu konu ile ilgili hedefler eklenmiştir.

“Milli Eğitim Bakanlığına bağlı 1951 yılında görsel ve işitsel eğitim araçlarının üretilmesi ve çoğaltılması amacı ile Öğretici Filmler Merkezi (ÖFM) adıyla kurulmuş; bünyesinde 1962 yılında “Radyo İle Eğitim Ünitesi” kurulması ile adı "Film Radyo Grafik Merkezi” (FRGM) olarak değiştirilmiştir. 1968 yılına gelindiğinde “Film-Radyo ve Televizyonla Eğitim Merkezi” (FRTEM) adıyla TRT ile aynı anda televizyonla eğitim yayınlarına başlayan kurumumuz Film, Radyo ve TV gibi modern ve güçlü yayın araçlarından eğitim ve öğretimde yaygın ve planlı bir biçimde yararlanarak hizmet vermeye devam etmiştir. Eğitimde teknolojiyi ve iletişim araçlarını kullanma misyonunu başarıyla yerine getiren kurum 1992 yılında Film-Radyo ve Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), 1998 yılında Genel Müdürlük statüsü kazanarak adını Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (EĞİTEK) olarak değiştirmiştir. 2011 yılında yeni bir yapılanma ile bugünkü “Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü” (YEĞİTEK) adını almıştır” (MEB, 2018c). YEĞİTEK eğitimde yapılan birçok eğitim teknolojileri projelerini yönetmekte ve yürütmektedir.

Günümüzde bilgisayar kullanımı ve internetin yaygınlaşması üzerine yapılan araştırmalar teknolojiye olan ilgimizi ve ihtiyacımızı ortaya koymaktadır. İnternet kullanımı son zamanlarda hızla artmış ve her eve girmiştir. 2018 TÜİK verilerine göre, girişimlerin internet faydalanma ve bilgisayar kullanımı oranları (Tablo 1) gösterilmektedir (TÜİK, 2018).

Tablo 3: Girişimlere göre İnternet ve Bilgisayar Kullanım Oranları

Girişimlerde Teknolojileri Kullanımı	Bilişim						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Bilgisayar Kullanımı	92,0	94,4	95,2	95,9	97,2	97,0	
İnternet Kullanımı	90,8	89,9	92,5	93,7	95,9	95,3	

Kaynak: TÜİK, 2018

Araştırma verilerine (Tablo 1) göre girişimlerde bilgisayar kullanımı ortalama her yıl 1,0 oranında artış göstermiştir. Sadece 2017-2018 yılları arasında 0,2'lik bir düşüş yaşanmıştır. İnternet kullanımı ise 2014 yılında 0,9 ve 2018 yılında 0,6 oranında bir düşüş yaşamasına rağmen yine de istikrarlı bir şekilde ortalama 0,9 oranında artış göstermiştir. TÜİK araştırmasının son 5 yılına göre bilgisayar kullanımı %5 artarken, internet kullanımı %4,5 artış göstermiştir. Bu netice girişimlerde alınan bilgisayarların tamamının internet kullanımına açık olmadığını göstermektedir. İnternet ülkemizde son yıllarda büyük gelişmeler göstermiştir. Hem hız hem de kullanıcıya sunulan avantajlı tekliflerle günden güne iyice yaygınlaşmıştır. Girişimlerin %93,7'si, 2018 yılı itibari ile internet erişiminde geniş bant kullanımına sahip olduklarını belirtmişlerdir. %19'u 10 Mbit/s altında, %59,9'u 10-99 Mbit/s aralığında ve %19,4'ü 100 Mbit/s üzerinde hızlara sahiptir (TÜİK, 2018).

2018 TÜİK verilerine göre, hanelerin internetten faydalanma ve bilgisayar kullanımı oranları (Tablo 2) gösterilmektedir (TÜİK, 2018a).

Tablo 4: Hanelere göre İnternet ve Bilgisayar Kullanım Oranları

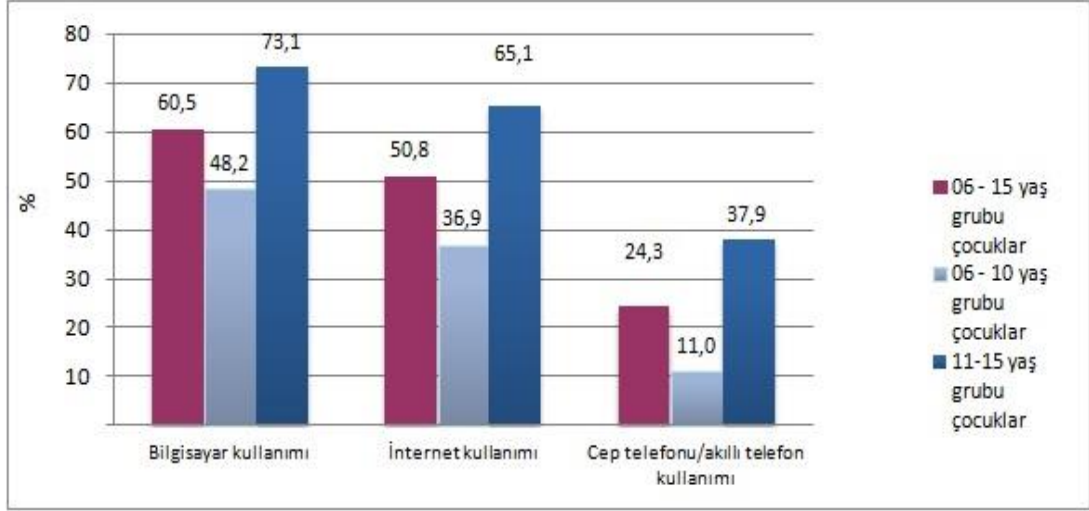
Hanelerde Kullanımı	Bilişim Teknolojileri						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Bilgisayar Kullanımı	49,9	53,5	54,8	54,9	56,6	59,6	
Erkek	60,2	62,7	64,0	64,1	65,7	68,6	
Kadın	39,8	44,3	45,6	45,9	47,7	50,6	

İnternet Kullanımı	48,9	53,8	55,9	61,2	66,8	72,9
Erkek	59,3	63,5	65,8	70,5	75,1	80,4
Kadın	38,7	44,1	46,1	51,9	58,7	65,5
Hanelerde İnternet Erişimi	49,1	60,2	69,5	76,3	80,7	83,8

Kaynak: TÜİK, 2018a

Yıllara göre bilgisayar kullanımı ve internet kullanımı (Tablo 2) sürekli olarak artmıştır. Böylece ülkemizde teknolojiye olan ilginin arttığı gözlemlenebilmektedir. Ayrıca yıllara göre bilgisayar kullanımı erkeklerde ortalama 64,2 iken, kadınlarda ise 45,7 olmaktadır. Bu da bizlere son yıllarda erkeklerin bilgisayar kullanımının kadınlara oranla 1,4 kat daha fazla olduğunu göstermektedir. Aynı şekilde internet kullanımında erkekler ortalama 69,1 iken, kadınlarda ise bu oran 50,8 olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun neticesinde erkeklerin kadınlara oranla 1,36 kat daha fazla internet kullanımı yaptıklarını görmekteyiz. Verilere bakıldığında erkek ve kadın cinslerinin bilgisayar ve internet kullanım oranları arasındaki farkın hem bilgisayar hem de internet anlamında neredeyse aynı olduğu gözlemlenebilmektedir. Hanelerde internet erişimi ise cinsiyet farkı aranmaksızın her geçen yıl azalarak fakat her geçen gün 6,94 ortalama bir oranla artmıştır. 2013 ve 2018 yılları arasında hanelerde internet erişimine baktığımızda toplamda 34,7'lik muazzam bir artış gözlemlemekteyiz. Bu oranda bize ülkemizde son 5 yıl içerisinde hanelerde internet erişiminin neredeyse 1,5 kat daha fazla arttığını göstermektedir.

2013 yılı Nisan ayında gerçekleştirilen Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırmasının kapsamı ilk defa 06-15 yaş grubu çocukları da içerecek şekilde genişletilmiştir. Veriler incelendiğinde (Şekil 4), 06-15 yaş grubundaki bilgisayar kullanan çocukların bilgisayar kullanmaya başlama yaşı ortalama 8 iken, internet kullanmaya başlama yaşı 9'dur. Aynı zamanda yine 06-15 yaş grubu çocukların ortalama cep telefonu kullanmaya başlama yaşının 10 olduğu TÜİK tarafından tespit edilmiştir (TÜİK, 2013).

Şekil 2: 06-15 Yaş Grubu Çocukların Bilgisayar, İnternet, Cep Telefonu Kullanımı (TÜİK, 2013)

Yapılan araştırmalarda gösteriyor ki 06-15 yaş grubundaki çocukların, çok erken yaşlarda teknolojik araçlara ulaşım sağladığı ve aktif olarak kullandıkları ortaya çıkmıştır. Bu yaş grubundaki çocukların ilköğretim ve ortaokul kademesinde öğrenim gören öğrencilerden oluştuğu, eğitim camiası olarak günlük hayatlarının bir parçası haline gelmiş teknolojik araçların eğitim öğretim aşamasında kullanılması gerekli ve önemli olacaktır.

Eğitim sistemi olarak teknoloji çağına uygun öğrenme araç gereçleri oluşturmak için gelişen teknolojileri eğitim öğretime entegre edip aktif olarak kullanmalıyız. Son zamanlarda Türkiye’de eğitim teknolojilerinin yaygınlaşması ile bu alanda çalışmalar gelişme göstermiş ve artmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından eğitimde teknolojinin gelişimini destekleyen projeler ve çeşitli kurumlarla anlaşmalar imzalanmıştır. Geçmişten günümüze MEB tarafından eğitimde teknoloji kullanımı artırmak için yapılan projelerin bir kaçına değinecek olursak;

DynEd Eğitim Programı: DynEd, 1987 yılında dil öğretmenleri, dil bilimciler, mühendisler ve sanatçılar tarafından kurulmuştur. Merkezi San Francisco şehrinde yer almaktadır. Ödüller kazanan çok sayıda İngilizce Dil Eğitimi yazılımı geliştirmiştir. Dünyada milyonlarca öğrenci tarafından kullanılan DynEd, Bilgisayar Destekli Dil Eğitimi'nde liderliğini elde etmiştir. 2006 yılında ülkemizde uygulanan “Eğitime %100 Destek Kampanyası” kapsamında 4. sınıftan başlayıp 12. sınıfın sonuna kadar bilgisayar üzerinden resmi örgün ilköğretim ve ortaöğretim kademelerinde eğitim

gören öğrencilerin İngilizce dilini öğrenmelerini sağlayan etkin çoklu ortam dil eğitimi programıdır. Fatih Projesiyle DynEd 2014-2015 eğitim öğretim yılında EBA'dan giriş yapılarak içeriklere ulaşılmaktadır (DynEd, 2018).

ThinkQuest: Oracle ile MEB işbirliği sonucunda uygulamaya konulmuş bir eğitim portalı projesidir. Ülkemizdeki okullara ücretsiz bir WEB alanı sunulmaktadır. 1 milyonun üzerinde kayıtlı öğrenci ile 8 farklı dilde (İngilizce, Fransızca, İspanyolca, Almanca, İtalyanca, Portekizce, Taylandça, Çince, ve Türkçe) içerikleri olan bir eğitim sitesidir. Okulda görevli tüm öğretmen ve öğrencilere kişisel internet sayfaları hazırlamaları için ücretsiz alan ve programlar sunulmaktadır. Öğrenci ve öğretmenlerin birbirleri ile programa dâhil tüm yabancı ülke ve ulusal okullar ile etkileşim kurmasına izin vermektedir. 2013 yılı itibari ile Oracle tarafından kullanıma kapanıp, Thinkquest-kütüphanesi adı altında web üzerinden öğrenci ve öğretmenlerin kullanımına sunulmuştur (Thinkquest, 2007).

İntel Öğrenci Öğretmen Eğitimi Programı: MEB ve İntel firması arasında imzalanan protokol gereğince MEB'e bağlı resmi okullardaki tüm öğretmenlere yönelik olarak uygulanan program iki versiyona sahiptir. İlköğretim kademesinde görevli öğretmenler için “Yüz yüze” ; ortaöğretim kademesinde görevli öğretmenler için “Karma” modelin uygulandığı programda öğretmenlerimize günümüz yapılandırmacı eğitim anlayışı ile örtüşen “Proje tabanlı öğrenme” ve “Proje tabanlı öğretme” tekniklerinin kazandırılmasına önem verilmiştir (YEĞİTEK, 2013). Projenin hedefi teknolojiye erişimi kısıtlı olan toplumlardaki genç neslin 21.yüzyıla özgü becerilerinden olan eleştirel düşünmeyi, iş birliği, bilgisayar okuryazarlığı gibi becerilerini kazanarak günümüz iş yaşamında başarılı olma fırsatını yakalamaları sağlayacaktır (Yıldız ve Arıbaş, 2012).

Web Tabanlı İçerik Geliştirme Programı: Bu proje ile il ve ilçelerden seçilen çeşitli branşlardaki öğretmenler eğitime alınarak yazarlık yazılımı programları konusunda eğitim almaktadır. Eğitim gören öğretmenlerden eğitici materyaller geliştirmeleri beklenmektedir. Eğitimlere önce İntel Öğretmen Programı kursuna katılmış ve başarı göstermiş, bilgisayar kullanımı konusunda yeterli öğretmenler alınmıştır (YEĞİTEK, 2013).

Cisco Ağ Akademisi Programı: Networking Academy (Ağ Akademisi) programı, her yıl yüz binlerce öğrenciye ağ oluşturmak, tasarlamak ve bu ağların bakımını yapmak için gereken ve tüm dünyada geçerli olan becerileri öğretmek hem onların kariyer hedeflerini geliştirmektedir. 165 ülkede 10000 aşkın akademisiyle Ağ Akademisi, sektör çapında kabul gören sertifikasyonlara ve iletişim teknolojisi (ICT) kariyerlerine hazırlanmaları için bireylere yardımcı olmaktadır. Öğrenciler bir yandan sorun çözme, işbirliği ve eleştirel düşünce alanlarında 21.yüzyılda çok önemli olan kariyer becerilerini edinirken bir yandan da temel ICT becerilerini geliştirir (Cisco, 2018).

Kursiyer.net Programı: Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü Bilişim Dairesi Başkanlığı ve Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından kursiyer.net isimli proje ile Fatih Projesi'nin uzaktan eğitim ayağını sürdürmek için bir portal açılmıştır. Bu proje ile öğrenci, öğretmen ve velilere bilişim teknolojileri altyapısını en etkin biçimde kullanmaları için imkân sağlamaktadır. İnternet bağlantısının olduğu her yerden giriş sağlanabilmektedir. Proje önemli bir sosyal sorumluluğu da yerine getirmektedir. İşitme engeli bulunan, öğrenme güçlüğü çeken veya herhangi bir fiziksel engelinden dolayı kurslara katılmayan kişiler uzaktan eğitim metodu ile eğitilecek ve iş bulma imkânları arttırılacaktır. Ayrıca taşrada yaşayan ve söz konusu eğitimlere ulaşma imkânı bulunmayan kişilerinde bu proje aracılığıyla eğitim almaları hedeflenmektedir (Kahraman, 2011).

Milli Eğitim Bakanlığı'nın yakın zamanda yaptığı en yüksek bütçeli ve geniş çaplı önemli projelerinden biri FATİH Projesidir.

2.3 FATİH Projesi

Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi, kısa adıyla FATİH Projesi Milli Eğitim Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığı tarafından 2010 yılının Kasım ayında bir protokolle imzalanan ve 3+2 yılda tamamlanması planlanmıştır (MEB, 2018). FATİH Projesi, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamayı ve okullardaki teknolojiyi alt yapısını iyileştirmeyi amaçlayarak, öğrencilerin en kaliteli eğitim içeriklerine ulaşması için bilişim teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde, derslerde etkin kullanımı için tasarlanmıştır. FATİH Projesi, eğitimde teknoloji kullanımıyla ilgili dünyada uygulamaya konulan en büyük ve en kapsamlı eğitim hareketi olarak kabul edilir (MEB, 2018).

FATİH Projesi, Türk eğitim-öğretim sisteminde teknoloji odaklı bir değişim süreci olarak tanımlanmaktadır. Bu proje; Vizyon 2023, “e-Dönüşüm Türkiye Projesi” kapsamında üretilen ve ülkemizin bilgi toplumu olma sürecindeki eylemlerini tanımlayan Bilgi Toplumu Stratejisi Belgesi, Kalkınma Planları, MEB Stratejik Planı ve BT Politika Raporunda yer alan hedefler doğrultusunda hazırlanmış bir projedir (Akıncı, Kurtoğlu, Seferoğlu, 2012). Eğitim alanında yapılan gelişmeler hem ülkenin kalkınmasında hem de büyümesinde ana temel unsurlardan biridir. Gelişmiş bir ekonomimiz olmasını istiyorsak çağın gereklerine uygun teknolojileri eğitim alanında aktif ve verimli kullanmalıyız. Bu maksatla son yıllarda Vizyon 2023 hedefi kapsamında birçok yenilikçi projeler yapılmaya başlanmış ve hayata geçirilmiştir.

Kısaca değinirsek Vizyon 2023 Projesinin ana teması;

“Cumhuriyetimizin 100. yılında, Atatürk’ün işaret ettiği muasır medeniyet seviyesine ulaşma hedefi doğrultusunda:

- Bilim ve teknolojiye hâkim,
- Teknolojiyi bilinçli kullanan ve yeni teknolojiler üretebilen,
- Teknolojik gelişmeleri toplumsal ve ekonomik faydaya dönüştürme yeteneği kazanmış bir "refah toplumu" yaratmak olarak belirlenmiştir” (TÜBİTAK, 2001).

FATİH Projesi’de bu vizyona ulaşabilmek için yapılmış projelerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. FATİH Projesi ile aşağıdaki önemli hedeflerin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır:

- Bireylerin yaşam boyu öğrenim yaklaşımı ve e-öğrenme yoluyla kendilerini geliştirmeleri için uygun yapıların oluşumu ve e-içeriğin geliştirilmesi,
- Ortaöğretimden mezun olan her öğrencinin temel bilgi ve iletişim teknolojileri kullanım yetkinliklerine sahip olması,
- İnternetin etkin kullanımı ile her üç kişiden birisinin e-eğitim hizmetlerinden faydalanması,

- Herkese bilgi ve iletişim teknolojilerini öğrenme ve kullanma fırsatının sunulması,
- Her iki kişiden birinin internet kullanıcısı olması,
- İnternetin, toplumun tüm kesimleri için güvenilir bir ortam haline getirilmesi” (MEB, 2018).

Eğitim kademeleri okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki tüm okulların sınıflarında etkileşimli tahta sağlanması, geniş bant internetin her dersliğe ulaştırılması, müfredata uygun e-içerik materyallerinin sağlanması, öğretmenlerin bilişim teknolojilerine uyum sağlaması ve her türlü içeriğin geliştirilmesi için web platformlarının kurulması finanse edilecek ve desteklenecektir. FATİH Projesi bilişim teknolojileri araçlarının eğitim öğretim sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde, derslerde etkin kullanımı için başlatılmıştır. FATİH Projesinde 5 temel esasa göre şekillenmiştir. Bunlar ise:

- 1. Erişilebilirlik:** Her an her yerden, zaman ve araçlardan bağımsız olarak hizmet sunabilmek,
- 2. Verimlilik:** Hedef odaklı, daha verimli çalışma ortamları ve gelişim alanları sunabilmek,
- 3. Eşitlik (fırsat eşitliği):** Tüm paydaşların en iyi hizmete erişilebilmesini sağlayabilmek,
- 4. Ölçülebilirlik:** Gelişimin doğru değerlendirilebilmesi için sürecin ve sonuçların doğru ölçülebilmesini sağlamak, buna göre düzgün geri bildirim verebilmek,
- 5. Kalite:** Tüm eğitimin kalitesini ölçülebilir şekilde yükseltmek.

Bu 5 temel esaslar sağlanarak ülkemizdeki okullar arasında fırsat eşitliğinin sağlanıp, ülke genelinde eğitim kalitesinin artırılması hedeflenmiştir” (MEB, 2018).

FATİH Projesi çok boyutlu bir hizmet ve ülke ekonomisini dinamik kılmada büyük bir öneme sahiptir. Ülkemizde yeni teknolojilerin gelişimi için AR-GE çalışmaları

artırılması, üretilmeyen ürünlerin ülkemizde üretilmesi, donanım ürünleri olan etkileşimli tahta ve tablet üretiminin yerli firmalara iş ortamı sağlayarak yerli üretimin canlandırılması, genç girişimciliği desteklemesi gibi ülkemiz için artıları olacaktır.

21. yüzyıl becerilerinin neler olduğu üzerinde genel bir görüş bulunmamakla birlikte bazı kuruluşların ve bilim insanlarının bu becerilerin neler olduğu konusunda çalışmaları vardır. Bunlardan en bilineni 3 ana başlık altında 13 beceri olarak ele alınmıştır (Partnership For 21st Century Skills, 2013);

“1.Öğrenme ve Yenilikçilik Becerileri

- ✓ Yaratıcı Düşünme
- ✓ Eleştirel Düşünme
- ✓ Problem Çözme
- ✓ İletişim
- ✓ İşbirliği

2.Yaşam ve Kariyer Becerileri

- ✓ Esneklik ve Uyum
- ✓ Kendini Yönetme
- ✓ Sosyal Beceriler
- ✓ Üretkenlik ve Hesap Verebilirlik
- ✓ Liderlik

3.Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri

- ✓ Bilgi Okuryazarlığı
- ✓ Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) Okuryazarlığı
- ✓ Medya Okuryazarlığı”

Bilişim teknolojilerinin öğrenme-öğretme sürecine etkin bir şekilde entegrasyonunu hedefleyen FATİH projesinin 21.yüzyıl becerilerinden bilgi, medya ve teknoloji becerileri ile doğrudan ilişkili olduğunu söyleyebiliriz. Etkileşimli tahta ve internetin etkin kullanımı bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı kapsamında ele alınmalıdır (Aslan, 2012). Öğretmenler “Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü” tarafından yüz yüze birçok şehirde bulunan hizmet içi enstitülerinde ya

da uzaktan hizmet içi eğitimlerle bu yöndeki eksikliklerini tamamlama şansı elde ederler.

FATİH projesi sayesinde bilgiye erişim kolaylaşacak ve 21.yüzyıl vatandaşlığı becerileri olarak kabul edilen teknoloji kullanımı, etkili iletişim, problem çözme, analitik düşünme, işbirliği gibi öğrencilerimizi aktif kılacak ve her öğrencinin eğitiminde fırsat eşitliği sağlanacaktır. Eğitimde FATİH Projesi ile öğrenci, bulunduğu ortamdan bağımsız olarak ders notlarına, ders içi projelere ve öğretmen tarafından verilen ödevlere ulaşabilmekte, ürettiği bilgileri öğretmeni ve diğer arkadaşları ile paylaşabilmekte ve ayrıca EBA ile yardımcı dokümanlarla öğrendiği konuları okul dışında da pekiştirebilecektir. FATİH Projesi bireylerin yaşam boyu öğrenme yaklaşımı ve e-öğrenme yoluyla kendilerini geliştirmeleri sağlanacaktır. Her öğrencinin bireysel olarak ele alınıp ve değerlendirilmesi yapılarak kendisine uygun ilgi alanlarını, yeteneklerini özgürce keşfedebilecekler bu sayede ileriki eğitim hayatına hangi yönde devam etmek istediğine erken yaşlarda karar vermiş olması sağlanacaktır.

FATİH Projesinin ana hedefleri olarak her okul için 1 adet çok fonksiyonlu yazıcı, 1 adet doküman kamera ile teknolojik altyapı ve yüksek hızlı internet erişimi imkânını oluşturmak. Aynı zamanda her derslik için; etkileşimli tahta, kablolu/kablosuz internet bağlantısı ve sınıf yönetimi sağlanacaktır. Her öğretmen için tablet bilgisayar, EBA portal, EBA market, e-posta hesabı, içerik geliştirme stüdyosu, bulut hesabı, öğrenim yönetim sistemi ve ders notları paylaşımı yapmaları sağlanacaktır. Her öğrenci içinde tablet bilgisayar, EBA portal, EBA market, bulut hesabı, dijital kimlik, ödev paylaşımı, e-posta hesabı ve bireysel öğrenim materyalleri olarak öngörülmektedir (MEB, 2018).

Eğitimde FATİH Projesinin en önemli kolunu EBA (Eğitim Bilişim Ağı) platformu oluşturmaktadır. EBA platformu eğitim öğretim sürecinde bilişim teknolojisi donanımlarını kullanarak etkili materyaller kullanmak amacıyla YEĞİTEK tarafından yapılan sınıf müfredatlarına uygun, güvenilir ve incelemiden geçmiş materyallerin bulunacağı sosyal bir eğitim platformudur. EBA eğitim platformu ile öğrenciler, günümüzde internette milyonlarca sayısız bilgi arasından ihtiyacı olan bilgilere EBA sayesinde güvenilir ve kaliteli bir şekilde tek çatı altında anında ulaşım sağlayabilecekler.

2.4 Eğitim Platformları

Dünya’da ve Türkiye’de eğitime- öğretime e-kaynak ve öğrenilmemiş eksik konuları tamamlamak, kaliteli eğitim içeriklerine daha sağlıklı şekilde ulaşabilmek amacıyla birçok sosyal eğitim platformları bulunmaktadır. Sosyal eğitim platformları sayesinde okuldan bağımsız bireyler, kendi gelişimlerine ve ilgilerine göre içeriklere tek tıkla ulaşmaktadır. Uzman ekipler tarafından hazırlanan kaynaklar sayesinde her sınıf seviyesine ve müfredatlara uygun e-içeriklere kolayca ulaşılmıştır. Türkiye’de güncel en çok kullanılan birkaç eğitim platformuna değinecek olursak:

2.4.1 Khan Academy

Khan Academy, alışlagelen eğitim sistemini değiştirip geliştirmeyi ve özgürleştirmeyi hedefleyen; kar amacı gütmeyen bir platformdur. Sitenin amacı, isteyen herkesin, istediği an, istediği yerde dünya standartlarında ve ücretsiz bir öğrenim imkânına sahip olmalarını sağlayarak eğitimde fırsat eşitliği sağlamaktır. Tüm eğitim içerikleri öğrenciden ev hanımına kadar herkese açıktır. 7000’e yakın Türkçe video kütüphanesi ile zengin bir dijital kaynak sunmaktadır. 2014 yılı itibariyle 100000’den fazla interaktif alıştırmaları; öğrenciler için seviye tespit, yönlendirme, destek testleri ve öğretmenler için kontrol paneli vb. sekmeler Türkçe olarak sunulmaktadır (“Khan Academy”, 2019).

2.4.2 Okulistik

İnternet üzerinden ulaşılan bir eğitim ve öğrenme platformudur. İlkokul 1. sınıftan 4. sınıfa, ortaokul 5. sınıftan 8. sınıfa kadar bütün öğrenciler, bu öğrencilerin aileleri, ilk ve ortaokullarda görevli öğretmenler ve eğitim yöneticileri Okulistik’ten yararlanabilirler. Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Hayat bilgisi, Sosyal Bilgiler ve İngilizce derslerine ait eğitim içerikleri bulunur. Derslere ait içerikler, etkileşimli ve canlandırılmalı konu anlatımları, konu anlatımlarını pekiştiren çalışma kâğıtları, soru çözümü videoları, konu testleri ve elektronik kitaplar eğitim içeriklerinden bazılarıdır. Mili Eğitim Bakanlığı kazanımlarına ve yapılandırmacı öğretim modeline uygun olarak hazırlanmış ve sürekli güncellenmektedir. Okulistik, gelişim ve başarının konu ve kazanım düzeyinde takip edilebildiği sürekli gelişen ve zenginleşen ölçme ve değerlendirme sistemlerine sahiptir (“Okulistik”, 2018).

2.4.3 Morpa Kampüs

Morpa Kampüs, ilkokul ve ortaokul öğrencileri ve öğretmenlerine derslerde destek olmak için hazırlanmış, MEB müfredatına uygun, binlerce içeriğin yer aldığı bir platformdur. Okul yöneticileri ise okullarındaki öğretmenlerin çalışmalarını ve öğrencilerin başarı durumlarını takip edebilmekte veliler çocuklarını izleyebilmektedir. Bunların yanında öğretmenler sınıflarındaki öğrencilerin kazanımlara uygun gelişimini ayrıntılı raporlarla izleyebilir, öğrencileriyle ya da zümredeki diğer öğretmenlerle içerik paylaşımlarında bulunabilmektedir. Konu Anlatımları, İnteraktif Çalışmalar, Etkinlikler, Sınavlar, Etkinlik Yaprakları, İnteraktif Etkinlikler, Çözümlü Soru Videoları, Belgeseller, Deneyler, Zengin E-kütüphane, Ödüllü Yarışmalar daha fazlası yer almaktadır (“Morpa Kampüs”, 2018).

2.4.4 Vitamin

Sebit Eğitim ve Bilgi Teknolojileri AŞ tarafında geliştirilen Vitamin, zengin içeriğe sahip ücretli bir eğitim platformudur. MEB müfredatlarıyla da uyumlu olan Vitamin’de konu anlatımları, etkinlikler, deneyler, alıştırımlar, videolar, tarama testleri ve deneme sınavları gibi pek çok materyal bulunmaktadır. Ortaokul 5.6.7 ve 8. Sınıf derslerine ait konu anlatım ve sınavlar, yabancı dil, genel kültür başlıkları vardır. Vitamin videolarına EBA platformu giriş yapıldıktan sonra ulaşılabilir (‘‘Vitamin’’, 2018).

2.5 Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Platformu

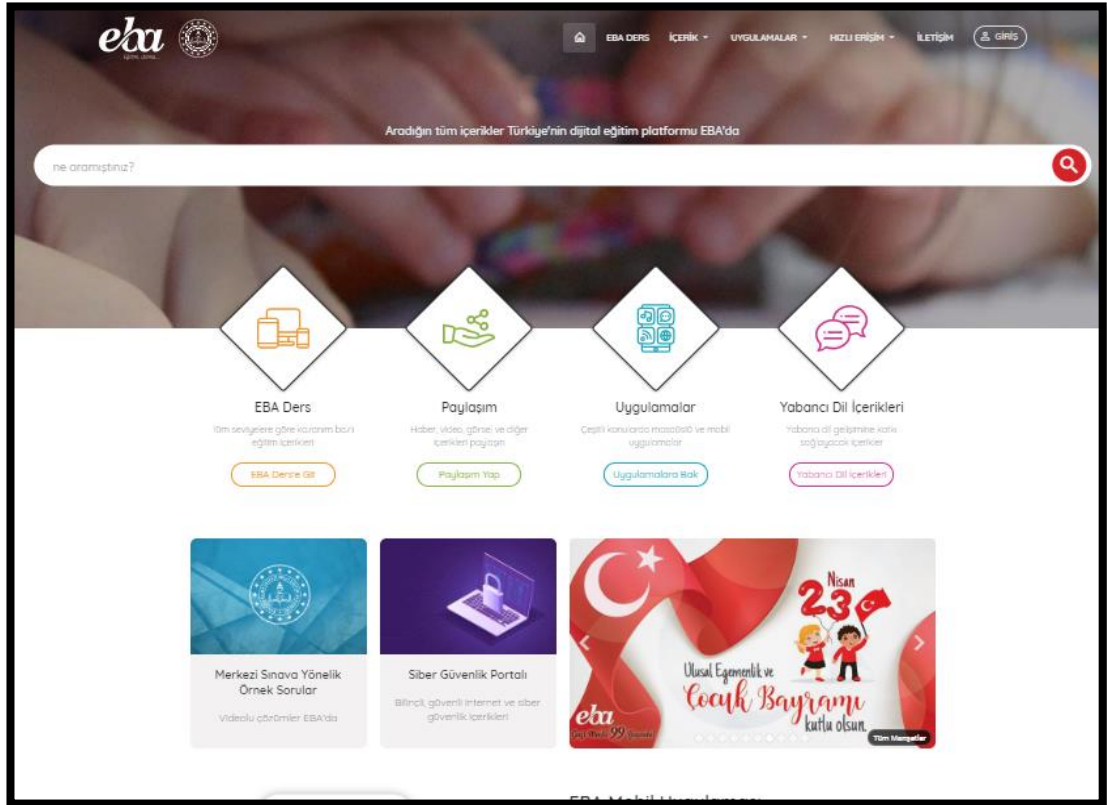
Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Yenilik ve Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) tarafından, FATİH projesinin önemli bir ayağı olan EBA sitesi alt bileşenlerinden biri olan ‘‘e-içeriğın sağlanması ve yönetilmesi’’ adına, her bireyin kullanımına sunulan ücretsiz çevrimiçi bir sosyal eğitim platformudur. YEĞİTEK tarafından her sınıf seviyesine uygun, doğru ve güvenilir e-içeriklerin sunmak için 2012 yılında kurulan EBA platformu hizmete geçmiş ve yeni içeriklerle kendisini geliştirmeye, büyümeye her geçen gün devam etmektedir. Ülkemizin genelinde eğitim kalitesini artırarak hem de eğitim de fırsat eşitliğini sağlamak adına başlattığı ve halen aktif olan önemli bir projedir (MEB, 2018).

Geleneksel toplumlarda çocuklar ilk önce eğitimi ailede almakta daha sonra okul ortamında devam etmektedirler. Günümüzde ise eğitim çağa ayak uydurmak adına bireyler bu sınırları aşmıştır. EBA platformu evde, okulda, dışarıda, kısacası

zamandan ve mekândan bağımsız olarak ihtiyaç duyulan anda kullanılabilir. EBA ve benzeri eğitim platformları sayesinde eğitim, bireylerde bireysel ve öğretmenden bağımsız şekilde devam etmesi sağlanabilmektedir. EBA platformunun amacı; bilgi teknolojilerinin aracılığıyla materyal oluşumunu ve kullanımını destekleyip teknolojinin eğitime entegrasyonunu hızlı şekilde sağlamaktır. EBA platformu sınıf müfredatlarına uygun, güvenilir, alanında uzman ekiplerce hazırlanan ve incelemeden geçmiş e-içeriklerin yer aldığı, eğitim ve teknolojideki yenilikleri bünyesine katarak gelişmeye devam etmektedir (EBA, 2018).

EBA eğitim platformuna “www.eba.gov.tr” adresinden interneti olan her noktadan ücretsiz erişilebilmektedir. EBA’da yer alan e-içerikler sayesinde sadece uzman ekiplerin ürettikleri ile sınırlı kalmamakta Türkiye’deki ve dünyadaki benzer eğitici sitelerde yer alan içerikler ile de her geçen gün zenginleşmektedir. Sadece bununla da kalmamakla birlikte siteyi kullanan öğretmen ve öğrencilerde yaptığı içerikleri paylaşarak geniş bir kaynak merkezi haline getirilmiştir.

Aşağıda EBA sitesinin ana sayfasından bir görüntü yer almıştır (Şekil 5);

Şekil 3: Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Ana Sayfa Görseli

EBA’da birçok e-içerik materyalleri bulunmaktadır. Konu anlatım videoları, belgeseller, eğitsel videolar, soru örnekleri, çalışma kâğıtları, dokümanlar gibi birçok kaynak platformda yer almaktadır. EBA platformunu sadece e-içerik kaynağı olarak görmek yanlış olur. Çünkü EBA platformu bunun yanında bütün öğrencilerin diğer şehirlerdeki akranlarıyla rahatça işbirliği yaparak ekip çalışması ruhuyla öğrenmeye ve bilgi paylaşımı yapmaları fırsatını bulacakları bir yerdir. Her öğrenci böylece kendi öğrenme şekline göre (sözel, görsel, sayısal, sosyal, bireysel, işitsel öğrenme) e-içeriklerden faydalanacaktır.

Geçmişten günümüze öğrencilerin ezberci zihniyetten kurtularak öğrencinin kendi öğrenmesinden sorumlu, daha aktif, mevcut bilgiler ışığında sorunlara çözüm bulabilen, yeni bilgiler üretebilen, dünyaya geniş bir perspektiften bakan bireylerin çoğalmasında EBA platformu yardımcı bir sistem olacaktır. EBA üzerinden veliler ve öğretmenler öğrencilerinin eğitim basamaklarını rahatça takip edebilecek, eksikliklerini görerek o alanda çalışması için yönlendirebileceklerdir. EBA platformu, bilgi toplumuna geçişini sağlamak, eğitimde bilişim teknoloji kültürünü sistemli ve planlı bir politika ile genişletmek ve eğitimdeki bilişim teknolojisi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla; arama motoru, sosyal ağ, e-ansiklopedi gibi çağın dinamik sistemlerinden yararlanılarak oluşturulmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı’nın tüm eğitsel enformatik sistemini taşıyabilecek, genişleyebilir bir web uygulamaları projesidir.

EBA platformu 5 ana bileşenden oluşmaktadır. “Bunlar;

- Eğitsel arama motoru,
- Eğitsel içerik,
- Öğretim programlarında etkin bilişim teknolojileri (BT) kullanımı,
- Öğretmenler için hizmet içi eğitim,
- Ağ altyapısı ve geniş bant internet kullanımı ile bilinçli ve güvenli bilişim teknolojileri kullanımının sağlanması bileşenleridir” (MEB, 2018).

EBA platformunda araştırma yapacak bireylerin istedikleri bölüme daha kolay ve hızlı bir şekilde ulaşmaları için birçok kaynak modülü bulunmaktadır.

2.5.1 EBA Platformundaki Modüller

EBA'nın sekiz ana içerik başlığı bulunmaktadır. Bunlar; Haber, Video, E-İçerik, E-Dergi, Tartışalım, Ses, Görsel, E-Kitap modülleri bulunmaktadır (Şekil 6). Ayrıca EBA Ders, Yarışma, Uygulamalar, E-Kurs, Materyal ve Uzaktan Eğitim sekmeleri de ana sayfada bulunan önemli sekmelerdir (EBA, 2018).

Şekil 4: EBA Ders Modülleri Görünümü

2.5.1.1 EBA Ders Modülü

EBA Ders modülüne, öğrenciler TC kimlik numarası, öğrenci numarası ve nüfus cüzdanı seri no veya cilt noları ile giriş yapmaktadır. Öğretmenlerimiz ise MEBBİS/E-okul bilgileri ile TC kimlik ve şifreleriyle giriş yapmaktadır. Ayrıca E-Devlet şifresi ile yalnız görev kodları tanımlı MEBBİS'e kayıtlı öğretmenler, eğitim fakültesinde okuyan öğretmen adayları ve akademisyenler sisteme giriş yapabilmektedir. Açık öğretim de okuyan öğrenciler TC veya öğrenci numaraları ve şifreleri ile giriş yapabilmektedirler. EBAKOD tek kullanımlık şifre ile EBA'ya giriş yapılabilir (Şekil 7). Sisteme giriş sağlandığında kullanıcılar kendilerine uygun sınıf ve dersi seçerek konu anlatım videolarına ulaşabilmektedir. Bunun dışındaki kullanıcılar EBA Ders bölümüne giriş yapamamaktadır. EBA Ders Ana Sayfasında Duvarım, Dersler (Konular-Sınavlar-Listelerim), Dosyalarım, İçerik Üretimi (İçerikler-Öğrenme Adımları- Ders Akışları- V Fabrika), Soru ve Sınav

Sistemi (Sorular ve Sınavlar) ve Yardım başlıklar altında bölümlere ulaşılabilir.

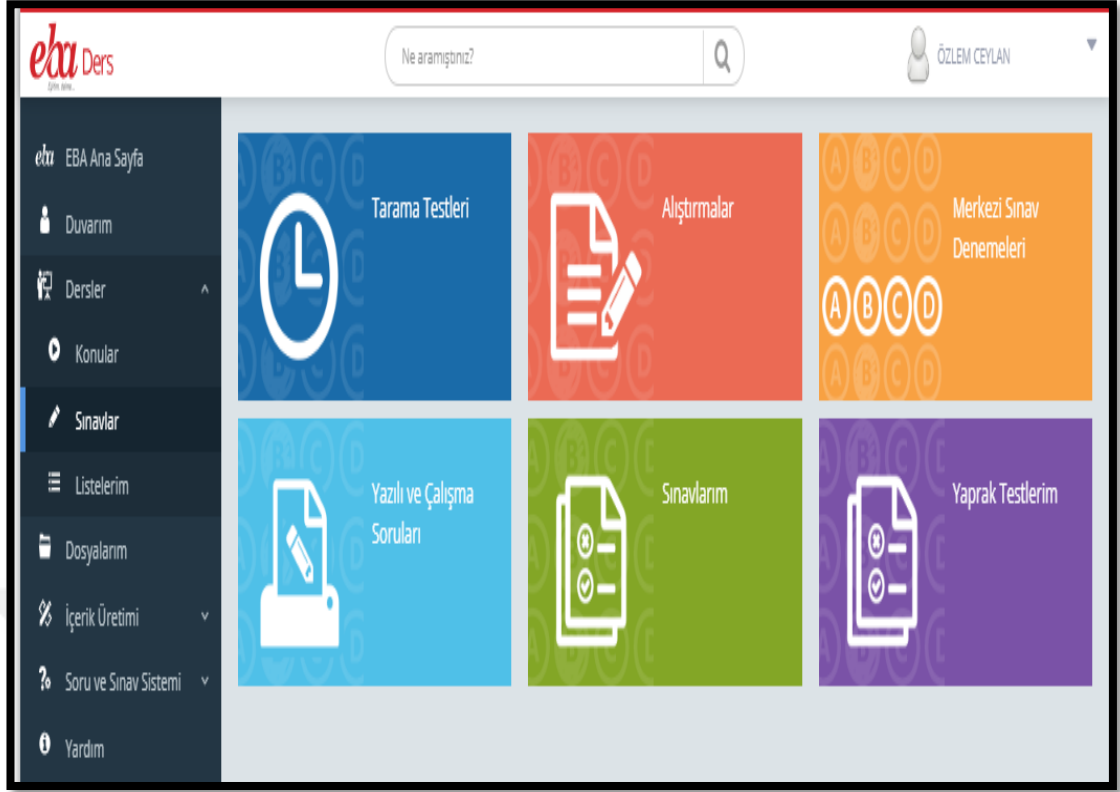

Şekil 5: EBA Ders Modülüne GİRİŞ Sayfası Görünümü

Öğretmenler, meslektaşlarıyla iş birliği içinde olmaları öğrencileriyle eğitsel paylaşımlarda bulunabilmeleri için tasarlanmıştır. EBA Ders Duvarında ileti, öğretmenler kendi oluşturduğu veya takipçisi olduğu gruplardaki eğitsel tartışmalara katılabilir, paylaşımlar yapabilir, öğrencilerine çalışmalar gönderebilir, kişiye özel takvim planına göre gönderilen çalışmaları, yaklaşan etkinlikleri, verdikleri ödevleri düzenli şekilde takip edebilmektedirler.

Sınavlar bölümünde Tarama Testleri, Alıştırmalar, Merkezi Sınav Denemeleri, Yazılı ve Çalışma Soruları, Sınavlarım, Yaprak Testlerim başlıkları ile yer almakta öğretmenlere ve diğer kullanıcılara kolaylık sağlamaktadır (Şekil 8).

İçerik geliştirme araçlarını kullanarak ürettikleri içeriklerle öğretmenler MEB'in tüm dünyaya yerli e-içerik ihraç etme vizyonuna katkı sağlayabilirler. Öğrencilerin çok daha verimli çalışmalar yapabilmeleri ve çalışmalarının karşılığını alabilmeleri için geliştirildi.

Şekil 6: EBA Ders Modülünde Sınavların Görünümü

Sınıf arkadaşları ve öğretmenleriyle birlikte çalışabilir, iletişim kurabilir ve paylaşımda bulunabilir. Öğretmenlerinin gönderdiği ödev ve alıştırmaları takviminden anlık takip ederek zamanında yapabilir, özgürce istediği konuya çalışabilir. Okulunda paylaşımlar yaparak, oylama ve etkinliklere katılarak hem okulda hem de okul dışında öğrenmeye devam edebilirler. Öğrenciler bireysel öğrenmelerinde söz sahibi olarak eksikliklerini rahatça giderebileceklerdir.

2.5.1.2 Haber Modülü

Haber modülü, bütün okullarda yapılan sanatsal, kültürel ve bilimsel alanda yapılan her türlü haberler, duyurular, etkinlikler, projeler, spor vb. alanlarda yapılan materyallerin tek bir noktada toplanıp ülkenin diğer okulları rahatça takip edip haberdar olması için geliştirilmiştir. Haber modülünü eğitsel çalışmalarla öğretmen ve öğrenciler eklemeler ve paylaşımlarla geliştirebilirler. Farklı okullarda yapılan her türlü etkinlikleri, projeleri ve çalışmalarını okullarda hızlı şekilde haberdar olup isterlerse örnek alıp kendi okullarında da uygulamak isteyebilirler. Okullar arasında iletişim ve paylaşımlar sayesinde eğitimde kalitenin ve verimliliğin artırılmasına

yardımcı olabilir. Öğretmen ve öğrenciler giriş yaparak paylaşılan haberi beğenebilir, yorum yapabilir ya da başka sosyal ağlarda linki paylaşabilirler. Haber modülüne yüklenen içerikler EBA denetim ekibi tarafından kontrol edilip modüle yüklenmektedir.

2.5.1.3 Video Modülü

“Videoların eğitim-öğretim ortamlarında kullanılması bilişsel fayda, psikolojik fayda ve bilgileri görselleştirme kolaylığı gibi etkileri vardır. Öğrenme süreci içerisinde video kullanımı, öğrenciler tarafından anlamlı zihinsel etkinlikler oluşturmaya ve yorumlama, kritik düşünme, problem çözme becerileri gibi bilişsel yeteneğin öğrencilerde gelişmesine yardımcı olmaktadır” (Schwan ve Riempp, 2004, s.293-305). “Öğretimsel materyal olarak video kullanımı öğrenci motivasyonu üzerine olumlu etkiye sahiptir” (Hagen, 2002). Videolar, hem göze hem kulağa hitap etmeleri sayesinde eğitimin kalıcılığını artırması ve tekrar tekrar kullanılması avantajından dolayı ucuz bir materyaldir. EBA'nın video modülü diğer modüllere göre daha geniş, çeşitli ve zengin içeriklerin tek çatı altında toplandığı bölümüdür. Derse destek, kişisel gelişim, belgesel, çizgi film gibi alanlarda bireysel ve toplu öğrenimi sağlayan her branştan çeşitli eğitsel videoların bulunabildiği bir modüldür. EBA kullanıcıları olan öğretmen ve öğrenciler giriş yaparak paylaşılan videoları beğenebilir, yorum yapabilir ya da başka sosyal ağlarda paylaşabilirler. KareKod ya da video indir linki ile videolar indirilerek kendi özel arşivlerine yükleyebilirler. Uzmanların konu anlatımlı videoları sayesinde öğrenciler anlamadıkları konuları ya da katılamadıkları dersleri izleyip pekiştirebilmektedir.

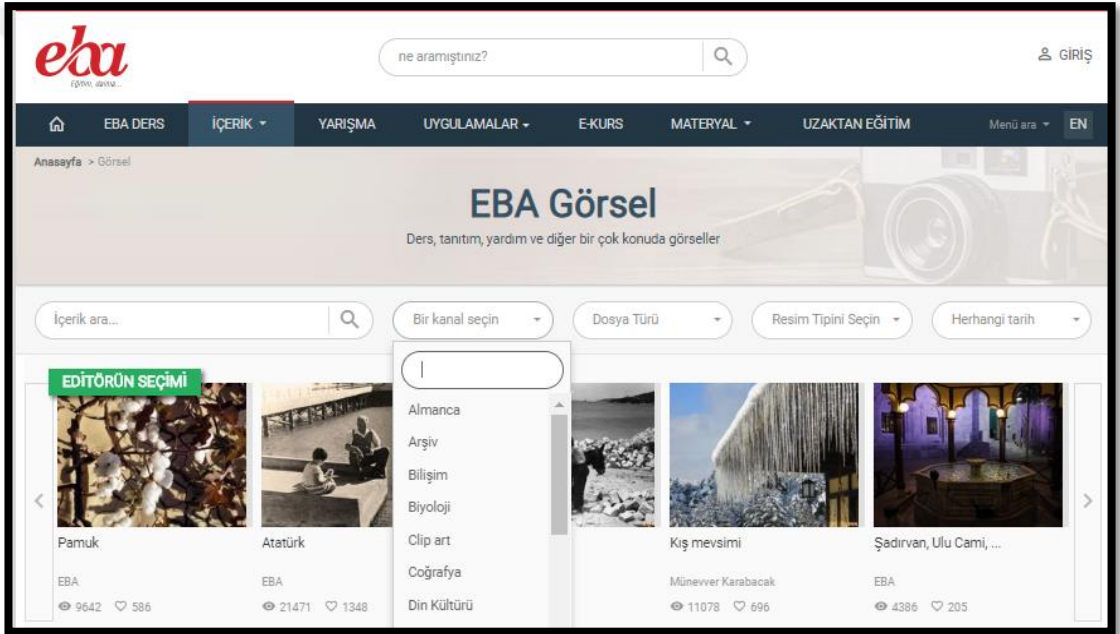
2.5.1.4 Ses Modülü

Ses modülü ile kişisel gelişim, tarih ve kültür programları, sesli kitaplar, yabancı dil dinleme metinlerini ve benzeri birçok ses materyali derslerde kullanmak amacıyla hazırlanmıştır. Öğretmen ve öğrencilere verilen tabletlere, kişisel telefonlarına indirip ders içi ve ders dışında kullanabilirler. Bu modülü yürürken, spor yaparken, kısaca her yerde kullanıcıların dinlemesi için sesli kitaplar, türküler, romanlar, şiirler ve birçok alandaki materyalleri her yerde dinleyerek öğrenim gerçekleştirebilirler. Kendi hazırladıkları ve verimli olduklarını düşündükleri ses içeriklerini ses modülünde belli kriterlere uygun olarak paylaşabilmektedir. Paylaşılanları beğenebilir ya da

uygun ortama indirebilirler. EBA Radyo için yakın zamanda çalışmalar başlamış bu sayede eğitim alanındaki her gelişme hızlı şekilde yayılabilecektir.

2.5.1.5 Görsel Modülü

Görsel modülü diğer modüllere oranla en çok materyalin bulunduğu en zengin modüllerinden biridir (Şekil 9). Modülde; tarih, coğrafya, doğa, spor, teknoloji, tarihi alanlar ve eserler, sanat ve birçok alanla ilgili görseller, haritalar, grafikler, karikatürler, fotoğraflar, ilk ve ortaokul derslerine ait her türlü görsellerden oluşmaktadır. Öğretmen ve öğrenciler tarafından belli başlığa uygun yere görseller eklenir, bu şekilde modül içinde istenilen görsele kolay ulaşılabilir. Eklenen görsellerle görsel modülü zenginleştirilmiş ve zenginleşmeye devam edecektir.

Şekil 7: EBA Görsel Modülü Görünümü

Görsel modülü ile dersin görsel materyalini karşılanmış olup derslerde görselliği artırarak öğrencilerin konuyu daha iyi kavraması ve kalıcılığı artırması için kullanılabilir. Görselleri tıkladığımızda görsele ilgili kısa açıklama, ekleyenin bilgileri, eklenme tarihi, çözünürlüğü, boyutu gibi bilgilere ulaşabilir. Ayrıca diğer bölümlerdeki gibi EBA kullanıcıları görsele yorum yapabilir, beğenebilir istenirse indirilebilir niteliktedir. Ayrıca bu modül ile öğrenciler, öğretmenlerinin vermiş olduğu ödevler için yararlanabileceği güvenilir bir fotoğraf arşivine sahip olabilmektedir.

2.5.1.6 Dergi Modülü

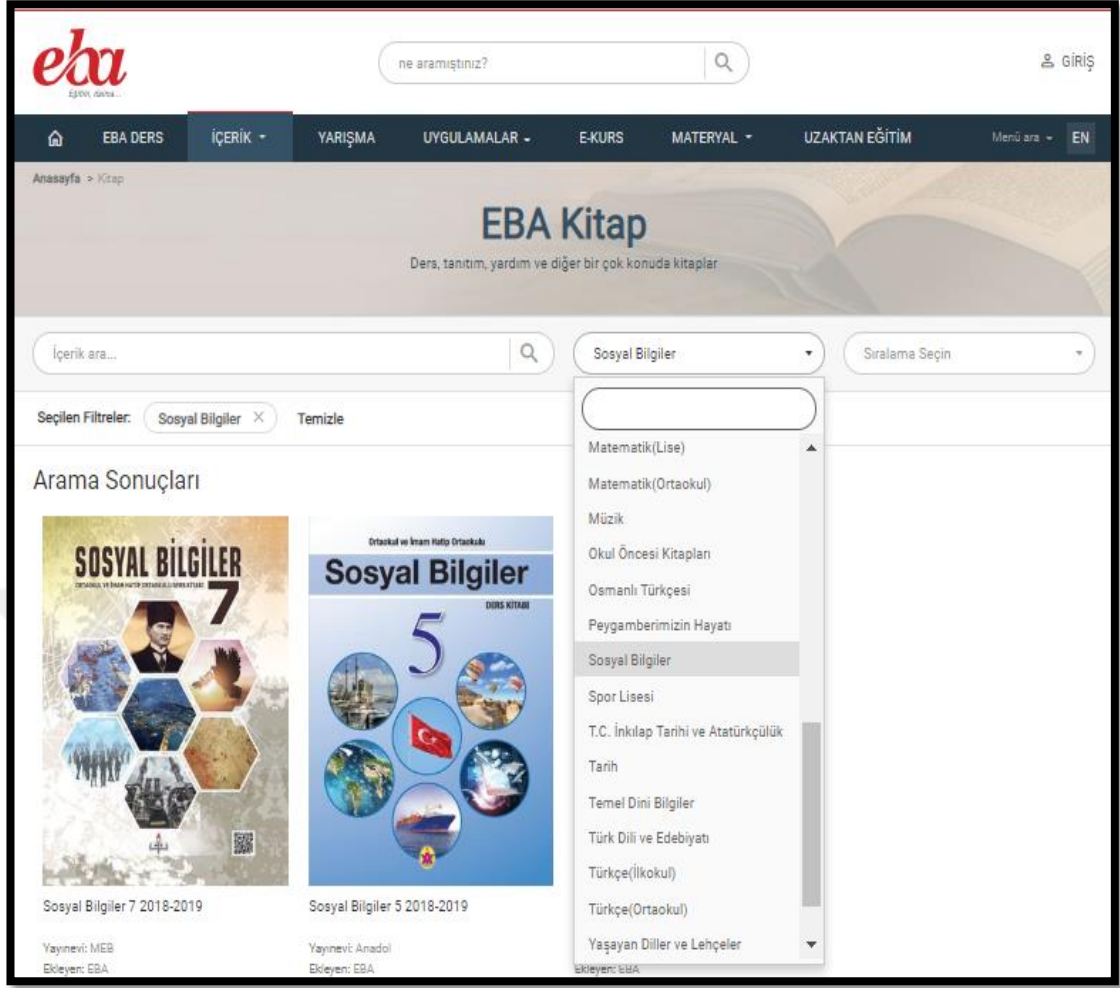
Eğitimde kullanılabilecek eğitim, kültür ve bilim dergilerine bu modülden ulaşılabilmektedir. Ayrıca verimli olacağı düşünülen kullanıcılara ait dergiler ya da okulların kendi çıkardığı dergileri de bu modülde yayınlatabilir. Bu modülde MEB, YEĞİTEK, Diyanet, TRT Çocuk, Okul dergileri, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, bilim ve teknoloji ve edebiyat alanı gibi birçok çeşitli dergi kanalları bulunmaktadır. Dergiler, PDF formatında tablet, bilgisayar, cep telefonuna ve benzeri araçlara rahatça indirilip kullanılabilmektedir. EBA tarafından yüklenen dergiler öğrencilerin sınıf seviyelerine uygun olup kişisel gelişimi destekleyici olumlu yönde etkileyecek dergilerden seçilmiştir. Dergileri tıkladığımızda dergi ile ilgili detayları yayınlayan ve ekleyen ismi ve eklenme tarihi bilgilerine ulaşabilir. Ayrıca diğer bölümlerdeki gibi dergi modülünde de dergiye EBA kullanıcıları yorum yapabilir veya beğenebilir istenirse indirilebilmektedir.

2.5.1.7 Doküman Modülü

Eğitim materyali olarak rehberlik, ödevler, planlar, projeler, akademik çalışmalar, ders dışı kaynaklar, çizelgeler, formlar ve yazılı ve test sınavı örnekleri vb. dokümanların PDF, WORD ve POWERPOINT formatında bulunabileceği resmi evrakların yer aldığı bir modüldür. Belirli gün ve haftalar, okullardaki kulüp çalışmaları, çeşitli proje örnekleri ile ilgili dokümanlarda bulunmaktadır. Kullanıcılar, yayınlanan dokümanları beğenmekte ya da yorumlar yaparak bulunan dokümanların geliştirilmesi için katkı sağlayabilmektedirler. Doküman modülü ile öğretmenler arasındaki mesafe kalkarak kaynak materyalleri açısından bilgi alışverişi sağlanmış, paylaşma ortamı sağlanacaktır. Öğretmenlerimiz tarafından çeşitlenecek ve zenginleştirilebilecek bir modüldür.

2.5.1.8 Kitap Modülü

Kitap modülü; öğretmen ve öğrencilerin yanlarında kitap taşıma zorunluluğunu ortadan kaldırmak ayrıca tek kitap yerine bağımsız farklı ders kitaplarından da yararlanılması amacıyla hazırlanmış modüldür (Şekil 10). Öğretmenler modülde bulunan ders kitaplarını PDF halinde e-kitap olarak bilgisayara veya etkileşimli tahtaya aktarabilmekte ders anlatırken kullanabilmektedir.

Şekil 8: EBA Kitap Modülü Görünümü

EBA kullanıcıları ders içi ya da dışında da kaynak olarak kitapları her an her yerde kolayca ulaşılır, böylece zamandan tasarrufta sağlanmış olacaktır. Kitaplar çeşitli kategorilere ayrılmış, kullanımı kolay e-kütüphane de diyebileceğimiz güçlü bir kaynak kitap koleksiyonu olmuştur. Kullanıcılar faydalı olduklarını düşündükleri kitapları bu modülde paylaşabilmektedirler. Kullanıcılar, yayınlanan dokümanları beğenmekte, yorumlar yapabilir, isteklerine bağlı indirebilmektedirler. Kitapların paylaşım tarihi, sınıf derecesi, yayınlayan ve kanalı hakkında detaylar kısmında yer verilmektedir.

2.5.1.9 EBA İnfovideo

Bu modül ders kazanımlarından yola çıkarak günlük hayatla bağlantı kuran, teknoloji destekli videoların yer aldığı yakın zamanda çıkan yeni bir modüldür. Bölümde 4

başlıkla editörün seçimi, infovideo listeleri, en çok beğenilenler ve son eklenenler olarak farklı derslere ait infovideo videoları bulunmaktadır.

2.5.1.10 İnfografik Modülü

“Türkiye’de bu terim pek bilinmese de dünyaca çok popüler kabul edilen bir görsel üründür. Bilginin görselle yoğrulmasıdır. Bir haberin veya verinin kısa sürede anlaşılmasını sağlamak, okunurluğunu artırıp zevkli hale getirmenin yoludur.

İ	N	F	O	(B	İ	L	G	İ)	+	G	R	A	F	İ	K	T	A	S	A	R	I	M	=	İ	N	F	O	G	R	A	F	İ	K
----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

Bilgi ve görsellerin bir arada tek bir grafik olarak sunulması daha kalıcı ve anlaşılır olurken, daha iyi sonuçlar sunmaktadır” (“İnfografik”, 2019). EBA giriş sağlayarak infografikleri beğenebilir veya indirme seçeneği ile indirebilir. İnfografiklerin altında hangi ders kaynağı için yapıldığı yer almaktadır. Ayrıca 3 başlıkta editörün seçimi, en çok beğenilenler ve son eklenenler başlığında öneriler verilmektedir.

2.5.1.11 Tartışma Modülü

Kullanıcılar, EBA’ya giriş yaparak tartışım bölümünde kendi tartışma konularını açabilir, yer alan tartışma konularına katılıp sorulara cevap yazabilmektedirler. Ayrıca öğretmenler istedikleri tartışma sorusuna puan verebilmektedir. Öğretmenler e-içeriklerin nasıl daha faydalı olabileceği ya da eksiklikleri konusunda fikirlerini paylaşmakta böylece sitenin iyi yönde geliştirilmesi için öneriler alınması amaçlanmıştır. Öğretmenler fikir alışverişi yaparak daha etkili ve verimli bir eğitim için eksik oldukları konuları birbirlerinden tamamlayabilmektedir. Öğrencilerde farklı öğretmenlerden merak ettikleri dersle ilgili konuları yine bu bölümde öğrenebilmektedir.

2.5.1.12 Yarışma Modülü

EBA bünyesinde düzenlenmiş yarışmaların ürünlerinin paylaşıldığı ve başvuru süreci devam eden yarışmalarla ilgili bilgilerin yer aldığı modüldür. Sanatsal, kültürel, bilimsel alanlarda ve benzeri alanda yapılmış ile aktif yarışmalarla ilgili başvuru sayfaları ve yönergeleri yer almaktadır. Öğrencilerin ve öğretmenlerin katılımlarını gerektiren yarışmalarla ilgili duyuruları da buradan takip edebilirler. Yarışma kategorileri 6 başlıkta yer almaktadır. Bunlar; EBA Belgesel, EBA Çizgi, EBA Deney, EBA Film, EBA Kadraj ve EBA Ses kategorileri vardır.

2.5.1.13 Uygulamalar

Uygulamalar modülü öğrenci, öğretmen ve herkese yönelik uygulamaların yer aldığı modüldür. Bireysel öğrenmeye hizmet eden ve derslerde kullanılacak, Türkiye ve dünyada önde gelen eğitim içeriği üreten firma, üniversite, vakıf, dernek ve bakanlık tarafından sağlanan birçok etkileşimli içeriğin, ders materyalinin ve eğitim portallarının bulunduğu bir modüldür. Ayrıca Öğretmenlere özel bölümlerde bulunan portallar ücretsiz bir şekilde öğretmenlerin kullanımına sunulmaktadır.

2.5.1.14 E-Kurs Modülü

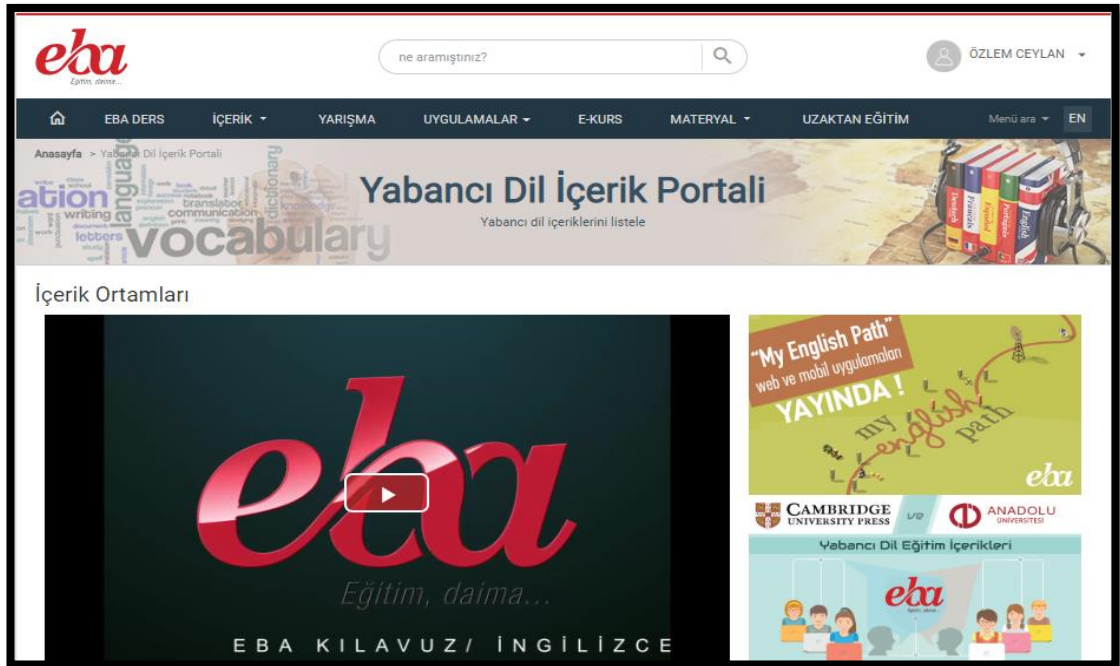
E-Kurs modülü, EBA üzerinden birçok kazanım ve değerlendirme testine ulaşabileceğiniz ve destekleme ve yetiştirme kurslarının yönetim işlemlerinin yapıldığı modüldür.

2.5.1.15 EBA Paylaşım

Kullanıcılar olan öğretmenler haber, video, ses, görsel ve benzeri paylaşımları belli kurallara göre oluşturup içerik denetimi için onaya göndererek paylaşım yapabilirler.

2.5.1.16 Yabancı Dil İçerik Portalı

Ülkemizde yaygın olarak kullanılan İngilizce dili için hazırlanmış videoların ve her türlü e-içeriğin yer aldığı bölümdür (Şekil 11).

Şekil 9: EBA Yabancı Dil İçerik Modülü Portalı Görünümü

2.5.1.17 EBA Materyal

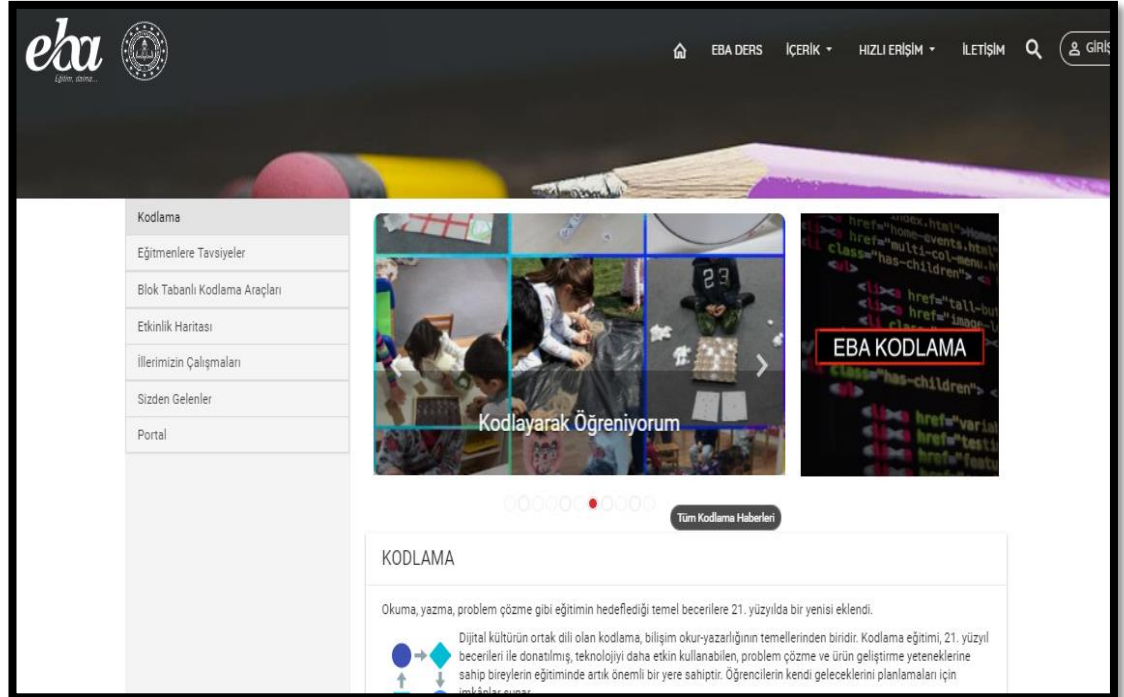
Ortaöğretim materyal ve din öğretimi materyal amaçlı yapılan yeni bir modüldür. Bu sayede bu alanlarla ilgili etkileşimli kitaplar, proje tabanlı öğrenme ve soru havuzunun bulunduğu materyal kaynağı oluşturulmuştur.

2.5.1.18 EBA Dosya

EBA'yı kullanan öğretmen ve öğrencilerin sunum, doküman, görsel, ses, video vb. dosyalarını saklayabilecekleri ve birbirleriyle paylaşabilecekleri bir uygulamadır. Öğretmenlere kişisel olarak 10 GB'lık öğrencilere ise 1 GB kota bulut depolama alanı verilmiştir. Kullanıcılar, kendilerine ait içerik arşivleri oluşturabilir, paylaşım yapabilir, interneti olan her yerden bulut depolama dosyalarına rahatça ulaşabilmektedirler.

2.5.1.19 EBA Kodlama

Son zamanlarda okulların müfredatına girmiş önemli bir gelişmedir. EBA kodlama ile öğrencilerin düşünüp, tasarlayıp istedikleri şekilde kodlamaları ile özgün yazılımlar geliştirmeleri sağlanmak istenmektedir. EBA platformu da bu gelişmeye ayak uydurmak ve öğrencilerin uygulama üzerinde çalışmalarını yapabilmeleri için kodlama modülü eklenmiştir (Şekil 12).

Şekil 10: EBA Kodlama Modülü Görünüm

2.5.1.20 İçerik Üretim- Yönetim Araçları

EBA’da Öğretmenlerin e-içerik geliştirmeleri ve hazırlamaları ile özgün yeni içeriklerin oluşturulmak istenmesidir. Hem derslerinde kullanabilirler hem de yaptıkları içerikleri paylaşarak eğitim kalitesinin artırılmasına yardımcı olabilirler. Birçok içerik geliştirme uygulamaları öğretmenlere sunulmuştur. EBA’da “İçerik Yönetim Sistemi”nde kendi içeriklerinizi üretebilir, ürettiklerinizi Türkiye’deki diğer öğretmenlerle paylaşabilir, diğer öğretmenler tarafından paylaşılan içeriklere erişerek onları da kullanabilirler (Şekil 13).

EBA Sunum
EBA Sunum uygulaması, kolay ve dinamik bir şekilde online sunumlar hazırlamanızı sağlar. Etkileyici efektler ve özellikler ile herkese hitap eden sunumları online hazırlayabilir, bulut depolama alanınıza kaydedip sunumlarınıza her yerden ulaşabilirsiniz. Sunumlarınızı PDF olarak kaydedip çevrimiçi olarak her yere taşıyabilirsiniz.

ideaLStudio
ideaLStudio öğretmenlerimizin e-öğrenme içerikleri hazırlayabilmesi için seçtiğimiz bir içerik geliştirme aracıdır. ideaLStudio e-öğrenme içeriklerinin hızlı, kolay ve yüksek kalitede hazırlanmasına imkân veren Web tabanlı bir içerik oluşturma aracıdır. ideaLStudio’yu kullanmak için temel bilgisayar becerilerine sahip olmak yeterlidir.

Etudyo
Etudyo bir e-içerik geliştirme platformudur. Derslerinizi zenginleştirmek için bu platformu kullanarak kendi e-içeriklerinizi kolayca üretebilirsiniz. İçinde zengin imaj, video ve etkileşim gibi öğelerin bulunduğu geniş kütüphaneden faydalanabilirsiniz. E-içeriklerinizi paylaşabilir ve paylaşılan diğer e-içeriklere de ulaşabilirsiniz.

Xerte
Xerte Çevrimiçi İçerik Geliştirme Editörü ile herkes hızlı ve kolay bir şekilde web tabanlı interaktif öğrenme materyalleri oluşturabilmektedir. Oluşturulan içerikler HTML5 uyumlu tüm cihazlarda çalışabilmekte ve duyarlı şablonları ile içerik hem küçük ekranlara hem de büyük ekranlı bilgisayarlara uyumlu hale gelmektedir.

Şekil 11: İçerik Üretim- Yönetim Araçları Modülü Görünümü

EBA Sunum uygulaması, kolay ve dinamik bir şekilde çevrimiçi sunumlar hazırlamayı sağlar. Etkileyici efektler eklenebilir, çevrimiçi hazırlanabilir, PDF formatında sunumlara her yerden ulaşabilir.

Etudyo, derslerinizi zenginleştirmek ve kolay e-içerikler üretebilecek bir platformdur. İçindeki geniş kütüphaneden faydalanılabilir. E-içerikler paylaşılabilir ve paylaşılan diğer e-içeriklere de ulaşabilir.

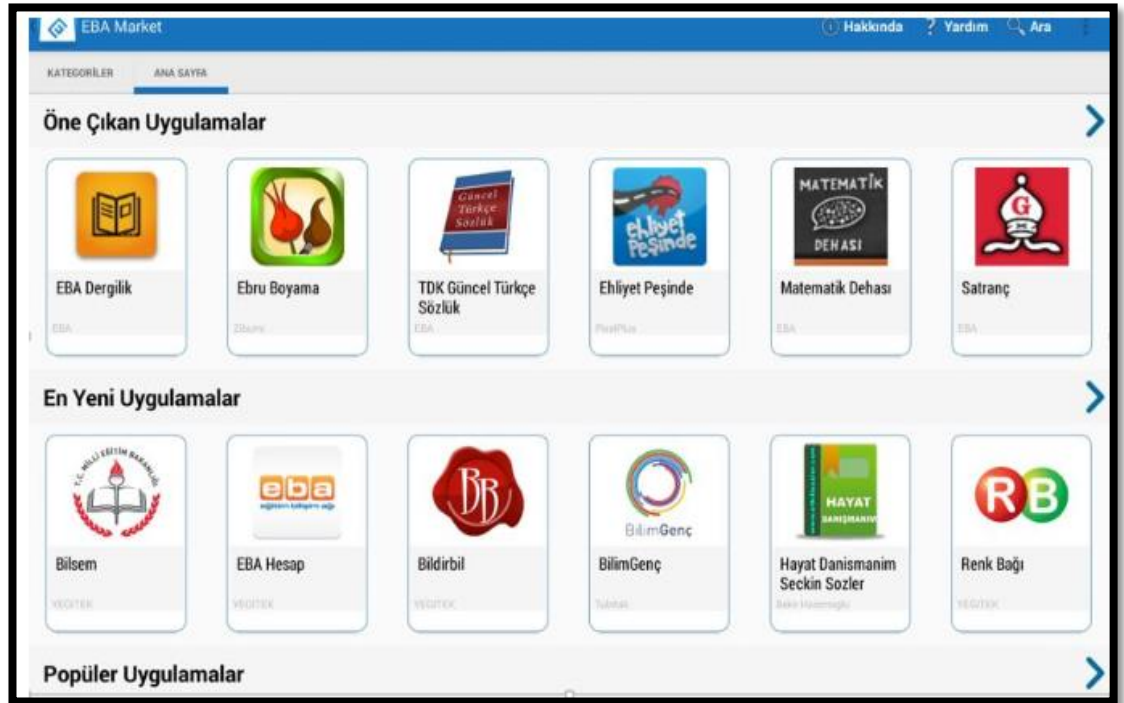
Xerte Çevrimiçi İçerik Geliştirme, editörü ile herkes hızlı ve kolay bir şekilde web tabanlı interaktif öğrenme materyalleri oluşturabilir. İçerikler HTML5 uyumlu tüm cihazlarda açılabilir.

ideaLStudio, öğretmenlerin hızlı, kolay ve yüksek kalitede e-öğrenme içerikleri hazırlanmalarına imkân veren Web tabanlı bir içerik oluşturma aracıdır. Kullanmak için temel bilgisayar becerilerine sahip olmak yeterlidir.

İçerik geliştirme araçları ile öğretmenler kendilerine ait ders materyalleri, kendi sınav sorularını, kendi kaynaklarını oluşturabilir, e-içerik olarak meslektaşlarına paylaşabilir, paylaşılmış içerikleri de derslerinde kullanabilmektedirler.

2.5.1.21 EBA Market Uygulaması

EBA Market uygulaması, 80'den fazla mobil uygulamayı içinde barındırarak öğrenci ve öğretmenlere sunan MEB Fatih projesi kapsamında YEĞİTEK tarafından tabletler için hazırlanan bir market uygulamasıdır. İçerisinde z-kitaplar, dergiler, sözlük, hesap makinesi gibi yardımcı kaynaklar, eğitici ve öğretici oyunlar vb. yer alan market uygulaması gün geçtikçe büyümekte ve her alanda zenginleşmektedir.

Şekil 12: EBA Market Uygulaması Ana Sayfa Görünümü

2.5.1.22 EBA UZEM

UZEM, EBA'nın alt yapısını kullanan internet tabanlı bir uzaktan eğitim sistemidir. Millî Eğitim Bakanlığı Uzaktan Eğitim Merkezi (UZEM), farklı beklentileri karşılamak amacıyla bütün öğretmenlere meslek hayatları boyunca e-öğrenme olanağı sunmak için tasarlanmış bir modüldür. UZEM'in en önemli avantajları zaman ve mekândan bağımsız, yüz yüze verilen eğitimlerin aksine daha masrafsız ve zaman kaybını diğer eğitimlere göre minimuma indirmesidir. Görevdeki 1000000 fazla öğretmenin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile EBA'ya ek içerik olarak sunulmuştur (UZEM, 2018).

2.5.1.23 EBA Arama

Türkiye'de üretilmiş tek eğitsel arama motoru olan "EBA Arama" girilen anahtar kelimelere uygun olan eğitsel bağlantıları EBA'dan, EBA Dersten ve İnternette bulunan güvenilir sitelerden karşımıza getirmektedir. Ayrıca arama sonuçlarının istenilen sınıf düzeyine veya derse göre gruplandırılmasını sağlamaktadır. Öğrenci, öğretmen ve veliler için eğitsel bir arama motorudur (Şekil 15).

Şekil 13: EBA Arama Ana Sayfa Görünümü

2.5.1.24 EBA Blog

Sosyal bir platform olan EBA blog özelliğiyle konular hakkında görüşlerini dile getirmek isteyenler için düzenli iletişim kurabilecekleri bir ortam sağlamaktadır. Böylece sohbet buluşmaları ile farklı fikir üretiminin sağlanması amaçlanmıştır.

2.5.1.25 EBA Destek

EBA hakkında bilgi almak isteyen, önerisi olan kişilerin EBA yönetimi ile iletişime geçtiği bölümdür. Sıkça sorulan sorular bölümü ile EBA ile alakalı çok merak edilen sorulara cevap verilmeye çalışılmıştır.

2.5.1.26 F Klavye

Kamu kurumlarında zorunlu olacak olan F Klavyenin tanıtılması ve bunlarla ilgili eğitimler yer almaktadır. Öğrencilerin ileride karşılaşabileceği bu klavye türü ilgili videolar ve uygulamalar ile eğitimler verilmektedir.

2.5.1.27 HBÖ TV

Hayat boyu öğrenmenin EBA platformu ile devam etmesini sağlamak amaçlanmıştır. Her alanda çeşitli videolar yer almaktadır.

EBA'da yardımcı programlarda bulunmaktadır. Bunlar, EBA platformunu sınıflardaki etkileşimli tahtalar, bilgisayarlar, tabletler için hazırlanmış, kurulum gerektiren birçok programları vardır. Bunlar; MAKS (Mersin Akıllı Kilit Sistemi, OKU-YAZ uygulaması, Fatih kalem, Müzik Dersi Sokağı, .NET Framework, EBA V Sınıf Etkileşimli Tahta Programı daha birçok yardımcı programlar sayesinde sınıflarda daha iyi ve aktif şekilde EBA ile iç içe olan sınıfların olmasını sağlayacaktır.

2.5.2 Sosyal Ağlarda EBA Platformu

Sosyal ağlar çıktıkları günden itibaren milyonlarca insanın ilgisini çekmiştir. İnsanların artık çoğu günlük hayatlarını sosyal ağlarla iç içe yaşamaktadır.

“Sosyal ağları bireylerin belirli bir sistem içerisinde sosyal veya yarı sosyal bir profil çizebildikleri, diğer kullanıcılarla iletişime geçip bir bağlantıyı paylaşabildikleri ve kendi ağları üzerinde kendi paylaşımları ve diğerlerinin yaptıkları paylaşımlar üzerinden paralel veya çapraz şekilde birbirlerini

görebildikleri web tabanlı iletişim, paylaşım ve ifade araçlarıdır” (Boyd ve Ellison, 2007, s.13).

Sosyal ağlar tanımlarında görüldüğü gibi kendilerini ifade ettikleri sosyal sanal ortamdır. Artık sosyal ağda bulunan herhangi bir medyada hesabınızın olmaması neredeyse kimliksiz dolaşmakla eşdeğer gibi kabul edilmektedir. Günümüzde çoğu işyerinde, kişiler arasında her türlü iletişim ve haberleşme de geniş kitlelere sesini duyurma anlamında sıkça kullanılmaktadır. Bunun farkında olan EBA uygulayıcıları diğer platformlarda da tanıtımını her türlü yapmakta ve desteklemektedir (Şekil 16).

Şekil 14: EBA'nın Facebook ve Twitter Ana Sayfası

EBA platformunu takip etmek isteyen kullanıcılar daha çok kullandıkları sosyal medya hesaplarından da EBA'daki gelişmelerden haberdar olabilmektedir. EBA'da yaptıkları materyalleri, ders içeriklerini, projeleri, etkinliklerin haberlerini diğer sosyal ağlarda da rahatça paylaşabilmekte ve takip edebilmektedir. Kısacası, sosyal medyanın sayesinde EBA'yı bilmeyenler dahi Türkiye'nin her yerindeki diğer insanlara da hızlı şekilde ulaşmasını sağlamaktadır.

EBA’da cep telefonu mobil uygulamaları da bulunmaktadır. Cep telefonu kullanımının hızla arttığı günümüzde öğrencilerinde temel ihtiyaçlarından sonra önemli günlük ihtiyaçlarından biri haline gelmiştir. Bilgisayarlara kıyasla cep telefonuna ulaşmak kolay olmasından dolayı kullanan bireylerin EBA’yı uygulama olarak yer alması ihtiyacı doğmuştur. Bunun farkında olan MEB, EBA Mobil ve başka alanlara destek olması amaçlı birçok mobil uygulamaları da geliştirmiştir. Başlıca EBA Mobil, Bil Bakalım, Bildirbil, Bonibo, Boyama, Kimbilir, Müzik Defteri, My English Path, Okuyaz, Renk Bağı, Topla Gel, Yapboz önemli uygulamalarıdır.

2.6 Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Sitesi ile İlgili Çalışmalar

Eğitimde teknolojinin kullanımı 21.yüzyılın ilk çeyreğinde geçmiş yıllara göre hızla artmış ve gelişmiştir. Dünyada ve ülkemizde eğitim teknolojilerinde gelişen teknolojiye ayak uydurmak ve eğitimin kalitesini artırmak adına birçok proje hayata geçirilmiştir. Bu projeler hakkında birçok bilimsel çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmanın konusu olan 2011 yılında Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı YEĞİTEK tarafından teknolojiyi eğitime entegre etmek ve eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak için FATİH projesinin içerik ayağını karşılayan EBA hakkında yazılmış çalışmalara ve araştırmalara değinilecektir. Genel olarak incelediğimizde yapılan araştırmaların projenin geneline yönelik yapıldığı, içeriklerine yönelik özel çalışmaların kısıtlı olduğu görülmektedir.

Güvendi (2014) Milli Eğitim Bakanlığı’nın öğretmenlere sunmuş olduğu çevrimiçi eğitim ve paylaşım sitesi olan EBA platformunun öğretmenlerce kullanım sıklığının belirlenmesi amacıyla bir çalışma yapmıştır. Çalışmada veri toplama aracında 40 soruluk anket hazırlanmış EBA’dan ne derece faydalandıkları ve paylaşımda bulduklarını ölçmek amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğretmenlerin en çok haberleri takip ettikleri en az dosya paylaşımı yaptıkları görülmüştür. Öğretmenlerin siteyi kullanım sıklığı olması gerekenin çok altında çıkmıştır. Öğretmenler daha çok bilgi paylaşmak için değil bilgi almak amacıyla kullandıkları görülmüştür. EBA sitesini, sosyal ağ hesabı olmasına rağmen, pek fazla takip etmedikleri görülmektedir.

Ağır (2014) etkileşimli tahtalar için ortaöğretim Coğrafya videolarının değerlendirilmesi öğretmen görüşleri isimli çalışmasında 131 Coğrafya öğretmenine

18 soruluk bir ölçek uygulanmıştır. Bu çalışmanın sonuçlarına göre öğretmenler videoların birçok açıdan faydalı olduklarını belirtmiştir. Öğrenciler içinde videoların yararlı olduğunu ifade etmişlerdir.

Kaya ve Aydın (2011) öğrenciler üzerinde bir çalışma yapmışlardır. Bu çalışmada, ilköğretim öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersindeki coğrafya konularının öğretiminde akıllı tahta uygulamalarına ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Karabük ilinin bir özel ilköğretim okulunda öğrenim gören 151 öğrenci oluşturmuştur. Tarama modeli uygulanmıştır. Daha önce Ateş (2010) tarafından geliştirilmiş anket uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, Sosyal Bilgiler dersinde akıllı tahta kullanımı sayesinde öğrenciler dersi daha iyi anladıklarını, derste sıkılmadıklarını, derse olan ilgilerinin arttığını ifade etmişlerdir.

Alabay (2015) ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA(Eğitimde Bilişim Ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırmadır. Araştırmaya İstanbul ili Sultangazi ilçesinde MEB'e bağlı 5 ortaöğretim okullarında çalışan 12 farklı branştan 208 öğretmene ve öğrenim gören 211 öğrenci için hazırladığı anketler uygulanmış, SPSS 25 programıyla veriler analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, öğretmenlerce ders işleyiş sürecinde EBA'nın yeterince kullanılmadığı, hizmet içi eğitimin yetersiz olduğunu ve içeriklerin kaynak olarak yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. EBA hakkında görüşleri ile EBA kullanım düzeyleri arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur.

Tutar (2015) EBA sitesine yönelik olarak öğretmenlerin değerlendirilmesine yönelik bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmada Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerin Eğitim Bilişim Ağı'na yönelik bakış açılarının ve kullanım durumlarının belirlenmesi ve siteye ilişkin bir değerlendirme yapılması amaçlanmıştır. Çalışmada, betimsel ve ilişkisel tarama modelinde 47 maddelik çevrimiçi anket hazırlanmış farklı illerden 203 öğretmene uygulanmıştır. Veriler SPSS 25 programıyla hazırlanmıştır. Çalışma sonucunda, öğretmenlerin EBA hakkında öğretmenlerin yeterli bilgiye sahip olmadığı, sıklıkla kullanmadıkları ancak kullanışlı, etkili, verimli bir site olduğunu belirlenmiştir. Daha sık kullanılması için tanıtımların yapılması gerektiği önerilmiştir.

Aydoğan (2016) EBA destekli öğretimin, 4. sınıf ğrencilerinin ısı-sıcaklık ve erime-çözünme konularında kavram yanlışlarını giderip gideremeyeceğini araştırmak amaçlanmıştır. Deneysel alışma yöntemine göre ön test-son test deney ve kontrol grubu modele göre desenlenmiştir. Niğde ilinin merkeze bağlı 3 okulda 4.sınıfta okuyan 96 ğrenci üzerinde uygulanmıştır. SPSS 25 programında veriler analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, EBA destekli yapılandırmacı ğretim kavram yanlışısını gidermede anlamlı bir fark oluşturamamışken, öğrencilerin fen ve teknoloji dersine yönelik tutumlarında anlamlı fark oluşturmuştur.

Arslan (2016) EBA'daki matematik dersi içeriğinin matematik öğretmenleri tarafından anlaşıldığı ve farkındalık düzeyleri ölçölmeye çalışılmıştır. Karma modelinde yapılmıştır. Trabzon ilinin Akçaabat ve Orta hisar ilçelerinde bulunan lise matematik öğretmenlerine gönüllölük esasınca yarı yapılandırılmış soru ve anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, ğretmenlerin EBA ile ilgili yeterince bilgiye sahip olmadıkları, mevcut içeriklerin geliştirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca EBA içeriklerinin geliştirilmesi için birçok önerilerde bulunulmuştur.

Kalemkuş (2016) araştırmasında, ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin ve 12. sınıfa devam eden ğrencilerin EBA'ya ilişkin görüşlerinin ve kullanım amaçlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Kars İl merkezinde bulunan ortaöğretim kurumlarında 6 okulda görev yapan 195 ğretmen ve bu okulların 12'inci sınıfına devam eden 452 öğrenciye uygulanmıştır. Öğretmen ve öğrencilere 2 farklı anket uygulanmıştır. Araştırma tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin tümü SPSS 25 ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, EBA'ya yönlendirmek, derslerinde ğretmenlerin EBA'daki video, animasyon, simölasyon (benzetim) ve diğer görsel materyallerden yararlanma, zorlanılan derslerde, öğrenmede karşılaşılan güçlükleri telafi etmede ve bilgi paylaşım amacıyla kullandıkları görölmüştür.

Öz (2015) ise okul idarecileri açısından Fatih projesi uygulaması sırasında çıkacak sorunları incelemiştir. Araştırmanın sonucunda, okullarda teknik personelin yetersiz olması, altyapıdan kaynaklı sorunlar ve donanım sağlayıcı firmalarla okul yönetimi arasında yaşanan iletişim problemleri projenin gecikmesine neden olacağı fikirlerine ulaşılmıştır.

Ulusoy ve Gülüm (2009), Bu çalışmada tarih ve coğrafya konuları işlenirken öğretmenlerin materyal kullanımı ve materyallere erişebilme durumları değerlendirilmiştir. Araştırma, Adıyaman ilinde görev yapmakta olan 190 sınıf ve Sosyal Bilgiler Öğretmeni ile yapılmıştır. Yapılan çalışmada; materyal kullanımı konusunda öğretmenlerin istekli olduğu, ancak gerekli materyal bulma konusunda eksiklikler olması, bilgi teknolojisi sınıflarının olmaması, zaman ve maddi olanağın olmaması materyal kullanma konusunda tam olarak istenilen düzeyde olmadıkları görülmüştür.

Kartal (2017) Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA'nın kullanımına ve içeriğine yönelik görüşlerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Nitel araştırma deseninden betimsel araştırma desenine göre tasarlanmış, 10 soruluk yarı yapılandırılmış formla görüşme tekniği uygulanmıştır. Betimsel analiz ve içerik analizi yöntemlerinden yararlanılmıştır. Tokat il merkezi ve ilçelerinde görev yapan 33 Sosyal Bilgiler öğretmenlerine uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, EBA hakkında bilgi sahibi oldukları, teknolojik araçları kullanma konusunda kendilerini donanımlı gördüklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca okulların fiziki alt yapı eksikleri ve içerik olarak yetersizliğinden dolayı EBA'nın fazla kullanılmadığı belirtilmiştir. Çalışmada EBA'nın kullanıldığı derslerde öğrencilerin derse olan ilgilerinin arttığı, öğrenme sürecinin kısaldığı ve öğretmenin işini kolaylaştırdığı ifade edilmiştir. EBA'yı daha çok değerlendirme aşamasında kullandıkları görülmüştür.

Saklan (2017) Fen Bilimleri öğretmenlerinin EBA hakkındaki fikirlerini ve beklentilerini ortaya konulmaya çalışılmıştır. Nitel araştırma modeli, yöntem olarak görüşme tekniği uygulanmıştır. Farklı illerde görev yapan 20 Fen Bilimleri öğretmenine uygulanmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerce fen bilimleri içeriklerin yeterli olmadığı ve EBA'nın henüz kullanışlı olmadığı belirtilmiştir. Katılan Fen Bilimleri öğretmenleri paylaşımların arttığı, içeriğin zenginleştiği, tartışmaların yapılabildiği, özgür bir platform olabilirse gelişimini sürdürecektir ve kalıcı hale gelecektir şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler genel olarak EBA platformunu değerli ve gelecek vaat ettiğini düşünmektedir.

Aksoy (2017) Ortaokul öğretmenlerinin EBA(Eğitim Bilişim Ağı)'yı kullanım amacını, karşılaştıkları sorunları ve çözüm önerilerini belirlemektir. Yarı

yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış, betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, videolar, sunular ve kazanım testleri hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler, EBA'yı kullanım amaçlarının öğretim, sınavlara hazırlık, içeriklerden faydalanma ve etkileşim-eğlence olduğunu ve EBA'yı sık kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler, EBA kullanımında donanım-altyapı eksikliği ve içeriklerin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. İçeriklerinin artırılması ve sorunların giderilmesi ile eğitimin etkili ve verimli olmasını sağlayabilir.

Kuloğlu (2018) İngilizce öğretmenlerinin FATİH Projesinin bileşenlerinden biri olan EBA kullanım durumlarının incelenmesini amaçlamıştır. Araştırmada nicel araştırma desenlerinden betimsel tarama deseni tercih edilmiştir. Çalışmada Karabük il merkezinde ve Safranbolu ilçesinde 50 okulda görev yapan 105 İngilizce öğretmenine anket uygulanmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre İngilizce öğretmenleri etkileşimli tahtayı belirli sıklıklarla kullanırken EBA'yı kullanma sıklıkları istenen düzeyin altındadır. EBA'yı en çok içerik sağlamak için kullandıkları fakat EBA'da içerik geliştirmemekte ve paylaşmamaktadırlar. EBA'ya karşı olumlu tutum geliştirdikleri ve EBA kullanım öz-yeterliklerinin de iyi düzeyde olduğu, ders içeriklerini ise sayıca yeterli fakat verimsiz olduğu ve EBA'da daha kaliteli içeriklerin bulunmasını beklemektedirler.

Aydınözü, Sözcü ve Akbaş (2016) bu çalışmada EBA içeriklerinin Dünya'nın Şekil ve Hareketler konusunun öğrenciler tarafından öğrenilmesindeki etkisini tespit etmek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada ön test – son test deney-kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Kastamonu merkezdeki Anadolu lisesinde öğrenim gören 9. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Sonunda deney grubundaki öğrencilerden ders uygulamasına ilişkin görüşler alınmıştır. Çalışma sonuçları EBA içerikli ders uygulamasının öğrencilerin başarısı üzerinde kısmen de olsa olumlu katkı sağladığını ortaya koymaktadır.

Kurtdede, Fidan, Erbasan ve Kolsuz (2016) sınıf öğretmenlerinin EBA'dan yararlanmalarına ilişkin görüşlerini almak amaçlanmıştır. Afyonkarahisar ili merkezinde 240 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Karma yöntem kullanılmıştır. Betimsel analiz yöntemiyle veriler analiz edilmiştir. Öğretmenlerin yeterli bilgiye

sahip olmadığı, EBA'yı sıklıkla kullanmadıkları ancak EBA'nın kullanışlı ve etkili bir site olduğunu belirtmişlerdir.

Demir, Özdiç ve Ünal (2018) ise çalışmalarının amacı; EBA portalına katılım istatistiklerini incelemek ve portalı en çok kullanan öğretmen ve öğrencinin EBA hakkındaki görüşlerini tespit etmektir. Siirt ilinde farklı branştaki 3 öğretmen ve farklı sınıflardaki 3 öğrenciye yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, anaokullarında öğretmen ve öğrenci katılımın çok az olduğu, ilkokullarda kullanım düzeyinin düşük olduğu, ortaokul ve liselerde ise kullanım oranının daha fazla olduğu görülmüştür. Ayrıca, EBA'yı derse hazırlık, soru sorma ve konu anlatmak için kullandığı, sosyal medya hesaplarının takip edilmediği, öğretmen ve öğrencilerin paylaşım konusunda yetersiz oldukları ve içerik üretimine katkı sunmadıkları tespit edilmiştir.

Türker ve Güven (2016) lise öğretmenlerinin EBA Projesinden yararlanma düzeylerini ve görüşlerini araştırmıştır. Nasıl, ne sıklıkla ve hangi amaçlarla kullanıldığını öğrenmektir. 10 farklı ilde liselerde görev yapan öğretmenlere 15 açık uçlu sorular sorulmuştur. Sonucunda, öğretmenler EBA'yı dersi görselleştirme ve pekiştirme amacıyla kullandıklarını ve internet bağlantısı gibi çeşitli sorunlar nedeniyle EBA'yı kullanmakta sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Tosun, Samancı, Sezgin ve Öner (2013) bu araştırmada son sınıf öğrencisi öğretmen adaylarının FATİH projesi ile ilgili bilgi ve görüşleri incelenmiştir. Eğitim Fakültesi'nin 11 farklı programından toplam 261 son sınıf öğrencisine anket uygulanmıştır. Araştırma tarama modeline göre yürütülmüştür. FATİH projesini duyduklarını, en çok televizyon ve internetten duyduklarını belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının yarısı FATİH kısaltmasının açılımını bilmemektedir. FATİH projesi için kendini yeterli gören öğrenci oranı %28,35 iken Fakülte'deki Bilgisayar eğitiminin yeterli olduğunu düşünenin oranı %17,7'dir. Projenin eğitim sistemimize olumlu katkısının olacağı %81 olarak belirlenmiştir.

Çakmak ve Taşkiran (2017) çalışmanın amacı, Eğitim Bilişim Ağı'nın (EBA) öğretmenler tarafından nasıl görüldüğünü ve nasıl değerlendirildiğini tespit etmektir. 14 Sosyal Bilgiler Öğretmenine açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Nitel bir çalışmadır. EBA platformunun faydalı ve öğrenmede kolaylık sağladığı ancak gerekli alt

yapıların henüz tamamlanmamasından dolayı yeteri derecede istifade edilmediği belirtilmektedir.

Yerli (2018) bu çalışmanın amacı Eğitim Bilişim Ağı (EBA)'nın Sosyal Bilgiler Eğitimine akademik yönden etkisini belirlemektir. Bu amaçla yarı deneysel bir çalışma olan ön test son test kontrol gruplu deneme modeli uygulanmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen başarı testi kullanılmıştır. 6.sınıf düzeyinde, deney grubu 43 ve kontrol grubu 40 öğrenci olmak üzere toplam 83 öğrenciye, 6 hafta süren çalışma yürütülmüştür. EBA Destekli Öğretim ile yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanan öğretmen kılavuz kitabı doğrultusunda işlenen dersler akademik başarı üzerinde benzer oranda etki göstermiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde var olan durumun iyileştirilmesine yönelik; EBA'nın içerik yönünden desteklenmesi, teknolojik yatırımların öğretmenlerin gelişimiyle paralel yapılması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Alanda yazılan çalışmalara bakıldığında, EBA platformuna yönelik birçok çalışmaların genellikle 2012 yılında EBA sitesinin yayına başladığı ilk yılından 2018 yıllarına kadar çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Yapılan çalışmaların sonuçlarına baktığımızda genel olarak EBA'da ki e-içeriklerinin yetersiz olduğu, öğretmenlerce kullanımının az olduğu ve paylaşımın az yapıldığı, daha çok konu anlatımı ve değerlendirme aşamasında yararlandıkları, sitenin tanıtımın yeterince yapılmadığı ortak sonuçlarına varılmıştır. Öğretmen ve öğrencilerin alt yapı eksikliklerinden dolayı kullanımını olumsuz etkilediği ve yeterince EBA hakkında yeterince bilgi sahibi olmadığı görülmüştür.

Bu çalışma iki yönüyle daha önce yapılan çalışmalardan ayrılmaktadır. Birincisi yapacağımız çalışma 6.sınıf Sosyal Bilgiler derslerine giren Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA'nın coğrafya konularının anlatımında yararlanıp yararlanmadıkları konusunda görüşlerini ortaya koyan ilk çalışmadır. İkincisi yapacağımız çalışma özelde Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA hakkındaki görüşlerini ortaya çıkaracak olan ilk çalışmalardan biridir. Bizim çalışmamız nicel ve açık uçlu soru ile bir anket hazırlandığı bir çalışmadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama aracı, uygulama süreci ve verilerin analizleri başlıklarında açıklamalara yer verilmiştir.

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, betimsel bir nitelik taşıyan genel tarama (Survey) modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli; çok sayıda bireyden oluşan bir evrende, evrenle ilgili genel bir ifadeye varmak için evrenin tamamı ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örnekleme üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2009). Tarama modelleri uygun örnekleme yoluyla evren hakkında kestirimlerde bulunarak genellemeler yapma amacını taşımaktadır.

Bu tarama modelinde araştırmanın evreni 2017-2018 eğitim öğretim yılında Samsun ilinin Atakum, İlkadım, Canik ve Bafra ilçelerinde bulunan devlet ortaokullarındaki 6.sınıf Sosyal Bilgiler dersine giren ya da daha önce girmiş olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin coğrafya konularını öğretirken EBA sitesinden yararlanma düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. İlişkisel tarama modeline göre ankete verilen cevapların sonuçları ile cinsiyet, yaş, mesleki deneyim, mezuniyet durumu, mezun olunan bölüm, hizmet içi eğitim alma vb. değişkenlerine göre incelenerek aralarında ilişki olup olmadığı araştırılmıştır.

3.2 Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Bu araştırmanın örneklemini 2017-2018 eğitim öğretim yılı Samsun ilinin merkez ilçeleri Atakum, İlkadım, Canik ve Bafra ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okullarının ortaokul kademesinde görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu çalışma 58 devlet ortaokulundaki 152 Sosyal Bilgiler öğretmeninden (70 Kadın, 82 Erkek) oluşmaktadır. TC Samsun Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan izinle devlet ortaokullarındaki öğretmenlere gönüllülük esasına göre anket uygulanmıştır.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin demografik bilgileri (Tablo 3), cinsiyet dağılımları aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 5: Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılışı

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzdellik (%)
Kadın	70	46,1
Erkek	82	53,9
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımları incelendiğinde (Tablo 3), katılımcıların çoğunluğunun erkek öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. Araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 70'i (%46,0) kadınlardan, 82'si (%53,9) ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: Öğretmenlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılışı

Mezuniyet Durumu	Frekans (f)	Yüzdellik (%)
Lisans Tamamlama	3	2,0
Lisans	134	88,2
Yüksek Lisans	15	9,8
Doktora	0	0
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin eğitim durumlarına göre dağılımları incelendiğinde (Tablo 4), katılımcıların çoğunun lisans mezunu olduğu bu yönüyle akademik açıdan çalışmanın homojen bir yapıda olmasını sağlamaktadır. Araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 3'ü (%2,0) "Lisans Tamamlama", 134'ü (%88,2) "Lisans", 15'i (%9,8) ise "Yüksek Lisans" mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 7: Öğretmenlerin Yaş Aralıklarına Göre Durum Dağılımı

Yaş Aralığı	Frekans (f)	Yüzelik (%)
21-25 Yaş	1	0,7
26-30 Yaş	10	6,5
31-35 Yaş	10	6,5
36-40 Yaş	52	34,3
41 ve Üzeri Yaş	79	52,0
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin yaş aralıklarına göre dağılımları incelendiğinde (Tablo 5), katılımcıların çoğunun 41 ve üzeri yaş aralığında olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 1'i (%0,7) "21-25 yaş aralığı", 10'u (%6,5) "26-30 yaş aralığı", 10'u (%6,5) "31-35 yaş aralığı", 52'si (%34,3) "36-40 yaş aralığı" ve 79'u (%52,0) "41 yaş ve üzerinde" olduğu görülmektedir.

Tablo 8: Öğretmenlerin Mesleki Deneyim Durumlarına Göre Dağılımı

Mesleki Deneyim	Frekans (f)	Yüzelik (%)
1-5 yıl	8	5,2
6-10 yıl	7	4,6
11-15 yıl	25	16,4
16-20 yıl	62	40,8
21 yıl ve Üzeri	50	33,0
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin mesleki deneyim durumlarına göre dağılımları incelendiğinde (Tablo 6), katılımcıların çoğunun 16-20 yıl mesleki deneyim aralığında olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 8’i (%5,2) “1-5 yıl” mesleki deneyim, 7’si (%4,6) “6-10 yıl” mesleki deneyim, 25’i (%16,4) “11-15 yıl” mesleki deneyim, 62’si (%40,8) “16-20 yıl” mesleki deneyim, 50’si (%32,9) “21 yıl ve üzeri” mesleki deneyime sahiptir. Ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin farklı mesleki deneyimlerde olması tecrübeli öğretmenlerin olduğunu ve deneyimlerinin veri toplamaya yansımaları açısından önemlidir.

Tablo 9: Öğretmenlerin Mezun Olunan Bölüme Göre Dağılımı

Mezun Olunan Bölüm	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	59	38,8
Tarih Öğretmenliği	56	36,8
Coğrafya Öğretmenliği	12	7,9
Tarih Bölümü	17	11,2
Coğrafya Bölümü	6	4,0
Diğer Bölüm	2	1,3
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin mezun olunan bölüme göre dağılımları incelendiğinde (Tablo 7), katılımcıların çoğunun Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunu olduğu Tarih Öğretmenliği mezunu sayısının da yakın olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 59’u (%38,8) “Sosyal Bilgiler Öğretmenliği” mezunu, 56’sı (%36,8) “Tarih Öğretmenliği” mezunu, 12’si (%7,9) “Coğrafya Öğretmenliği” mezunu, 17’si (%11,2) “Tarih Bölümü” mezunu, 6’sı (%4,0) “Coğrafya Bölümü” mezunudur. Öğretmenlerin 2’sinin (%1,3) “Diğer Bölüm” mezunları olduğu görülmektedir. Bu iki öğretmenin “Sınıf Öğretmenliği” bölümü mezunu olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 10 : Katılımcıların Okullarının Bulunduğu Yerleşim Yeri Dağılımı

Yerleşim Yeri	Frekans (f)	Yüzdelerik (%)
İl Merkez	121	79,6
İlçe Merkez	31	20,4
Kırsal Alan	0	0,0
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin okulların bulunduğu yerleşim yerlerinin dağılımları incelendiğinde (Tablo 8), katılımcıların çoğunun il merkezinde görev yaptığı görülmektedir. Araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 121'i (%79,6) "İl merkezi" ve 31'i (%20,4) "İlçe merkezinde" görev yapan öğretmenlerden oluşmaktadır. Dağılımın böyle olmasının farklı yerleşim yerlerinde farklı öğrencilerle karşılaşan öğretmenler olması anketlerden elde edilecek verilerin daha sağlıklı olmasını sağlayacaktır.

3.3 Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada bir sosyal eğitim sitesi olan EBA platformunun Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 6.sınıf coğrafya konularını öğretirken EBA'dan yararlanma düzeylerini ve önerilerini belirlemek amacıyla anket geliştirilmiştir. Kullanılan anket hazırlanmadan önce EBA ile ilgili daha önceki çalışmalarla ilgili literatür taraması yapılmış, çalışmaların büyük bölümüne, makalelere ve tezlere ulaşılmıştır. FATİH Projesi ve EBA hakkındaki yapılan birçok çalışmalar incelenmiştir. Bu anket hazırlanırken EBA platformu tüm bölümleri incelenmiş ve anketin maddeleri oluşturulmuştur. Anketin son hali oluşmadan önce soru havuzunda 130 anket sorusu hazırlanmıştır. Uzman görüşleri alınarak değişiklikler ve eklemeler ile 18+33 maddelik bir anket araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Oluşturulan anket 3 bölümden oluşmaktadır. A bölümünde kişisel bilgiler içeren başlıkta cinsiyet, yaş, mesleki deneyim, mezuniyet durumu, mezun olunan bölüm ile bilgisayar kullanımına ilişkin 11 madde bulunmaktadır. B bölümünde ise EBA hakkındaki bilgilerini ve ne amaçla yararlandıklarını ölçmek amaçlı 18 adet madde

oluşturulmuştur. Ayrıca C bölümünde 6.sınıf Sosyal Bilgiler dersinde coğrafya ünitelerinde anlatırken ne derece EBA sitesinden yararlandıklarını ölçmek amaçlı 5'li likert tipinde 33 madde bulunmaktadır. Son olarak araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA sitesi hakkında görüş ve önerilerini almak için açık uçlu 1 madde eklenmiştir.

Geliştirilen anket soruları tekrar uzman görüşlerine sunulmuş ve 10 Sosyal Bilgiler Öğretmeni üzerinde pilot çalışması uygulanmıştır. Pilot çalışmasında anlaşılmayan sorulara açıklamalar eklenmiş ya da fazla uzun olan sorular kısaltılmış böylece kolay, anlaşılır ve açık anket soruları oluşturulmuştur. Anketteki soruların geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. EBA platformu hakkında araştırma anketi (EK-I) eklenmiştir.

3.4 Verilerin Toplanması ve Analizi

Anket, belli bir konuda saptanmış hipotezlere ya da sorulara bağlı olarak bir evren ya da örnekleme oluşturan kaynak kişilere sorular yönelmek suretiyle sistemli veri toplama tekniği olarak tanımlanabilir. Anketler, sosyal bilimlerde gözlemleri standartlaştırmak üzere başvurulan araçlardan sadece biridir (Balcı, 2005).

Araştırmada, verilerin toplanması için Samsun İl Milli Eğitim Müdürlüğünden anket uygulama izni alınarak devlet ortaokullarına gidilerek anket Sosyal Bilgiler öğretmenlerine uygulanmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan anket Samsun ilinin merkez Atakum, İlkadım, Canik ve Bafra ilçelerindeki 58 ortaokulda görev yapan 152 Sosyal Bilgiler öğretmenine farklı günlerde şahsen gidilerek gönüllülük esasına göre katılmak isteyenlere uygulanmıştır. Ankette kapsam geçerliliğini sağlamak için alanında uzman kişilerden görüşleri alınarak geçerlilik sağlanmıştır. Anketin güvenilirlik testi sonuçlarına göre Cronbach's Alpha=0,932 değeri bulunmuştur.

Araştırmada anketlerden elde edilen veriler kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 25 istatistik analiz paket programı kullanılmıştır. Verilerin betimlenmesinde frekans (f) ve yüzdelik (%) genel dağılım ölçüleri uygulanmıştır. Verilerden elde edilen farklı değişkenler ile tablolar oluşturulmuştur. Demografik bilgilerden elde edilen bazı verilerin birbiriyle ilişkili olup olmadığına bakılmıştır. Bu ilişkileri bulmak için T testi ve One-Way ANOVA (Tek yönlü varyans analizi) testleri yapılmıştır. Anlamlı farklılık bulunan verilere Tukey analizi yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

IV. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, 6.sınıf Sosyal Bilgiler dersine girmekte olan 152 Sosyal Bilgiler öğretmeninin Sosyal Bilgiler dersi 6.sınıf coğrafya konularını anlatırken EBA platformundan yararlanıp yararlanmadıklarının değerlendirilmesi için yapılan bu çalışmada anket sorularıyla öğretmenlerin görüşlerinin alınmasının istatistikî bulgularına yer verilmiştir.

Elde edilen bulgular araştırmanın genel bulguları olmasından dolayı, öncelikle tespitlerle ilgili tablo ve yorumlar üzerinde durulacaktır.

4.1 Öğretmenlerin Demografik Bilgilerine Yönelik Veriler

Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik bilgilerine ilişkin frekans ve yüzdeler tablo halinde aşağıda verilmiştir.

Tablo 11 : Ankete Katılan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Kişisel Bilgisayar Sahip Olma Durum Dağılımı

Kişisel Bilgisayar Olma Durumu	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Evet	142	93,4
Hayır	10	6,6
Toplam	152	100,0

Ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “*Kişisel bilgisayarınız var mı?*” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde (Tablo 9), 142’si (%93,4) “Evet”, 10’u ise (%6,6) ise “Hayır” cevapları ile çoğu Sosyal Bilgiler öğretmeninin kişisel bilgisayara sahip olduğu görülmektedir. Bu durum EBA’ya ulaşımın kolayca sağlanması açısından önemlidir.

Tablo 12: Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanma Sıklığının Dağılımı

Bilgisayar Kullanma Sıklığı	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Günde 1-2 saat	80	52,6
Günde 3-4 saat	28	18,4
Haftada 1-2 saat	21	13,8
Haftada 3-4 saat	20	13,2
Ayda 1-2 saat	3	2,0
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin “*Bilgisayar kullanma sıklığınız nedir?*” sorusuna verdikleri cevaplarına göre dağılımları incelendiğinde (Tablo 10), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yarıdan fazlasının günde 1-2 saat aralığında bilgisayarı sık kullandığı görülmektedir. Öğretmenlerin 80’i (%52,6) “Günde 1-2 saat”, 28’i (%18,4) “Günde 3-4 saat”, 21’i (%13,8) “Haftada 1-2 saat”, 20’si (%13,2) “Haftada 3-4 saat” ve 3’ü (%2,0) “Ayda 1-2 saat” aralığında bilgisayar kullanma sıklıkları görülmektedir. Bu aralıklardan EBA’ya ulaşmaya çalışılabilir.

Tablo 13: Öğretmenlerin Derse Hazırlıkta Kaynak Olarak Eğitici Sitelerden Yararlanmalarına Göre Dağılışı

Derse Hazırlıkta Eğitici Sitelerden Yararlanma	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Hiçbir zaman	1	0,6
Nadiren	4	2,6
Bazen	34	22,4
Genellikle	61	40,2
Her zaman	52	34,2

Toplam	152	100,0
---------------	-----	-------

Öğretmenlerin “*Derse hazırlıkta kaynak olarak eğitici sitelerden yararlanıyor musunuz?*” sorusuna verdikleri cevaplarına göre dağılımları incelendiğinde (Tablo 11), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin çoğunun genellikle eğitici sitelerden yararlandığı görülmektedir. Bu durum EBA gibi programlar ve sitelerden öğretmenlerin haberdar olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Öğretmenlerin 1’i (%0,7) “Hiçbir zaman”, 4’ü (%2,6) “Nadiren”, 34’ü (%22,4) “Bazen”, 61’i (%40,2) “Genellikle” ve 52’i (%34,2) “Her zaman” eğitici sitelerden kaynak olarak yararlanma düzeyleri görülmektedir.

4.2 Öğretmenlerin EBA Bilgi Düzeyleri ve Kullanma Durumlarına Yönelik Bulgular

Araştırmada ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA platformu hakkında bilgi düzeyleri ve kullanma durumları sorusuna verdikleri cevaplara göre dağılımları verilmiştir.

Tablo 14: Öğretmenlerin EBA İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu

EBA Hizmet İçi Eğitim Alma	Frekans (f)	Yüzdellik (%)
Evet	132	86,8
Hayır	20	13,2
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin “*EBA ile ilgili hizmet içi eğitim aldınız mı?*” sorusuna verdikleri cevaplarına göre dağılımları incelendiğinde (Tablo 12), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 134’ü (%86,8) “Evet”, 20’si ise (%13,2) “Hayır” cevabını vererek öğretmenlerinin çoğunun EBA platformu ile ilgili hizmet içi eğitim aldığı görülmektedir. Bu eğitim nedeniyle EBA’dan yararlanma düzeyinin yüksek olması gerekmektedir.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi hakkında yeterince bilgiye sahip misiniz?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımları (Tablo 15) verilmiştir.

Tablo 15: Öğretmenlerin FATİH Projesi Hakkında Yeterince Bilgiye Sahip Olma Durumu

FATİH Projesi	Frekans (f)	Yüzdelerik (%)
Evet	103	67,8
Hayır	6	3,9
Kısmen	43	28,3
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin proje hakkında bilgileri incelendiğinde (Tablo 13), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 103’ü (%67,8) “Evet”, 6’sı (%3,9) “Hayır” ve 43’ü (%28,3) “Kısmen” cevabını vererek öğretmenlerin çoğunun FATİH Projesi hakkında yeterince bilgiye sahip olduğu görülmektedir.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “Eğitim Bilişim Ağı (EBA) hakkında yeterince bilgiye sahip misiniz?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımları (Tablo 14) verilmiştir.

Tablo 16: Öğretmenlerin EBA Hakkında Yeterince Bilgiye Sahip Olma Durumu

EBA Bilgi	Frekans (f)	Yüzdelerik (%)
Evet	119	78,3
Hayır	2	1,3
Kısmen	31	20,4
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin EBA platformu hakkında yeterince bilgiye sahip olma durum dağılımları incelendiğinde (Tablo 14), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 119'u (%78,3) "Evet", 2'si (%1,3) "Hayır", 31'i (%20,4) ise "Kısmen" cevabını vererek öğretmenlerinin çoğunluğunun EBA platformu hakkında yeterince bilgiye sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuç yararlanma düzeyinin yüksek olmasını gerektirmektedir.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin "Eğitim Bilişim Ağı (EBA) eğitim portalını kullanıyor musunuz?" sorusuna verdikleri cevaplarının dağılımları (Tablo 15) verilmiştir.

Tablo 17: Öğretmenlerin EBA Eğitim Platformu Kullanma Durumu

EBA Kullanımı	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Evet	107	70,4
Hayır	3	2,0
Kısmen	42	27,6
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin EBA platformu kullanma durum dağılımları incelendiğinde (Tablo 15), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 107'si (%70,4) "Evet", 3'ü (%2,0) "Hayır", 42'si (%27,6) "Kısmen" cevabını vererek öğretmenlerin çoğunun EBA platformunu kullandıkları görülmektedir. Bu sonuç EBA'dan haberdar oldukları ve EBA ile ilgili eğitim aldıkları sorularının cevapları ile uyumluluk göstermektedir.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin B bölümündeki 3.sorunun cevabına "Hayır" ve "Kısmen" cevabı veren 45 katılımcının 4.soruda "Peki, EBA'yı neden kullanmıyorsunuz?" sorusuna verdikleri cevaplarda neden kullanmadıklarını sebeplerini seçerek ve cevaplarına göre dağılımları (Tablo 16) verilmiştir.

Tablo 18: Öğretmenlerin EBA Kullanmama Nedenleri

EBA Kullanmama Nedeni	Frekans (f)	Yüzdelerik (%)
EBA Hakkında Yeterince Bilgi Sahibi Değilim	3	6,6
Okulun Fiziki Şartlarının (İnternet, Bilgisayar vb.) Yetersiz Olması	17	37,8
Bilgisayar Kullanmayı Yeterince Bilmiyorum	1	2,2
EBA'yı Yetersiz ve Eksik Buluyorum	20	44,5
Diğer	4	8,9
Toplam	45	100,0

Öğretmenlerin EBA kullanmama nedenleri (Tablo 16) incelenmiştir. Ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 3'ü (%6,6) "EBA Hakkında Yeterince Bilgi Sahibi Değilim", 17'si (%37,8) "Okulun Fiziki Şartlarının Yetersiz Olması", 1'i (%2,2) "Bilgisayar Kullanmayı Yeterince Bilmiyorum", 20'si (%44,5) "EBA'yı Yetersiz ve Eksik Buluyorum" ve 4'ü (%8,9) "Diğer" cevabını verdiği görülmektedir. Diğer cevabını veren 4 öğretmenin "Ders Sayısının Yetersiz" ve "Gerek Duymadıkları" için EBA sitesini kullanmadıklarını ifade etmektedir.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin "EBA'da yer alan içerikler 6.sınıf seviyesine uygun mudur?" sorusuna verdikleri cevaplarının dağılımları (Tablo 17) verilmiştir.

Tablo 19: Öğretmenlerin EBA İçeriklerinin 6.Sınıf Seviyesine Uygun Olması Dağılımı

EBA 6.Sınıf İçerikleri	Frekans (f)	Yüzdelerik (%)
Evet	102	67,1

Hayır	2	1,3
Kısmen	48	31,6
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin EBA içeriklerinin 6.sınıf seviyesine uygun olma durum dağılımları incelendiğinde (Tablo 17), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 102’si (%67,1) “Evet”, 2’si (%1,3) “Hayır”, 48’i (%31,5) “Kısmen” cevabını vererek öğretmenlerin çoğunluğunun EBA’da yer alan 6.sınıf Sosyal Bilgiler dersinin içeriklerinin uygun olduğunu belirtmişlerdir. Yüksek oranda evet denilmesi hazırlanan eğitici portalların kullanılmasının Sosyal Bilgiler eğitimi açısından önemli olduğunu gösterir.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “EBA’da yer alan içerikler Sosyal Bilgiler dersinin kazanımlarına uygun mudur?” sorusuna verdikleri cevaplarının dağılımları (Tablo 18) verilmiştir.

Tablo 20: Öğretmenlerin EBA’da Yer Alan İçeriklerin Sosyal Bilgiler Dersinin Kazanımına Uygun Olma Durumu

EBA İçerik Kazanımları	Frekans (f)	Yüzelik (%)
Evet	106	69,7
Hayır	2	1,3
Kısmen	44	29,0
Toplam	152	100,0

EBA’da yer alan içeriklerin Sosyal Bilgiler dersinin kazanımına uygun olması incelendiğinde (Tablo 18), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 106’sı (%69,7) ”Evet”, 2’si (%1,3) “Hayır”, 44’ü (%29,0) “Kısmen” cevabını vererek

öğretmenlerin çoğunluğunun EBA’da yer alan içerikler 6.sınıf Sosyal Bilgiler dersinin kazanımlarına uygun olduğunu söylemektedir.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “EBA’dan kaynak olarak ne sıklıkta yararlanıyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevaplarının dağılımları (Tablo 21) verilmiştir.

Tablo 21: Öğretmenlerin EBA Platformundan Kaynak Olarak Ne Sıklıkta Yararlandıklarının Dağılımı

EBA Sitesi Yararlanma	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Hiçbir Zaman	1	0,7
Nadiren	14	9,2
Bazen	59	38,8
Genellikle	59	38,8
Her Zaman	19	12,5
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin EBA platformundan kaynak olarak yararlanma durum dağılımları incelendiğinde (Tablo 19), ankete katılan Sosyal bilgiler öğretmenlerinin 1’i (%0,7) “Hiçbir zaman”, 14’ü (%9,2) “Nadiren”, 59’u (%38,8) “Bazen”, 59’u (%38,8) “Genellikle” ve 19’u (%12,5) “Her zaman” eğitici sitelerden kaynak olarak yararlandıklarını belirtmişlerdir. Alınan her zaman ve genellikle cevaplarının toplamının %50’yi geçmesi (%51,3) iyi ancak yeterli görünmemektedir.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “EBA’da yer alan coğrafya ile ilgili kaynaklar sizce yeterli mi?” sorusuna verdikleri cevaplarının dağılımları (Tablo 20) verilmiştir.

Tablo 22: Öğretmenlere Göre EBA'daki Coğrafya Kaynaklarının Yeterli Olma Durumu

EBA Coğrafya İçerikleri	Frekans (f)	Yüzelik (%)
Evet	38	25,0
Hayır	13	8,6
Kısmen	101	66,4
Toplam	152	100,0

EBA'daki coğrafya içeriklerinin yeterli olma durum dağılımı incelendiğinde (Tablo 20), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 38'i (%25) "Evet", 13'ü (%8,6) "Hayır", 101'i (%66,4) "Kısmen" cevabını vererek öğretmenlerin çoğunluğunun EBA'da yer alan coğrafya kaynaklarının yeterli olma durumları gösterilmektedir. İçeriğin yeterli olduğuna kısmen ve evet cevap verenlerin miktarı %91,4 çıkmakta bu da içerikten faydalanma isteğini artırmaktadır.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin "EBA'da öğretmenlere özel bölümlerden yararlanıyor musunuz?" sorusuna verdikleri cevaplarının dağılımları (Tablo 21) verilmiştir.

Tablo 23: Öğretmenlerin EBA'daki Öğretmenlere Özel Bölümlerden Yararlanma Durumu

EBA Bölümleri	Öğretmen Frekans (f)	Yüzelik (%)
Hiçbir Zaman	6	3,9
Nadiren	30	19,7
Bazen	65	42,8
Genellikle	43	28,3
Her Zaman	8	5,3
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin EBA'daki öğretmenlere özel bölümlerden yararlanma durum dağılımları incelendiğinde (Tablo 21), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 6'sı (%3,9) "Hiçbir zaman", 30'u (%19,7) "Nadiren", 65'i (%42,8) "Bazen", 43'ü (%5,3) "Genellikle" ve 8'i (%5,3) "Her zaman" cevaplarını verdikleri ve öğretmenlerin özel bölümlerden çoğunlukla bazen yararlandıkları görülmektedir. Genelden iyi faydalanılmasına karşılık öğretmenlere ayrılan özel bölümlerden bazen çıkması çelişkili olmaktadır.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin "EBA eğitim portalını Sosyal Bilgiler dersini işlerken hangi aşamasında yararlanıyorsunuz? (Birden fazla seçim yapabilirsiniz)" sorusuna verdikleri cevaplarının dağılımları (Tablo 22) verilmiştir.

Tablo 24: Öğretmenlerin EBA Platformundan Sosyal Bilgiler Dersinin Hangi Aşamasında Yararlandıklarının Dağılımı

Sos. Bil. Dersinde Yararlanma	Frekans (f)	Yüzdellik (%)
Derse Hazırlıkta	50	32,9
Ders Esnasında	102	67,1
Ders İçin Materyallerde	37	24,3
Ders Sonrası Etkinliklerde	49	32,2
Diğer	5	3,3

Öğretmenlerin EBA platformundan Sosyal Bilgiler dersinin hangi aşamasında yararlanıyorsunuz sorusuna verilen dağılımlar (Tablo 22) incelenmiştir. Ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 50'si (%32,9) "Derse Hazırlıkta", 102'si (%67,1) "Ders Esnasında", 37'si (%24,3) "Ders İçin Materyallerde", 49'u (%32,2) "Ders Sonrası Etkinliklerde", 5'i ise (%3,3) "Diğer" seçeneğini verdiği görülmektedir. Diğer cevabını veren 5 öğretmenin EBA sitesini Destekleme ve

Yetiştirme kursunda / Ders ile ilgili Test Soruları almak / Ödev vermek konularında Sosyal Bilgiler dersinin işlenişinde farklı aşamalarında yararlanmaktadır.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “EBA sitesini hangi amaçlar için kullanıyorsunuz?(Birden fazla seçim yapabilirsiniz).” sorusuna verdikleri cevaplarının dağılımları aşağıda (Tablo 23) verilmiştir.

Tablo 25: Öğretmenlerin EBA Platformunun Hangi Amaçlar İçin Kullandıklarının Dağılımı

EBA Kullanma Amacı	Frekans (f)	Yüzelik (%)
İçerikler Sekmesini Kullanmak	99	65,2
Araştırma Yapmak	44	29,0
Doküman Sağlamak veya Ekleme	94	62,0
Kişisel Profilimi Ziyaret Etmek	8	5,3
Diğer	7	4,6

Öğretmenlerin EBA platformunu hangi amaçlarda kullanma durum dağılımları incelendiğinde (Tablo 23), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 99’u (%65,2) “İçerikler Modülünü Kullanmak”, 44’ü (%29,0) “Araştırma Yapmak”, 94’ü (%62,0) “Doküman Sağlamak veya Ekleme”, 8’i (%5,3) “Kişisel Profilimi Ziyaret Etmek”, 7’si (%4,6) “Diğer” cevaplarını verdikleri görülmüştür. Diğer cevabını veren öğretmenlerin Dersi Pekiştirmek / Ödev Vermek / Kazanım Sorularından Yararlanmak / Haberleri ve Duyuruları Takip Etmek amaçlarıyla EBA platformunu kullandıklarını belirtmişlerdir. Çoğu öğretmenin içeriklere ve dokümanlara ulaşmak amacıyla EBA sitesini kullandıkları görülmüştür. Dersin verimli geçmesi açısından önemli bir sonuçtur.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “EBA sosyal ağ yapısıyla bilgi alışverişi yapıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplarının dağılımları (Tablo 24) verilmiştir.

Tablo 26: Öğretmenlerin EBA'nın Sosyal Ağ Yapısıyla Bilgi Alışverişi Yapma Durumu

EBA Sosyal Ağ Bilgi Alışverişi	Frekans (f)	Yüzdelerik (%)
Hiçbir Zaman	71	46,7
Nadiren	40	26,3
Bazen	32	21,1
Genellikle	7	4,6
Her Zaman	2	1,3
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin EBA sosyal ağ yapısıyla bilgi alışverişi yapma durum dağılımları incelendiğinde (Tablo 24), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 71'i (%46,7) "Hiçbir zaman", 40'ı (%26,3) "Nadiren", 32'si (%21,1) "Bazen", 7'si (%4,6) "Genellikle" ve 2'si (%1,3) "Her zaman" cevaplarını verdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin çoğunun sosyal ağ yapısıyla bilgi alışverişi amacıyla her zaman paylaşım yapmadıkları görülmektedir. EBA sitesinin zengin içeriğe sahip olması açısından önemli bir kaynak olabilecek öğretmenlerin EBA'ya katkılarının ve tecrübe aktarımının yeterince gerçekleşmediğini gösterir. Buna yönelik öğretmenler teşvik edilmelidir.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin "EBA'yı sosyal ağlardan (facebook, twitter, instagram, youtube vb.) takip ediyor musunuz?" sorusuna verdikleri cevaplarının dağılımları (Tablo 25) verilmiştir.

Tablo 27: Öğretmenlerin EBA'yı Sosyal Ağlardan Takip Etme Durumu

EBA'yı Takip Etme	Frekans (f)	Yüzdelerik (%)
Hiçbir Zaman	92	60,5

Nadiren	29	19,1
Bazen	19	12,5
Genellikle	8	5,3
Her Zaman	4	2,6
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin EBA platformunu sosyal ağlardan takip etme durum dağılımları incelendiğinde (Tablo 25), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 92'si (%60,5) "Hiçbir zaman", 29'u (%19,1) "Nadiren", 19'u (%12,5) "Bazen", 8'i (%5,3) "Genellikle" ve 4'ü (%2,6) "Her zaman" cevaplarını verdikleri görülmüştür. Öğretmenlerin çoğunun EBA paylaşımlarını sosyal ağlardan hiçbir zaman takip etmedikleri görülmektedir. EBA'yı takibin daha çok kendi sitesinden yapıldığı görülmektedir. Buna yönelik değişikliklerin uygulanması önem kazanmaktadır.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin "EBA'da hazırlamış olduğunuz çalışmalarını paylaşıyor musunuz?" sorusuna verdikleri cevaplarının dağılımları (Tablo 26) verilmiştir.

Tablo 28: Öğretmenlerin EBA'da Hazırladıklarını Paylaşma Durumu

EBA'da Paylaşım	Frekans (f)	Yüzdellik (%)
Hiçbir Zaman	93	61,2
Nadiren	38	25,0
Bazen	14	9,2
Genellikle	6	3,9
Her Zaman	1	0,7
Toplam	152	100,0

EBA’da hazırladıkları içeriklerini paylaşma durum dağılımları incelendiğinde (Tablo 26), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 93’ü (%61,2) “Hiçbir zaman”, 38’i (%25,0) “Nadiren”, 14’ü (%9,2) “Bazen”, 6’sı (%3,9) “Genellikle” ve 1’i (%0,7) “Her zaman” cevaplarını verdikleri görülmüştür. Öğretmenlerin çoğunun EBA platformunda hazırladıklarını hiçbir zaman paylaşım yapmadıkları görülmektedir. Uygulayıcıların hazırlayacakları materyaller önemlidir. Öğretmenlere bunun öneminin kavratılması kaliteli öğretim materyalinin hazırlanması anlamına gelmektedir. Öğretmenler buna teşvik edilmeli ve desteklenmelidir.

Ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “EBA’da Sosyal Bilgiler dersi için içerik geliştiriyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplarının dağılımları (Tablo 27) verilmiştir.

Tablo 29: Öğretmenlerin EBA Sosyal Bilgiler Dersi İçin İçerik Geliştirme Durumu

EBA İçerik Geliştirme	Frekans (f)	Yüzdelerik (%)
Hiçbir Zaman	94	61,8
Nadiren	31	20,4
Bazen	21	13,8
Genellikle	5	3,3
Her Zaman	1	0,7
Toplam	152	100,0

Öğretmenlerin EBA’da içerik geliştirme modülünde Sosyal Bilgiler dersi için içerik geliştirme durum dağılımı incelendiğinde (Tablo 27), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 94’ü (%61,8) “Hiçbir zaman”, 31’i (%20,4) “Nadiren”, 21’i (%13,8) “Bazen”, 5’i (%3,3) “Genellikle” ve 1’i (%0,7) “Her zaman” cevaplarını verdikleri ve öğretmenlerin çoğunun EBA platformunda hazırladıklarını hiçbir zaman Sosyal Bilgiler dersi için içerik geliştirmedikleri görülmüştür. Öğretmenlere başarılı içerik

geliştirdiklerinde verilecek ödöl ile teşvik edilmeli, altyapı desteği (hazırlama programı gibi) verilmelidir.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “EBA’ya hangi alan için yükleme yaptınız? (Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)-(Yükleme yapmadıysanız diğer soruya geçiniz.)” sorusuna verdikleri cevaplarının dağılımları (Tablo 28) verilmiştir.

Tablo 30: Öğretmenlerin EBA Sitesine Hangi Alanlar İçin Yükleme Yapma Durumu

EBA Yükleme Yapma	Frekans (f)	Yüzdellik (%)
Haber	2	1,3
Ses	4	2,6
Doküman	27	17,7
Görsel	12	7,9
Dosya İçerikleri	6	3,9
Video	4	2,6
Kitap	1	0,7
Dergi	1	0,7
Ders Sunumu	10	6,6
Diğer	2	1,3

Öğretmenlerin EBA’ya hangi alanlar için yükleme yapma durum dağılımları (Tablo 28) incelenmiştir. Ankete katılan öğretmenlerin 2’si (%1,3) “Haber”, 4’ü (%2,6) “Ses”, 27’si (%17,7) “Doküman”, 12’si (%7,9) “Görsel”, 6’sı (%3,9) “Dosya İçerikleri”, 4’ü (%2,6) “Video”, 1’i (%0,7) “Kitap”, 1’i (%0,7) “Dergi”, 10’u (%6,6) “Ders Sunumu” ve 2’sinin (%1,3) “Diğer” cevaplarını verdikleri görölmüştür. Öğretmenlerin çoğunun doküman modölüne içerik yükledikleri görölmüştür. Diğer cevabı veren 2 öğretmenin ise “Etkinlikler” alanına ekleme yaptıklarını

söylemişlerdir. Veriler içerik geliştirme (Tablo 28) ile çelişkili gibi görünse de, burada sadece yaptıklarından hareket edildiği için bu sonuçlara ulaşılmıştır.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “EBA’ya içerik yüklerseniz nelere dikkat edersiniz? (Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)” sorusuna verdikleri cevaplarının dağılımları (Tablo 29) verilmiştir.

Tablo 31: Öğretmenlerin EBA Sitesine Yükleme Yaparken Nelere Dikkat Ettiklerinin Dağılımı

EBA Yüklemede Dikkat Edilecekler	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Yükleme Yapmadım, Düşünmüyorum	41	27,0
Ünite ve Kazanımlarla Bağlantılı Olmasına	74	48,7
Siteye Atılacak İçeriğin Sınıf Seviyelerine Uygun Olmasına	52	34,2
Kaynak Olarak Anlaşılır, Kullanışlı Olmasına	2	1,3
Diğer	0	0,0

Öğretmenlerin EBA’ya yükleme yaparken nelere dikkat ettiklerinin dağılımları (Tablo 29) incelenmiştir. Ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 41’i (%27,0) “Yükleme Yapmadım Düşünmüyorum”, 74’ü (%48,7) “Ünite ve Kazanımlarla Bağlantılı Olmasına”, 52’si (%34,2) “Siteye Atılacak İçeriğin Sınıf Seviyelerine Uygun Olmasına”, 2’si (%1,3) “Kaynak Olarak Anlaşılır, Kullanışlı Olması” cevaplarını vermişlerdir. Öğretmenlerin çoğunun yükleme yaparken ünite ve kazanımlarla bağlantılı olmasına dikkat ederek yükledikleri veya yükleme yaparken dikkat edeceklerini söylemişlerdir. Yüklenen materyalin kazanımlarla bağının kurulması, materyalin öğrenme açısından kalitesini artırmakta, konunun önemine vurgu yapmaktadır.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “*Sosyal Bilgiler dersi 6.sınıf coğrafya ünitelerinden hangisinde daha çok EBA’dan yararlanıyorsunuz? (Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)*” sorusuna verdikleri cevaplarının dağılımları (Tablo 30) verilmiştir.

Tablo 32: Öğretmenlerin EBA’da Coğrafya Ünitelerinden En Çok Hangisi İçin Yararlandıklarının Dağılımı

Sos. Bil. 6. Sınıf Coğrafya Üniteleri	Frekans (f)	Yüzdelerik (%)
Yeryüzünde Yaşam	95	62,5
Ülkemizin Kaynakları	74	48,7
Ülkemiz ve Dünya	68	44,7

Öğretmenlerin EBA’da coğrafya ünitelerinden en çok hangisinden yararlanma durum dağılımları incelendiğinde (Tablo 30), ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 95’i (%62,5) “Yeryüzünde Yaşam”, 74’ü (%48,7) “Ülkemizin Kaynakları”, 68’i (%44,7) “Ülkemiz ve Dünya” cevaplarını verdikleri ve öğretmenlerin çoğunun “Yeryüzünde Yaşam” ünitesinde EBA platformunu kullandıkları görülmüştür. Bundan yüklenen materyallerin kazanımlarla ilgisinin olması ve standardının yüksek olarak değerlendirilmesinin etkisi başlıca ifadeyle beğenilmesinin etkisi olabilir.

4.3 Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA’dan Yararlanma ve EBA’da 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanmalarının Bazı Değişkenler Açısından T-Testi ve ANOVA Testi Analiz Sonuçları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin EBA sitesinden yararlanma durumlarının cinsiyet, yaş, mesleki deneyim, mezun olunan bölüm, kaynak olarak eğitici siteleri kullanma ve hizmet içi eğitim alma durum değişkenine göre farklılaşmaya neden olup olmadığına bakılmıştır.

Tablo 33: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre T-Testi Analizi (N=152)

Düzy	Cinsiyet	N	\bar{X}	Sd	t-değeri	p-değeri
EBA'dan Yararlanma	Kadın	70	3,57	0,861	0,513	0,608
	Erkek	82	3,50	0,850		
6. Sınıf Coğ. Ünite. Yararlanma	Kadın	70	3,27	0,916	0,020	0,984
	Erkek	82	3,27	0,982		

*Ortalama Fark ($p < 0,05$) düzeyinde anlamlı

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “EBA'dan Yararlanma” ve “6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma” düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre T-testi sonuçları (Tablo 31) gösterilmiştir. Öğretmenlerin “EBA'dan Yararlanma” ve “6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma” durumlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($p > 0,05$). Yararlanma açısından kadın erkek birbirinden farklı düzeylerde değildiler.

Tablo 34: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve 6. Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Analiz Sonuçları (N=152)

Düzy	Yaş	Betimsel İstatistik		
		N	\bar{X}	Sd
EBA'dan Yararlanma	35 yaş ve altı(1)	21	3,33	1,065
	36-40 yaş(2)	52	3,67	0,834
	41 yaş ve üzeri(3)	79	3,49	0,799
	Toplam	152	3,53	0,853

	35 yaş ve altı(1)	21	3,14	1,108
6.Sınıf				
	36-40 yaş(2)	52	3,46	0,917
Coğrafya Ünite.				
	41 yaş ve üzeri(3)	79	3,18	0,917
Yararlanma				
	Toplam	152	3,27	0,949

Betimsel analiz sonuçları (Tablo 32) incelendiğinde, 35 yaş ve altı ile 41 yaş ve üzeri Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “EBA’dan Yararlanma” düzeylerinin sırasıyla ($\bar{x}=3,33$) ve ($\bar{x}=3,49$) ortalama değerleri ile “Ara Sıra” olduğu bulunmuştur. 36-40 yaş Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ise “EBA’dan Yararlanma” düzeylerinin ($\bar{x}=3,67$) ile “Sık Sık” olduğu bulunmuştur. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma” düzeylerinin ise 36-40 yaş öğretmenlerin ($\bar{x}=3,46$) ortalama değeri, 41 yaş ve üzeri öğretmenlerin ($\bar{x}=3,18$) ortalama değeri ve 35 yaş ve altı öğretmenlerin ($\bar{x}=3,14$) ortalama değeri ile “Ara Sıra” olduğu bulunmuştur.

Tablo 35: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA’dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları (N=152)

Düzye	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
EBA’dan Yararlanma	Gruplar arası	1,980	2	0,990	1,367	0,258	-
	Gruplar içi	107,856	149	0,724			
	Toplam	109,836	151				
6.Sınıf Coğ. Ünite. Yararlanma	Gruplar arası	2,927	2	1,464	1,640	0,198	-
	Gruplar içi	133,013	149	0,893			
	Toplam	135,941	151				

ANOVA analizi sonuçlarına göre (Tablo 33), Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yaş değişkenine göre “EBA’dan Yararlanma” ve “6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma” bakımından anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($p>0,05$).

Yaş aralıklarına göre farklılık olmadığına göre her yaş düzeyindeki öğretmenlerin EBA’dan yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya ünitelerinde yararlanmaya bakış açılarında değişiklik yok demektir. Yaşa göre bunlarda değişiklik olmaması ilginç yaşı genç olanlarının bilgisayar ve eğitim programlarına bakış açısı çağın gereklerine göre düşünüldüğünde farklı olması gerekirdi. Bu anlamda bir ilgi eksikliğinin olduğu söylenebilir.

Tablo 36: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA’dan Yaralanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Mesleki Deneyim Değişkenine Göre Analiz Sonuçları (N=152)

Düzye	Mesleki Deneyim	Betimsel İstatistik		
		N	\bar{X}	Sd
EBA’dan Yararlanma	1-15 yıl (1)	40	3,63	1,005
	16-20 yıl (2)	62	3,40	0,799
	21 yıl ve üzeri (3)	50	3,62	0,780
	Toplam	152	3,53	0,853
6. Sınıf Coğrafya Ünite. Yararlanma	1-15 yıl (1)	40	3,45	1,037
	16-20 yıl (2)	62	3,15	0,865
	21 yıl ve üzeri (3)	50	3,28	0,970
	Toplam	152	3,27	0,949

Betimsel analiz sonuçları (Tablo 34) incelendiğinde, 1-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri mesleki deneyime sahip Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “EBA’dan Yararlanma” düzeylerinin sırasıyla ($\bar{x}=3,63$) ve ($\bar{x}=3,62$) ortalama değerleri ile “Sık Sık” olduğu

bulunmuştur. 16-20 yıl mesleki deneyime sahip Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ise “EBA’dan Yararlanma” düzeylerinin ($\bar{x}=3,40$) ile “Ara Sıra” olduğu bulunmuştur. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma” düzeylerinin ise 1-15 yıl mesleki deneyime sahip öğretmenlerin($\bar{x}=3,45$) ortalama değeri, 21 yıl ve üzeri mesleki deneyime sahip öğretmenlerin($\bar{x}=3,28$) ortalama değeri ve 16-20 yıl mesleki deneyime sahip öğretmenlerin($\bar{x}=3,15$) ortalama değerleri “Ara Sıra” olduğu bulunmuştur.

Tablo 37: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA’dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Mesleki Deneyim Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları (N=152)

Düzye	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
EBA’dan Yararlanma	Gruplar arası	1,761	2	0,881	1,214	0,300	-
	Gruplar içi	108,074	149	0,725			
	Toplam	109,836	151				
6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma	Gruplar arası	2,267	2	1,134	1,264	0,286	-
	Gruplar içi	133,674	149	0,897			
	Toplam	135,941	151				

ANOVA analizi sonuçlarına göre (Tablo 35), Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mesleki deneyim değişkenine göre “EBA’dan Yararlanma” ve “6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma” bakımından anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($p>0,05$). Mesleki deneyimin EBA’dan yararlanmayı değiştirmedığı görülmüştür. Bu durum yaş bakımından daha tecrübeli olanların bilgisayar ve eğitim programlarına bakış açısı deneyimi az ancak yetiştikleri döneme göre bilgisayar ve eğitimi programlarına ilgisinin fazla olması gerekirdi. Farklı olmaması teknolojiyle dersler

açısından barışık olmamaları ve geleneksel bakış açısının hâkimiyetini sürdürdüğü ile açıklanabilir.

Tablo 38: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Mezun Olunan Bölüm Değişkenine Göre Analiz Sonuçları (N=152)

Düzy	Mezun Olunan Bölüm		Betimsel İstatistik		
			N	\bar{x}	Sd
EBA'dan Yararlanma	Sosyal Bilgiler Öğret. (1)		59	3,56	0,970
	Tarih Öğret.(2)		56	3,39	0,779
	Coğrafya Öğret. ve Diğerleri (3)		37	3,70	0,740
	Toplam		152	3,53	0,853
6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma	Sosyal Bilgiler Öğret. (1)		59	3,41	1,019
	Tarih Öğret. (2)		56	3,04	0,808
	Coğrafya Öğret. ve Diğerleri (3)		37	3,41	0,985
	Toplam		152	3,27	0,949

Betimsel analiz sonuçları (Tablo 36) incelendiğinde, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mezunları ile Coğrafya Öğretmenliği ve diğer bölüm mezunlarının Sosyal bilgiler dersinde “EBA'dan Yararlanma” düzeyleri sırasıyla ($\bar{x} = 3,56$) ve ($\bar{x}=3,70$) ortalama değerleri ile “Sık Sık” olduğu bulunmuştur. Tarih Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin ise “EBA'dan Yararlanma” düzeylerinin ($\bar{x}=3,39$) ile “Ara Sıra” olduğu bulunmuştur. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin “6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma” düzeylerinde ise Sosyal bilgiler Öğretmenliği mezunu ile Coğrafya Öğretmenliği ve diğer bölüm mezunlarının ($\bar{x}=3,41$) ortalama değeri ve Tarih Öğretmenliği mezunu($\bar{x}=3,04$) ortalama değeri ile “Ara Sıra” olduğu bulunmuştur.

Tablo 39: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Mezun Olunan Bölüm Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları (N=152)

Düzy	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
EBA'dan Yararlanma	Gruplar arası	2,206	2	1,103	1,527	0,221	-
	Gruplar içi	107,629	149	0,722			
	Toplam	109,836	151				
6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma	Gruplar arası	4,856	2	2,428	2,760	0,067	-
	Gruplar içi	131,085	149	0,880			
	Toplam	135,941	151				

ANOVA analizi sonuçlarına göre (Tablo 37), Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mezun olunan bölüm değişkenine göre “EBA'dan Yararlanma” ve “6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma” bakımından anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($p>0,05$). “6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma” bakımından gruplar arasında farklılığa yakın bir değer ($p=0,067$) bulunması daha kapsamlı bir araştırmada farklı bir sonucun bulunabileceğini gösterir.

Tablo 40: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Eğitici Sitelerden Yararlanma Değişkenine Göre Analiz Sonuçları (N=152)

Düzy	Eğitici Sitelerden Yararlanma	Betimsel İstatistik		
		N	\bar{X}	Sd
EBA'dan	Nadiren (1)	5	2,60	0,894

Yararlanma	Bazen (2)	34	3,24	0,890
	Genellikle (3)	61	3,51	0,698
	Her Zaman (4)	52	3,85	0,872
	Toplam	152	3,53	0,853
6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma	Nadiren (1)	5	2,60	1,342
	Bazen (2)	34	3,12	0,880
	Genellikle (3)	61	3,21	0,915
	Her Zaman (4)	52	3,50	0,960
	Toplam	152	3,27	0,949

Betimsel analiz sonuçları (Tablo 38) incelendiğinde, Eğitici sitelerden yararlanma bakımından “Nadiren” ve “Bazen” diyen öğretmenlerin “EBA’dan Yararlanma” düzeylerinin sırasıyla ($\bar{x} = 2,60$) ve ($\bar{x} = 3,24$) ortalama değerleri ile “Ara Sıra” olduğu bulunmuştur. “Genellikle” ve “Her Zaman” diyen öğretmenlerin “EBA’dan Yararlanma” düzeylerinin sırasıyla ($\bar{x} = 3,51$) ve ($\bar{x} = 3,85$) ortalama değerleri ile “Sık Sık” olduğu bulunmuştur. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Eğitici sitelerden yararlanma bakımından “Nadiren”, “Bazen” ve “Genellikle” diyen öğretmenlerin “6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma” düzeylerinin sırasıyla ($\bar{x} = 2,60$), ($\bar{x} = 3,12$) ve ($\bar{x} = 3,21$) ortalama değerleri ile “Ara Sıra” olduğu bulunmuştur. “Her Zaman” diyen öğretmenlerin “6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma” düzeyi ($\bar{x} = 3,50$) ortalama değeri ile “Sık Sık” olduğu bulunmuştur.

Tablo 41: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA’dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Eğitici Sitelerden Yararlanma Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları (N=152)

Düzye	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
-------	-------------------	-----------------	----	--------------------	---	---	--------------

EBA'dan Yararlanma	Gruplar arası	12,503	3	4,168	6,337	0,000	1-4, 2-4
	Gruplar içi	97,333	148	0,658			
	Toplam	109,836	151				
6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma	Gruplar arası	5,982	3	1,994	2,271	0,083	-
	Gruplar içi	129,959	148	0,878			
	Toplam	135,941	151				

ANOVA analizi sonuçlarına göre (Tablo 39), Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Eğitici sitelerden yararlanma değişkenine göre “EBA'dan Yararlanma” bakımından anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur ($p < 0,05$). Eğitici sitelerden daha çok yararlanan öğretmenler daha az yararlanan öğretmenlere göre EBA'yı aktif kullanmaktadır. EBA'yı aktif kullanımlarının nedeni eğitici sitelerden yararlanma konusunda daha deneyimli ve istekli olmaları olabilir. “6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma” bakımından anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($p > 0,05$). “6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma” bakımından gruplar arasında farklılığa yakın bir değer ($p = 0,083$) bulunması öğretmenlerin eğitici sitelerden yararlanma düzeylerine göre EBA kullanımına yönelik daha ayrıntılı bir analiz yapılması gerekliliği göstermektedir.

Tablo 42: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA'dan Yararlanma Düzeylerinin Eğitici Sitelerden Yararlanma Değişkenine Göre Tukey Testi Sonuçları (N=152)

Eğitici Sitelerden Yararlanma (I)	Eğitici Sitelerden Yararlanma (J)	Ortalamaların Farklılığı(I-J)	Standart Hata	P
Nadiren (1)	Bazen (2)	-0,635	0,388	0,362
	Genellikle (3)	-0,908	0,377	0,080

		Her Zaman (4)	-1,246*	0,380	0,007**
Bazen (2)		Nadiren (1)	0,635	0,388	0,362
		Genellikle (3)	-0,273	0,174	0,398
		Her Zaman (4)	-0,611*	0,179	0,005**
Genellikle (3)		Nadiren (1)	0,908	0,377	0,080
		Bazen (2)	0,273	0,174	0,398
		Her Zaman (4)	-0,338	0,153	0,126
Her Zaman (4)		Nadiren (1)	1,246*	0,380	0,007**
		Bazen (2)	0,611*	0,179	0,005**
		Genellikle (3)	0,338	0,153	0,126

* Ortalama fark 0,05 düzeyinde anlamlı, ** p<0,05

Öğretmenlerin Eğitici sitelerden yararlanma seviyeleri açısından “EBA’dan Yararlanma” düzeyleri arasındaki farkların yapılan Tukey testinin sonuçlarına göre (Tablo 40), “Nadiren (1)” – “Her Zaman (4)” grupları arasında anlamlı farklılaşma (p=0,007) olduğu bulunmuştur. Aynı şekilde “Bazen (2) – “Her Zaman (4)” grupları arasında da anlamlı farklılaşma (p=0,005) bulunmuştur. Bunun nedeni, eğitici sitelerden yararlanma değişkeninde “Her Zaman (4)” ($\bar{x}=3,85$) diyen öğretmenlerin, “Nadiren” ($\bar{x}=2,60$) ve “Bazen” ($\bar{x}=3,24$) diyen öğretmenlere oranla eğitici sitelerden daha çok yararlanmalarının EBA’dan yararlanma açısından olumlu katkıları olduğu söylenebilir.

Tablo 43: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA’dan Yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma Düzeylerinin Hizmet içi Eğitim Alma Değişkenine Göre T-Testi Analizi (N=152)

Düzyey	Hizmet	N	\bar{X}	Sd	T-değeri	P-değeri
--------	--------	---	-----------	----	----------	----------

İçerik						
EBA'dan Yararlanma	Evet	132	3,53	0,851	-0,096	0,924
	Hayır	20	3,55	0,887		
6.Sınıf Coğrafya Üniteleri Yararlanma	Evet	132	3,30	0,972	1,112	0,268
	Hayır	20	3,05	0,759		

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA'dan yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma düzeylerinin hizmet içi eğitim alma değişkenine göre T-testi sonuçları (Tablo 41) gösterilmiştir. Öğretmenlerin "EBA'dan Yararlanma" ve "6.Sınıf Coğrafya Ünitelerinde Yararlanma" durumlarının hizmet içi eğitim alma değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($p>0,05$). Hizmet için eğitim alanlar ile almayanlar arasında bir farklılık oluşabilmesi için verilen hizmet içi eğitim programlarının ek eğitim çalışmaları ile geliştirilmesi gerekebilir.

4.4 Öğretmenlerin Coğrafya Ünitelerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmaya katılan öğretmenler EBA sitesinde yer alan coğrafya ünitelerinden yararlanma durumları için anketin sonunda yer alan 33 soruluk 6.Sınıf Coğrafya Ünitelerine yönelik sorulara vermiş oldukları cevaplar aşağıda belirtilmektedir.

Tablo 44: Öğretmenlerin Coğrafya Ünitelerini Öğretirken EBA'dan Yararlanma Düzeyleri – Yeryüzünde Yaşam Ünitesi

SORULAR	f	Frekans - Yüzdeler					\bar{X}	Sd
		Her Zaman (5)	Sık Sık (4)	Ara Sıra (3)	Nadiren (2)	Hiçbir Zaman (1)		
1."Yeryüzünde Yaşam" ünitesini işlerken EBA'da yer alan konu anlatımı	31	39	56	21	5	3,46	1,07	

sunularından ders içi/ders dışında yararlanırım.	%	20,4	25,7	36,8	13,8	3,3		
2.“Yeryüzünde Yaşam” ünitesini işlerken EBA’da yer alan alıştırmalardan ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	32	41	53	20	6	3,48	1,09
	%	21,1	27,0	34,9	13,2	3,9		
3.“Yeryüzünde Yaşam” ünitesini toparlarken EBA’da yer alan özetlerden ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	20	24	55	42	11	3,00	1,12
	%	13,2	15,8	36,2	27,6	7,2		
4.“Yeryüzünde Yaşam” ünitesini işlerken EBA’da yer alan konu testlerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	32	50	48	14	8	3,55	1,08
	%	21,1	32,9	31,6	9,2	5,3		
5.“Yeryüzünde Yaşam” ünitesini işlerken EBA’da yer alan haritaları dersimde kullanırım.	f	32	46	46	21	7	3,49	1,11
	%	21,1	30,3	30,3	13,8	4,6		
6.“Yeryüzünde Yaşam” ünitesini işlerken EBA’da yer alan görsel materyallerden ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	31	51	45	21	4	3,59	1,20
	%	20,4	33,6	29,6	13,8	2,6		
7.“Yeryüzünde Yaşam” ünitesini işlerken EBA’da yer alan video/animasyon materyallerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	30	43	42	30	7	3,39	1,14
	%	19,7	28,3	27,6	19,7	4,6		
8.“Yeryüzünde Yaşam” ünitesini işlerken EBA’da yer alan ses materyallerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	19	33	41	40	19	2,95	1,22
	%	12,5	21,7	27,0	26,3	12,5		
9.“Yeryüzünde Yaşam” ünitesini işlerken EBA’da yer alan kitap/dergi gibi yazılı kaynakları ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	17	20	55	42	18	2,84	1,15
	%	11,2	13,2	36,2	27,6	11,8		
10.“Yeryüzünde Yaşam” ünitesini işlerken EBA’da yer alan simülasyon (benzetim) uygulamalarını ders içi/ders dışında kullanırım.	f	18	29	53	37	15	2,99	1,14
	%	11,8	19,1	34,9	24,3	9,9		
11.“Yeryüzünde Yaşam” ünitesini işlerken EBA’da yer alan dokümanlardan kaynak olarak ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	20	40	52	30	10	3,20	1,10
	%	13,2	26,3	34,2	19,7	6,6		

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Yeryüzünde Yaşam ünitesini işlerken EBA'dan yararlanma düzeyleri incelendiğinde (Tablo 42), *“1.Yeryüzünde Yaşam ünitesini işlerken EBA'da yer alan konu anlatımı sunularından ders içi/ders dışında yararlanırım.”* sorusu için en çok (%36,8) oranla “Ara Sıra” ve en az (%3,3) oranla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Bunun nedeni olarak konu anlatımı sunularının kısa olması ve sunuların az olmasından kaynaklı olabilir. Katılımcılar *“2.Yeryüzünde Yaşam ünitesini işlerken EBA'da yer alan alıştırmalardan ders içi/ders dışında yararlanırım.”* sorusu için en çok (%34,9) oranla “Ara Sıra” ve en az (%3,3) oranla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Bunun gerekçesi olarak, alıştırmaların yeterli seviyede olmamasından dolayı kullanmıyor olabilirler. Katılımcılar *“3.Yeryüzünde Yaşam ünitesini toparlarken EBA'da yer alan özetlerden ders içi/ders dışında yararlanırım.”* sorusu için en çok (%36,2) oranla “Ara Sıra” ve en az (%7,2) oranla “Hiçbir Zaman” yanıtını vermiştir. Bunun nedeni olarak konu özetlerinin konuyu kapsayıcı özellikte olmaması olabilir. Bu konuda eklemeler yapılması artırıcı etki yapabilir. Katılımcılar *“4.Yeryüzünde Yaşam ünitesini işlerken EBA'da yer alan konu testlerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.”* sorusu için en çok (%32,9) oranla “Sık Sık” ve en az (%5,3) oranla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Öğretmenlerin konu testlerini yeterli gördüklerinden dolayı derslerinde kullanıyor olabilirler. Katılımcılar *“5.Yeryüzünde Yaşam ünitesini işlerken EBA'da yer alan haritaları dersimde kullanırım.”* sorusu için en çok (%30,3) oranla eşit olarak “Sık Sık” ve “Ara Sıra”, en az (%4,6) oranla “Hiçbir Zaman” yanıtını vermiştir. Bunun nedeni harita çeşitliliğinin yeterli olmasından dolayı derslerde kullanımı artmış olabilir. Katılımcılar *“6.Yeryüzünde Yaşam ünitesini işlerken EBA'da yer alan görsel materyallerden ders içi/ders dışında yararlanırım.”* sorusu için en çok (%33,6) oranla “Sık Sık” ve en az (%2,6) oranla “Hiçbir Zaman” yanıtını vermiştir. Bunun nedeni olarak öğretmenlerin öğretimde kalıcılığı arttırmak için dersi görsel materyal eşliğinde işlemek istemeleri olabilir. Katılımcılar *“7.Yeryüzünde Yaşam ünitesini işlerken EBA'da yer alan video/animasyon materyallerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.”* sorusu için en çok (%28,3) “Sık Sık” ile (%27,6) “Ara Sıra” oranları ve en az (%4,6) oranıyla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Öğretmenlerin bu şekilde cevap vermelerinin gerekçesi olarak ihtiyaçları doğrultusunda kullanıyor olabilirler. Katılımcılar *“8.Yeryüzünde Yaşam ünitesini işlerken EBA'da yer alan ses materyallerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.”* sorusu için en çok (%27,0)

oranla “Ara Sıra” ve en az (%12,5) oranla “Her Zaman” ile “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Bunun nedeni ise ders içeriğine uygun ses materyallerinin bulunmaması olabilir. Katılımcılar “9.Yeryüzünde Yaşam ünitesini işlerken EBA’da yer alan kitap/dergi gibi yazılı kaynakları ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%36,2) oranla “Ara Sıra” ve en az (%11,2) oranla “Her Zaman” yanıtını vermiştir. Bunun nedeni kitap ve dergilerin çeşitliliğinden kaynaklanıyor olabilir Katılımcılar “10.Yeryüzünde Yaşam ünitesini işlerken EBA’da yer alan simülasyon (benzetim) uygulamalarını ders içi/ders dışında kullanırım.” sorusu için en çok (%34,9) oranla “Ara Sıra” ve en az (%9,9) oranla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Bunun nedeni bu ünitenin benzetim materyali kullanımını gerektirmediği olabilir. Katılımcılar “11.Yeryüzünde Yaşam ünitesini işlerken EBA’ da yer alan dokümanlardan kaynak olarak ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%34,2) oranla “Ara Sıra” ve en az (%6,6) oranla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Bunun nedeni bu cevapların gerekçesi olarak doküman kaynaklarının derse uygun olması olabilir.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA’daki Yeryüzünde Yaşam ünitesinden yararlanma durumlarının genel ortalaması (\bar{X}_{ort}) alındığında “3,27” rakamına ulaşılmaktadır. Bu rakam da yararlanma düzeylerinin “Ara Sıra” yanıtının biraz üzerinde olduğunu göstermektedir. Böylece Yeryüzünde Yaşam ünitesinden yararlanma düzeylerine tek kelime ile “Ara Sıra” cevabı verilebilir.

Tablo 45: Öğretmenlerin Coğrafya Ünitelerini Öğretirken EBA’dan Yararlanma Düzeyleri – Ülkemizin Kaynakları Ünitesi

SORULAR	Frekans - Yüzdellik	Her Zaman (5)	Sık Sık (4)	Ara Sıra (3)	Nadiren (2)	Hiçbir Zaman (1)	\bar{X}	Sd
12.“Ülkemizin Kaynakları” ünitesini işlerken EBA’da yer alan konu anlatımı sunularından ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	30	49	47	21	5	3,51	1,06
	%	19,7	32,2	30,9	13,8	3,8		
13.“Ülkemizin Kaynakları” ünitesini işlerken EBA’da yer alan alıştırmalardan	f	33	36	49	29	5	3,41	1,12

ders içi/ders dışında yararlanırım.	%	20,7	23,7	32,2	19,1	3,3		
14.“Ülkemizin Kaynakları” ünitesini toparlarken EBA’da yer alan özetlerden ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	16	31	47	45	13	2,95	1,13
	%	10,5	20,4	30,9	29,6	8,6		
15.“Ülkemizin Kaynakları” ünitesini işlerken EBA’da yer alan konu testlerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	36	46	48	19	3	3,61	1,04
	%	23,7	30,3	31,6	12,5	2,0		
16.“Ülkemizin Kaynakları” ünitesini işlerken EBA’da yer alan haritaları dersimde kullanırım.	f	31	50	47	20	4	3,55	1,04
	%	20,4	32,9	30,9	13,2	2,6		
17.“Ülkemizin Kaynakları” ünitesini işlerken EBA’da yer alan görsel materyallerden ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	34	46	46	20	6	3,54	1,09
	%	22,4	30,3	30,3	13,2	3,9		
18.“Ülkemizin Kaynakları” ünitesini işlerken EBA’da yer alan video/animasyon materyallerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	30	39	49	27	7	3,38	1,13
	%	19,7	25,7	32,2	17,8	4,6		
19.“Ülkemizin Kaynakları” ünitesini işlerken EBA’da yer alan ses materyallerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	22	30	46	37	17	3,02	1,21
	%	14,5	19,7	30,3	24,3	11,2		
20.“Ülkemizin Kaynakları” ünitesini işlerken EBA’da yer alan kitap/dergi gibi yazılı kaynakları ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	19	20	51	43	19	2,85	1,18
	%	12,5	13,2	33,6	28,3	12,5		
21.“Ülkemizin Kaynakları” ünitesini işlerken EBA’da yer alan simölasyon (benzetim) uygulamalarını ders içi/ders dışında kullanırım.	f	21	27	47	40	17	2,97	1,20
	%	13,8	17,8	30,9	26,3	11,2		
22.“Ülkemizin Kaynakları” ünitesini işlerken EBA’da yer alan dokümanlardan kaynak olarak ders içi/ders dışında yararlanırım.	f	22	36	53	35	6	3,22	1,08
	%	14,5	23,7	34,9	23,0	3,9		

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Ülkemizin Kaynakları ünitesini işlerken EBA’dan yararlanma düzeyleri incelendiğinde (Tablo 43), “12.Ülkemizin Kaynakları ünitesini işlerken EBA’da yer alan konu anlatımı sunularından ders içi/ders dışında

yararlanırım.” sorusu için en çok (%32,3) oranla “Sık Sık” ve en az (%3,8) oranla “Hiçbir Zaman” yanıtını vermiştir. Bu durum üniteye yeterli konu anlatımı sunularının yeterli olmasından dolayı olabilir. Katılımcılar “13.Ülkemizin Kaynakları ünitesini işlerken EBA’da yer alan alıştırmalardan ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%32,2) oranla “Ara Sıra” ve en az (%3,3) oranla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Bunun nedeni olarak alıştırmaları kullanmaları, ders süresinin kısa olması ve zamanın yetmemesinden dolayı alıştırmalara vakit kalmaması olabilir. Katılımcılar “14.Ülkemizin Kaynakları ünitesini toparlarken EBA’da yer alan özetlerden ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%30,9) oranla “Ara Sıra” ve en az (%8,6) oranla “Hiçbir Zaman” yanıtını vermiştir. Bunun nedeni öğretmenlerin kendi bilgileri ile dersini toparlamış olması olabilir. Katılımcılar “15.Ülkemizin Kaynakları ünitesini işlerken EBA’da yer alan konu testlerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%31,6) oranla “Ara Sıra” ile (%30,3) oranla “Sık Sık” ve en az (%2,0) oranla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Bunun nedeni konu testlerinin yeterli ve kaliteli bulmalarından dolayı olabilir. Katılımcılar “16.Ülkemizin Kaynakları ünitesini işlerken EBA’da yer alan haritaları dersimde kullanırım.” sorusu için en çok (%32,9) oranla “Sık Sık” ile (%30,9) oranla “Ara Sıra” ve en az (%2,6) oranla “Hiçbir Zaman” yanıtını vermiştir. Bunun nedeni harita çeşitliliğinin fazla ve bu ünite içeriğinin ağırlıklı olarak harita kullanımını gerektirmesinden dolayı daha çok kullanılıyor olması olabilir. Katılımcılar “17.Ülkemizin Kaynakları ünitesini işlerken EBA’da yer alan görsel materyallerden ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%30,3) oranla eşit olarak “Sık Sık” ve “Ara Sıra”, en az (%3,9) oranla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Bu verilen cevapların nedeni öğretmenlerin bu ünitenin görsel materyaller ile anlatımının öğrenciler üzerinde kalıcılık açısından daha etkili olacağını düşünmeleri olabilir. Katılımcılar “18.Ülkemizin Kaynakları ünitesini işlerken EBA’da yer alan video/animasyon materyallerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%32,2) oranla “Ara Sıra” ve en az (%4,6) oranla “Hiçbir Zaman” yanıtını vermiştir. Bunun nedeni öğretmenlerin ders içerisinde kullanabileceği farklı kaynaklar istemesi olabilir. Katılımcılar “19.Ülkemizin Kaynakları ünitesini işlerken EBA’da yer alan ses materyallerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%30,3) oranla “Ara Sıra” en az (%11,2) oranla “Hiçbir Zaman” yanıtını vermiştir. Bunun nedeni ses materyallerinin

öğretmenler tarafından gerekli görülmemiş olması olabilir. Katılımcılar “20.Ülkemizin Kaynakları ünitesini işlerken EBA’da yer alan kitap/dergi gibi yazılı kaynakları ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%33,6) oranla “Ara Sıra” en az (%12,5) oranla “Her Zaman” ile “Hiçbir Zaman” yanıtını vermiştir. Bunun nedeni bazı öğretmenlerin ders kaynağı olan kitapları interaktif olarak kullanmak istemelerinden dolayı olabilir. Katılımcılar “21.Ülkemizin Kaynakları ünitesini işlerken EBA’da yer alan simülasyon (benzetim) uygulamalarını ders içi/ders dışında kullanırım.” sorusu için en çok (%30,9) oranla “Ara Sıra” en az (%11,2) “Hiçbir Zaman” yanıtını vermiştir. Bunun nedeni kaynak çeşitliliğinin fazla olmamasından dolayı olabilir. Katılımcılar “22.Ülkemizin Kaynakları ünitesini işlerken EBA’ da yer alan dokümanlardan kaynak olarak ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%34,9) oranla “Ara Sıra” en az (%3,9) oranla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Bunun nedeni olarak öğretmenlerin doküman çeşitliliğinden fazlaca yararlanmak istemeleri olabilir.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA’daki Ülkemizin Kaynakları ünitesinden yararlanma durumlarının genel ortalaması (\bar{X}_{ort}) alındığında yine “3,27” rakamına ulaşılmaktadır. Bu rakam da yararlanma düzeylerinin “Ara Sıra” yanıtının biraz üzerinde olduğunu göstermektedir. Böylece Ülkemizin Kaynakları ünitesinden yararlanma düzeylerine tek kelime ile Yeryüzünde Yaşam ünitesinde olduğu gibi “Ara Sıra” cevabı verilebilir.

Tablo 46: Öğretmenlerin Coğrafya Ünitelerini Öğretirken EBA’dan Yararlanma Düzeyleri – Ülkemiz ve Dünya Ünitesi

SORULAR	Frekans - Yüzdellik	Her Zaman (5)	Sık Sık (4)	Ara Sıra (3)	Nadiren (2)	Hiçbir Zaman (1)	\bar{X}	Sd
23.“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini işlerken EBA’da yer alan konu anlatımı sunularından ders içi/ders dışında yararlanırım.	34	42	48	22	6	3,50	1,11	
		22,4	27,6	31,6	14,5	3,9		
24.“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini işlerken EBA’da yer alan alıştırmalardan ders	32	37	56	20	7	3,44	1,10	

İçerik/ders dışında yararlanırım.	%	21,1	24,3	36,8	13,2	4,6		
25.“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini toparlarken EBA’da yer alan özetlerden ders içeri/ders dışında yararlanırım.	f	20	28	52	39	13	3,02	1,15
	%	13,2	18,4	34,2	25,7	8,6		
26.“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini işlerken EBA’da yer alan konu testlerinden ders içeri/ders dışında yararlanırım.	f	34	43	46	20	7	3,53	1,13
	%	23,7	28,3	30,3	13,2	4,6		
27.“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini işlerken EBA’da yer alan haritaları dersimde kullanırım.	f	30	40	52	23	7	3,41	1,11
	%	19,7	26,3	34,2	15,1	4,6		
28.“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini işlerken EBA’da yer alan görsel materyallerden ders içeri/ders dışında yararlanırım.	f	28	42	51	25	6	3,40	1,09
	%	18,4	27,6	33,6	16,4	3,9		
29.“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini işlerken EBA’da yer alan video/animasyon materyallerinden ders içeri/ders dışında yararlanırım.	f	29	31	51	29	12	3,24	1,19
	%	19,1	20,4	33,6	19,1	7,9		
30.“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini işlerken EBA’da yer alan ses materyallerinden ders içeri/ders dışında yararlanırım.	f	18	31	49	32	22	2,94	1,21
	%	11,8	20,4	32,2	21,1	14,5		
31.“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini işlerken EBA’da yer alan kitap/dergi gibi yazılı kaynakları ders içeri/ders dışında yararlanırım.	f	18	18	61	36	19	2,87	1,15
	%	11,8	11,8	40,1	23,7	12,5		
32.“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini işlerken EBA’da yer alan simülasyon (benzetim) uygulamalarını ders içeri/ders dışında kullanırım.	f	20	26	54	38	14	3,00	1,15
	%	13,2	17,1	35,5	25,0	9,2		
33.“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini işlerken EBA’da yer alan dokümanlardan kaynak olarak ders içeri/ders dışında yararlanırım.	f	25	30	55	33	9	3,19	1,13
	%	16,4	19,7	36,2	21,7	5,9		

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin *Ülkemiz ve Dünya* ünitesini işlerken EBA’dan yararlanma düzeyleri incelendiğinde (Tablo 44), “*23.Ülkemiz ve Dünya ünitesini işlerken EBA’da yer alan konu anlatımı sunularından ders içeri/ders dışında*

yararlanırım.” sorusu için en çok (%31,6) oranla “Ara Sıra”, en az (%3,9) oranla “Hiçbir Zaman” yanıtını vermişlerdir. Bunun nedeni olarak konu anlatım sunularının dersi verimli geçmesini sağladığı düşüncesiyle kullanıyor olabilirler. Katılımcılar “24.Ülkemiz ve Dünya ünitesini işlerken EBA’da yer alan alıştırmalardan ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%36,8) oranla “Ara Sıra” ,en az (%4,6) oranla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Bunun nedeni kendi hazırladığı ya da başka eğitici sitelerdeki alıştırmaları da kullanmak istemesinden dolayı olabilir. Katılımcılar “25.Ülkemiz ve Dünya ünitesini toparlarken EBA’da yer alan özetlerden ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%34,2) oranla “Ara Sıra”, en az (%8,6) oranla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Buna gerekçe olarak öğretmenlerin özetleri yetersiz ve eksik görmeleri olabilir. Katılımcılar “26.Ülkemiz ve Dünya ünitesini işlerken EBA’da yer alan konu testlerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%30,3) oranla “Ara Sıra”, en az (%4,6) oranla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Bu soruya verdikleri cevabın gerekçesi olarak konuları yetiştirmeye çalışmaktan konu testlerine vakit kalmadığı olabilir. Katılımcılar “27.Ülkemiz ve Dünya ünitesini işlerken EBA’da yer alan haritaları dersimde kullanırım.” sorusu için en çok (%34,2) oranla “Ara Sıra” , en az (%4,6) oranla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Bunun nedeni öğretmenlerin anlatılan konu içeriklerinin harita üzerinden rahat anlatılması olabilir. Katılımcılar “28.Ülkemiz ve Dünya ünitesini işlerken EBA’da yer alan görsel materyallerden ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%33,6) oranla “Ara Sıra”, en az (%3,9) oranla “Hiçbir Zaman” cevaplarını vermiştir. Bunun nedeni olarak konuların yeterince anlaşılabilmesi açısından görsel materyalleri fazlaca kullanıyor olabilirler. Katılımcılar “29.Ülkemiz ve Dünya ünitesini işlerken EBA’da yer alan video/animasyon materyallerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.” maddesi için en çok (%33,6) oranla “Ara Sıra”, en az (%7,9) oranla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Katılımcılar “30.Ülkemiz ve Dünya ünitesini işlerken EBA’da yer alan ses materyallerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%32,2) oranla “Ara Sıra” en az (%11,8) “Her Zaman” cevabını vermiştir. Bunun nedeni ses materyallerinin öğretmenler tarafından kullanılmak istenmesi ve gerekli görülmesinden dolayı olabilir. Katılımcılar “31.Ülkemiz ve Dünya ünitesini işlerken EBA’da yer alan kitap/dergi gibi yazılı kaynakları ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%40,1) oranla “Ara Sıra”, en az (%11,8) “Her

Zaman” cevabını vermiştir. Bunun nedeni olarak öğretmenlerin farklı kaynaklardan konuyu araştırarak yeni bilgilerle dersi renklendirmek istemeleri olabilir. Katılımcılar “32.Ülkemiz ve Dünya ünitesini işlerken EBA’da yer alan simülasyon (benzetim) uygulamalarını ders içi/ders dışında kullanırım.” sorusu için en çok (%35,5) oranla “Ara Sıra”, en az (%9,2) oranla “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Bu cevabın gerekçesi olarak öğretmenlerin gereksiz ve yeterli görmemeleri olabilir. Katılımcılar “33.Ülkemiz ve Dünya ünitesini işlerken EBA’da yer alan dokümanlardan kaynak olarak ders içi/ders dışında yararlanırım.” sorusu için en çok (%36,2) oranla “Ara Sıra” ,en az (%5,9) oranı ile “Hiçbir Zaman” cevabını vermiştir. Öğretmenlerin kullanım gerekçeleri her çeşit dokümana tek çatı altında kolay ulaşılması olabilir.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA’daki Ülkemiz ve Dünya ünitesinden yararlanma durumlarının genel ortalaması(\bar{X}_{ort}) alındığında yine “3,23” rakamına ulaşılmaktadır. Bu rakam ile diğer iki ünite de olduğu gibi yararlanma düzeylerinin “Ara Sıra” yanıtının biraz üzerinde olduğu görülmektedir. Böylece Ülkemiz ve Dünya ünitesinden yararlanma düzeylerine tek kelime ile “Ara Sıra” cevabı verilebilir.

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Coğrafya ünitelerini anlatırken EBA’dan yararlanma düzeylerine genel olarak bakıldığında üç ünite de ortalama “3,26” ile “Ara Sıra” cevabına ulaşılmaktadır. Sonuç olarak Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Coğrafya ünitelerinin anlatımında EBA’dan yararlanma düzeylerinin orta düzeyde olduğu görülmüştür.

4.5 Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin EBA Hakkındaki Görüşleri

Ankete katılan öğretmenlerin EBA sitesine karşı görüşlerini öğrenmek amacıyla ankette açık uçlu bir soru olan “EBA (Eğitim Bilişim Ağı) sitesi hakkında görüş ve önerileriniz?” sorusu yöneltilmiş ve elde edilen veriler tablolar halinde gösterilmiştir. Ankete katılan 152 Sosyal Bilgiler öğretmeninden 109’u EBA hakkında görüşleri ve önerileri yazan açık uçlu soruya cevap vermiştir (Tablo 45).

Tablo 47: Ankete Katılan Öğretmenlerin EBA Hakkındaki Görüşleri

EBA Hakkındaki Görüşleri	Frekans (f)	Yüzdellik (%)
--------------------------	----------------	------------------

Memnun ve Yeterli (1)	19	12,5
Faydalı ve Kaynakça Zengin (2)	36	23,7
Ders esnasında verimliliği sağlıyor (3)	6	3,9
Öğrencilerin ilgisini çekiyor ve Dersin tekrarını sağlıyor (4)	14	9,2
Ders için yetersiz ve Kitap kazanımları uyumsuz (5)	21	13,8
Teknik sorunlar ve EBA sitesi karmaşık (6)	12	7,9
İnternet ve Akıllı tahta yok (7)	9	5,9
Videolar kısa ve Animasyonlar Basit (8)	11	7,2
EBA dışındaki kaynaklardan yararlanma kısıtlı ve EBA giriş şifre sorunları (9)	4	2,6
Öğrencinin alt yapısı eksik ve Zayıf (10)	3	2,0
Ders sayısının yetersiz olması (11)	34	22,4

Öğretmenlerin belirtmiş olduğu görüşler incelenerek, belirtilen görüşler 11 madde olacak şekilde sınıflandırılmıştır. Örneğin, videoların kısa olduğunu söyleyen öğretmenler ile animasyonların basit olduğunu söyleyen öğretmenler bir maddede toplanmış böylece video/animasyon modülünü eksik bulan öğretmenlerin frekansı elde edilmiştir. Öğretmenlerin 36'sı (%23,7) EBA'nın "faydalı ve kaynakça zengin olduğunu" ifade ederek olumlu cevaplar vermiştir. Ancak öğretmenlerin 34'ü (%22,4) EBA kullanımı için "Sosyal Bilgiler ders sayısının yetersiz olduğunu" belirterek aslında faydalı ve kaynakça zengin gördükleri EBA'yı süre yetersizliğinden dolayı kullanamadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 48: Ankete Katılan Öğretmenlerin EBA Hakkındaki Önerileri

Öneri Cümleleri

- 1) Testlerin çeşitliliği (Açık uçlu ve çoktan seçmeli vb.) ve soru sayıları arttırılmalı.
 - 2) Modül (Video, animasyon ve görsel vb.) içerikleri zenginleştirilmeli.
 - 3) Günlük hayattaki örnek olay videoları konulmalı.
 - 4) Okulların alt yapısı (Akıllı tahta ve internet hızı vb.) iyileştirilmeli.
 - 5) Etkinlikler, belgeseller, haritalar ile slaytlar arttırılmalı ve ilgi çekici olmalı.
 - 6) Site basit, kullanışlı olmalı ve şifre kaldırılmalı.
 - 7) Kullanıcıların paylaşım yapmalarını arttırmaya yönelik özendirilerek ödüllerle teşvik edilmeli.
 - 8) Müfredata göre (Eş zamanlı) site sürekli güncellenmeli.
 - 9) İçerikler kazanımlarla uyumlu ve sınıf seviyelerine uygun olmalı.
 - 10) Öğrencilere internet erişimi sağlanmalı, siteye özendirilmeli.
 - 11) Morpa Kampüs, Okulistik gibi özel eğitici sitelerin içeriklerinden faydalanılmalı, ek kaynak siteleri ulaşım tekrar sağlanmalı.
-

Ankete katılan 152 Sosyal Bilgiler öğretmeninden 87'si EBA hakkında önerileriniz yazan açık uçlu soruyu yanıtlamıştır. Öğretmenlerin öneriler kısmına çok sayıda çeşitli önerilerde bulunmuşlardır. Verilen önerilerin çoğunluk sayılarına bakılarak EBA hakkındaki önerileri 11 maddede sınıflandırılmıştır (Tablo 46).

BEŞİNCİ BÖLÜM

V. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma verilerinden yola çıkarak sonuç, tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

5.1 Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma 6.sınıf coğrafya konularının öğretilmesinde Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA sitesinden yararlanma düzeylerini bulmak amacıyla yapılmış ve anket kullanılmıştır. Sosyal bilgiler öğretmenlerine kişisel bilgiler ve 2 bölümden oluşan 18+33 maddelik likert tipi maddeli anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 25 programı kullanılarak tablolar üzerinden incelenmiştir.

1. Araştırmamızın bulgularında Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin FATİH Projesi kapsamında ve EBA eğitim sitesi hakkında yeterli bilgiye sahip oldukları, yarıdan fazla öğretmenin EBA'yı aktif kullandıkları, kullanmayan öğretmenlerin ise çoğunun yetersiz ve altyapı eksikliğinden dolayı kullanmadıkları sonucuna varılmıştır. Kartal (2017) çalışmasında Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA'nın kullanımı ve içeriğine yönelik görüşlerini almışlar ve EBA hakkında bilgi sahibi oldukları ve altyapı eksikliği ve içerik olarak yetersiz görülmesinden dolayı fazla kullanılmadığını belirlemiştir. Bu çalışmadaki elde edilen bulgular, Kartal (2017)'in çalışmasında elde ettikleri sonuçlarla benzeşmektedir. Güvendi (2014), Alabay (2015) ve Öz (2015) çalışmalarında elde ettiği internet altyapı eksikliği ve içeriklerin yetersiz olduğu sonuçları ile de örtüşmektedir. Okullardaki teknik altyapı sorunları giderilip, EBA kullanımı hakkındaki eğitimler artırılırsa Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA'dan yararlanma düzeylerinin daha da artıracığı düşünülmektedir.
2. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yapılan ankette yer alan eğitim platformlarından ne sıklıkta yararlanıyorsunuz sorusuna yarıdan fazlasının "Genellikle" ve "Her Zaman" cevaplarını verdiği belirlenerek eğitici sitelerden çoğunlukla yararlandıkları görülmüştür. Bunun sonucunda yeni bir

eğitim sitesi olan EBA sitesine karşı olumlu bir tutum oluşması ile EBA kullanımlarını artırmış olabilir.

3. Ankete katılan Sosyal Bilgiler օđretmenlerinin gօrüşlerine gօre EBA'daki içeriklerin Sosyal Bilgiler dersinin kazanımlarına uygun olduğu, derslerinde “Genellikle” yararlandıklarını ve coğrafya içeriklerinin yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır. Saklan (2017) alışmasında Fen Bilimleri օđretmenlerinin EBA hakkındaki fikirlerini almış sonucunda fen bilimleri içeriklerinin yeterli olmadığını tespit etmiştir. Branş olarak farklı olsa da fen bilimleri içeriklerinin coğrafya içerikleri gibi yetersiz olduğu sonucu ile օrtüşmektedir. Alabay (2015) alışmasında içeriklerin yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır. Her branştaki zengin içeriklerle yeteri kadar artırılıp geliştirilirse bu sorunun ortadan kalkacağı düşünölmektedir.
4. Ankete katılan Sosyal Bilgiler օđretmenleri, EBA'da օđretmenler için ayrılan օzel bօlümelerden çoğunlukla “Bazen” yararlandıkları, çoğunlukla ders esnasında ve ders sonrası etkinlikleri kullanma aşamalarında yararlandıkları gօrölmüşür.
5. Sosyal Bilgiler օđretmenlerinin daha çok içerikler sekmesini (video, gօrsel, ses vb.) kullandıkları ve doküman sağlamak amacıyla EBA'dan yararlandıkları gօrölmüşür. օđretmenlerin EBA'yı bilgi almak için kullandıkları sonucuna varılmıştır. Güvendi (2014) alışmasında EBA sitesini kullanma sıklıklarını incelemiş sonucunda siteyi bilgi almak amacıyla kullandıklarını tespit etmiştir. Kalemkuş (2016) alışmasında içerikler modölündeki video, animasyon, benzetim yararlanma amacıyla yararlandıkları gօrölmüşür. Bu bulgular araştırmamızın bu konudaki bulgularıyla benzeşmektedir. օđretmenlerin çoğunlukla bilgi almak amacıyla kullanma nedeni paylaşım yapmaları konusunda yeterince teşvik edilmemeleri olabilir.
6. Ankete katılan Sosyal Bilgiler օđretmenlerinin çoğunluğu sosyal ağlar arasında bilgi alışverişini “Hiçbir Zaman” yapmadığı ve EBA'yı sosyal ağ platformlarından “Hiçbir Zaman” takip etmediği gօrölmüşür. Demir, օzdi ve Ünal (2018) ortak çalışmasında EBA'yı sosyal medyada takip edilmediği

ve yeterince paylaşım yapılmadığını ortaya koymuştur. Bu bulgular çalışmamızın bulgularına destek oluşturabilecek niteliktedir. Bunun nedeni okullarda EBA sitesi yeteri kadar öğretmenlere tanıtılmamış olması veya sadece kendi sitesinden takip edilmesi gerektiği düşüncesinde olmaları olabilir.

7. Ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin çoğu kendi hazırladıkları içerikleri “Hiçbir Zaman” EBA’da paylaşmayı düşünmedikleri ve Sosyal Bilgiler dersi için içerik geliştirme düşüncelerinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Kuloğlu (2018) çalışmasında EBA kullanım durumlarının sonucunda EBA için içerik geliştirmemekte ve paylaşım yapmadıkları sonucunu ortaya koymuştur. Araştırmanın bulguları bu yönüyle çalışmamızın bulgularıyla örtüşmektedir. Öğretmenlerin bu konuda yeteri kadar teşvik edilmemesi ve içerik geliştirme uygulamaları kullanma da zorlanmaları olabilir.
8. Ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin çoğu doküman, görsel ve ders sunumu alanları için EBA’ya yükleme yaptıkları, içerik yüklerken kazanımlar ve ünitelerle ilişkili olmasına dikkat ettikleri sonuçlarına varılmıştır.
9. Ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA’dan ve 6.sınıf Coğrafya üniteleri için yararlanma düzeylerinin cinsiyetler arasında bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyet bakımından farklılığın olmamasının sebebi ankete katılan öğretmenlerin cinsiyet sayılarının neredeyse eşit olmasından kaynaklanması olabilir (Kadın:72, Erkek:80).
10. Ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenleri arasında yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen 36-40 yaş aralığındaki Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin, öteki yaş gruplarındaki öğretmenlere göre daha fazla EBA’dan ve 6.sınıf Coğrafya üniteleri için yararlandıkları sonucu çıkarılmıştır. Buna göre Sosyal Bilgiler Öğretmenliği mesleğinde belirli bir yaşa ve deneyime gelmiş olan öğretmenlerin ders içi/dışı eğitim öğretimde EBA’dan faydalanma bakımından daha bilinçli hareket ettiği söylenilebilir.

11. Ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenleri arasında mesleki deneyime göre anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen 1-15 yıl deneyime sahip Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin, diğer mesleki deneyim yıllarına sahip Sosyal Bilgiler öğretmenlerine göre EBA'dan ve 6.sınıf Coğrafya ünitelerinden daha fazla yararlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bunun nedeni, Fatih Projesi'nin henüz yeni (8-9 yıl) genç bir proje olması ve daha yüksek deneyime sahip olan ve yaş bakımından ilerde olan öğretmenlerin interaktif eğitime ayak uyduramaması olabilir.
12. Ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenleri arasında mezun olunan bölüme göre anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümü mezunu Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin, diğer bölüm mezunu öğretmenlere göre daha fazla EBA'dan ve 6.sınıf Coğrafya ünitelerinden yararlandıkları sonucuna ulaşılmıştır.
13. Sosyal Bilgiler öğretmenleri ile diğer bölüm mezunu öğretmenleri arasında 6.sınıf Coğrafya ünitelerinden yararlanmada anlamlı farklılık çıkmamasına rağmen 6.Sınıf Coğrafya ünitelerinden yararlanmada Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Öğretmenliği mezunu olanlar ile Tarih Öğretmenliği mezunu olanların anlamlı farklılaşmaya ($p=0,067$, $p<0,05$ anlamlı farklılık) çok yakın olduğu belirlenmiştir. Bunun nedeni, yapılan anketin coğrafya konularından yararlanma ile öğretilmesi üzerine olması ve Tarih öğretmenliği mezunu öğretmenlerin Tarih disiplini altyapısına sahip olmaları şeklinde yorumlanabilir.
14. Ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA'dan yararlanma ve 6.Sınıf Coğrafya üniteleri için yararlanma düzeylerinin EBA'dan hizmet içi eğitim alıp almama durumuna göre anlamlı bir farklılığı olmadığı sonucuna varılmıştır. Alabay (2015) çalışmasında ortaöğretim öğretmenlerinin EBA kullanımına ilişkin araştırma yapmıştır. Bunun sonucunda yeterince kullanılmadığı ve hizmet içi eğitimin yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular çalışmamızla benzeşmektedir. Bu da hizmet içi eğitimin EBA'yı aktif kullanma anlamında eksik yanlarının olduğunu göstermektedir. Ayrıca hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin eğitim seminerine gerekli özeni

göstermemiş olmaları ya da hizmet içi eğitimin yetersizliği farklılaşma olmamasına sebep olmuş olabilir.

15. Ankete katılan Sosyal Bilgiler öğretmenleri EBA sitesini yararlanma düzeyinin başka eğitici sitelerden yararlanma değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma bulunmuştur. Anlamlı farklılığın hangi cevaplar arasında olduğunu tespit etmek amacı ile “Tukey Testi” yapılmıştır. Tukey Testi sonucuna göre anlamlı farklılığın “Nadiren-Her Zaman” ve “Bazen-Her Zaman” cevapları arasında olduğu bulunmuştur. Bunun nedeni EBA’nın diğer sitelere göre yeterli ve etkili görünmemesinden kaynaklı olabilir.

16. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 3 ünite olan “Yeryüzünde Yaşam” , “Ülkemizin Kaynakları” ve “Ülkemiz ve Dünya” ünitelerinde EBA’dan yararlanma düzeylerine genel bakıldığında cevapların ortalaması çoğunlukla “Ara Sıra” cevabında yoğunlaştığı görülmektedir.

17. Ankete katılan öğretmenlerin EBA hakkındaki görüşleri değerlendirildiğinde EBA’nın faydalı ve kaynakça zengin olduğu, fakat Sosyal Bilgiler dersinin ders saatinin EBA kullanımı için yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır. Ulusoy ve Gülüm (2009) ortak çalışmasında öğretmenlerin coğrafya konularını işlerken materyal bulma konusundaki durumları incelenmiş ve zamanın yetersiz olduğunu tespit etmişlerdir. Bu bulgu çalışmamızın bulgusuyla örtüşmektedir. Sosyal Bilgiler ders saatinin artırılarak ve ünitelerin yetişmeme telaşını öğretmenlerin yaşamamaları sağlanarak giderilmesi düşünülmektedir.

5.2 Öneriler

Elde edilen veriler dikkate alınarak EBA ile ilgili bazı öneriler verilirse;

1. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin EBA hakkında yeterli bilgiye sahip olmalarına karşın, daha aktif ve geliştirilmesine yardımcı olacak şekilde öğretmenlere verilen hizmet içi eğitimler artırılmalı, ayrıca geliştirilmesine katkıda bulunanlar ödülleriyle teşvik edilmelidir.

2. EBA içerikleri sürekli güncellenerek ve içerikler zenginleştirilerek öğretmenler düzenli ve tek kaynak üzerinden birçok içeriğe sağlıklı şekilde ulaşabilmeleri sağlanabilir.
3. EBA sitesine her ders için farklı ve çeşitli kaynaklar yüklenebilir, özellikle coğrafya dersinin görsel materyallerle anlatılması daha verimli olabilir.
4. Sosyal Bilgiler dersinin öğrencilere daha iyi pekiştirilebilmesi için EBA’da bulunan test sorusu çeşitlendirilerek sayısı artırılabilir.
5. İnternet, akıllı tahta ve tablet bakımından altyapı eksikliği olan okulların eksikliklerinin giderilerek EBA’dan hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin yararlanma düzeyleri artırılabilir. Ayrıca internet altyapısı zayıf olan okullara teknik güncelleme yapılması da EBA kullanımını açısından faydalı olabilir.
6. EBA’da 6.Sınıf Coğrafya konularının işlenmesinin daha verimli olabilmesi için etkinlik, belgesel, harita ve slayt sayıları artırılabilir. Böylelikle öğrenciler için ders dinleme anlamında EBA daha çekici olabilir.
7. EBA, tüm Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin kullanım kolaylığı bakımından basitleştirilerek kullanılabilirliği artırılabilir. Şifre ile ilgili sorunlara başka bir yöntem ile çözüm bulunabilir veya şifre sistemi kaldırılabilir.
8. Ankete katılan öğretmenlerin çoğunlukla vermiş olduğu en dikkat çekici önerilerden biride Morpa kampüs, Okulistik vb. özel eğitici sitelerin altyapısına benzer bir EBA sitesi görmek istemeleridir. Morpa kampus, Okulistik gibi özel eğitici sitelerin içeriklerinden faydalanılması ve ek kaynak sitelere ulaşımın tekrar sağlanması istenilmektedir. EBA’nın bu özel sitelerdeki gibi ilgi çekiciliği yüksek ve öğrencinin dikkatini toplayan içeriklere sahip olması önerilmektedir.
9. Sosyal Bilgiler dersinde (ders içi/dışı) EBA kullanımının verimliliğini artırmak için okullardaki Sosyal Bilgiler haftalık ders saati artırılabilir.

KAYNAKÇA

- Ağır, A. (2014). Etkileşimli tahtalar için orta öğretim coğrafya videolarının değerlendirilmesi: öğretmen görüşleri. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (2), 31-37. Erişim adresi: <http://dergipark.org.tr/iuhayefd/issue/8801/110027>
- Akıncı, A. , Kurtoğlu, M. ve Seferoğlu, S.S. (2012). Bir teknoloji politikası olarak FATİH projesinin başarılı olması için yapılması gerekenler: bir durum analizi çalışması. *Akademik Bilişim Dergisi*, Erişim adresi: http://yunus.hacettepe.edu.tr/~sadi/yayin/AB12_Akinci-Kurtoglu-Seferoglu_FATIH-DurumAnalizi.pdf
- Aksoy, N. (2017). *EBA'nın (eğitim bilişim ağı) kullanım amacı, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri* (Yüksek lisans tezi). YÖKTEZ veri tabanından erişildi (480725).
- Alabay, A. (2015). *Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA (Eğitimde Bilişim Ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma* (Yüksek lisans tezi). YÖKTEZ veri tabanından erişildi (407060).
- Alkan, C. (1984). *Eğitim teknolojisi; kavram, kapsam, süreç, ortam, işgören, uygulama*. (s.14). Ankara: Aşama Matbaacılık.
- Alkan, C. (2011). *Eğitim teknolojisi*, (8.baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Altan, M. Z. (1999).Çoklu zekâ kuramı. kuram ve uygulamada eğitim yönetimi, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (17), 105-117. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/kuey/issue/10379/127013>
- Altın, K. (2009). *Bilgisayar destekli fen ve teknoloji öğretimi* (1. baskı). İstanbul: Beta Yayınları.
- Aslan, E. (2012). Dijital eğitim ve FATİH projesine genel bir bakış. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24 (24), syf.30-44 Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/115654>
- Arslan, Z. (2016). *Eğitim bilişim ağı'ndaki matematik dersi içeriğine ilişkin öğretmen görüşleri: Trabzon ili örneği* (Yüksek lisans tezi). YÖKTEZ veri tabanından erişildi (419394).
- Ateş, M. (2010). Ortaöğretim coğrafya derslerinde akıllı tahta kullanımı. *Marmara Coğrafya Dergisi*, (22), 409-427. Erişim adresi: <http://dspace.marmara.edu.tr/handle/11424/2602>
- Aydınözü, D. , Sözcü, U. ve Akbaş, V. (2016). Coğrafya öğretiminde EBA içeriklerinin öğrenci başarısına etkisi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (15), 339-357. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/ksbd/issue/27237/286891>
- Aydoğan, Ş. (2016). *EBA destekli öğretimin 4. sınıf öğrencilerinin "ısı-sıcaklık" ve "erime-çözünme" konularında kavram yanlışlarına ve tutumlarına etkisi* (Yüksek lisans tezi). YÖKTEZ veri tabanından erişildi (446346).
- Balçı, A. (2005). *Sosyal bilimlerde araştırma*. Ankara: PegemA Yayıncılık.

- Boyd, D. M., Ellison N. B. (2007), Social network sites: definition, history and scholarship, *USA: Journal of Computer-Mediated Communication*. 13 (1), doi:10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x
- Cisco. (2018). *Cisco systems*. Erişim adresi: <http://www.cisco.com/web/TR/networkingacademy/index.html> Erişim Tarihi:08.08.2018
- Çakmak, Z. ve Taşkıran, C. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin perspektifinden eğitim bilişim ağı (EBA) platformu. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2017 (9), 284-295. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/406969>
- Çilenti, K. (1979). *Eğitim teknolojisi: kavramlar-araçlar ve yöntemler*, (s.90). Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Demir, D. , Özdiñ, F. ve Ünal, E. (2018). Eğitim bilişim ağı (EBA) portalına katılımın incelenmesi (Siirt ili örneği). *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (2), 407-422. doi: 10.17556/erziefd.402125
- Demirel, Ö. (1999). *Öğretme sanatı*. (s.5). Ankara: PegemA Yayıncılık
- DynEd. (2018). *DynEd international*. Erişim adresi: <http://www.dyned.com.tr/home> Erişim Tarihi:19.02.2018
- Eğitim Bilişim Ağı. (2018). *Eğitimde fatih projesi hakkında*. Erişim adresi: <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/proje-hakkinda/> Erişim Tarihi: 29.12.2018
- Ertürk, S. (2013). *Eğitimde "program" geliştirme*, (s.12). Ankara: Edge Akademi Yayınları
- Gardner, H. (1993). *Multiple intelligence: the theory in practice*. New York: Basic Books.
- Göktaş, Y. Küçük, S. Aydemir, M. Telli, E. Arpacık, Ö. Yıldırım, G. ve Reisoğlu, İ. (2012).*Türkiye'de eğitim teknolojileri araştırmalarındaki eğilimler:2000-2009 dönemi makalelerinin içerik analizi*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/profile/Yuksel_Goktas/publication/284626064_Turkiye'deki_Egitim_Arastirmalarinda_Egilimler_Bir_icerik_analizi/links/58c9658892851cdbae9c9231/Tuerkiyedeki-Egitim-Arastirmalarinda-Egilimler-Bir-icerik-analizi.pdf
- Gürbüz, R. Birgin, O. (2008). *Bilgisayar destekli öğretime ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri*, II. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu, (s:199-205) içinde. PegemA Yayıncılık
- Güvendi, G. M. (2014). *Millî Eğitim Bakanlığı'nın öğretmenlere sunmuş olduğu çevrimiçi eğitim ve paylaşım sitelerinin öğretmenlerce kullanım sıklığının belirlenmesi: Eğitim Bilişim Ağı (EBA) örneği* (Yüksek lisans tezi). YÖKTEZ veri tabanından erişildi (363454).
- Hagen, B. J. (2002, March). *Lights, camera, interaction: presentation programs and the interactive visual experience*. Paper presented at the Society for Information Technology and Teacher Education International Conference, Nashville, TN.

- İnce, V. (2018). *Eğitim bilişim ağında (EBA) yer alan soruların Türkçe öğretim programıyla karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi). YÖKTEZ veri tabanından erişildi (488910).
- İnfografik. (2019). *İnfografik nedir?* Erişim adresi: <http://infografiknedir.com/infografik-nedir/> Erişim Tarihi: 07.01.2019
- İşman, A. , (2005). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. (2.baskı, s.90-220) içinde. Ankara: Sempati Yayıncılık.
- Kahraman A. D. (2011,Şubat). *Uzaktan eğitim ve grafik tasarım "kursiyer.net.gov.tr"*. 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, , Fırat Üniversitesi, Elazığ. Erişim adresi: <http://web.firat.edu.tr/icits2011/papers/27763.pdf> Erişim Tarihi: 22.01.2019
- Kalemkuş, F. (2016). *Ortaöğretimdeki öğretmen ve öğrencilerin eğitim bilişim ağı (EBA)'ya ilişkin görüşleri* (Yüksek lisans tezi). YÖKTEZ veri tabanından erişildi (434917).
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (19. baskı, s.79). Ankara: Nobel.
- Kartal, M. (2017). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (EBA) hakkındaki görüşleri* (Yüksek lisans tezi). YÖKTEZ veri tabanından erişildi (481313).
- Kaya, H. ve Aydın, F. (2011). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin coğrafya konularının öğretiminde akıllı tahta uygulamalarına ilişkin öğrenci görüşleri. *Zeitschrift Für Die Welt Der Türken / Journal Of World Of Turks*, Vol 3, (1), 179-189. Erişim adresi: <http://www.dieweltdertuerken.org/index.php/ZfWT/article/viewArticle/188>
- Khan Academy. (2019). *Herkese, her yerde, dünya standartlarında ve ücretsiz eğitim* Erişim adresi: <https://tr.khanacademy.org/about> Erişim Tarihi: 07.10.2018
- Kocaoğlu, B. ve Akgün Ö. (2015). Lise öğretmenlerinin Fatih projesi teknolojilerini kullanmaya yönelik özyeterlik inançları. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (4), 259-276. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/inesj/issue/40013/475709>
- Kuloğlu, M. E. (2018). *İngilizce öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (EBA) kullanım durumlarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). YÖKTEZ veri tabanından erişildi (511612).
- Kurtdede Fidan, N. , Erbasan, Ö. ve Kolsuz, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin eğitim bilişim ağından (EBA) yararlanmaya ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(45), 626-637. doi: 10.17719/jisr.20164520642
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). *FATİH projesi web sayfası*. Erişim adresi: <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/proje-hakkinda/> Erişim Tarihi: 19.11.2018
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018a). *Fatih projesi tablet bilgisayar genel bilgiler* Erişim adresi: fatihprojesi.meb.gov.tr/etkilesimli-tahta/ Erişim Tarihi: 12.06.2018
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018b). *Fatih projesi tablet bilgisayar genel bilgiler* Erişim adresi: fatihprojesi.meb.gov.tr/tablet/ Erişim Tarihi: 12.06. 2018
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018c). *Yenilik ve eğitim teknolojileri genel müdürlüğünün kısa tarihçesi*. Erişim adresi:

- <http://www.meb.gov.tr/https://yegitek.meb.gov.tr/www/tarihce/icerik/15>
Erişim Tarihi: 25.11.2018
- Morpa Kampüs. (2018). Erişim adresi: <http://www.morpakampus.com/hakkında>
Erişim Tarihi: 07.10.2018
- Okulistik. (2018). Erişim adresi: www.okulistik.com Erişim Tarihi: 09.10.2018
- Ozankaya, Ö. (1980). *Toplum bilim terimleri sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Durumu Yayını.
- Öz, H. (2015). *FATİH Projesinin uygulanma sürecindeki sorunların okul yöneticileri perspektifinden değerlendirilmesi: Tekirdağ/ Süleymanpaşa örneği* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <http://acikerisim.nku.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/20.500.11776/1038/0049310.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Proje FATİH. (2017). *EBAKOD nedir?* Erişim adresi: www.projefatih.com/tag/ebakod-nedir/ Erişim Adresi: 12.06.2018
- Saklan, H. (2017). *Bazı fen bilimleri öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (EBA) hakkındaki görüşleri* (Yüksek lisans tezi). YÖKTEZ veri tabanından erişildi (493980).
- Schwan, S. , Riempp, R.(2004). The cognitive benefits of interactive videos: learning to tie nautical knots. *learning and instruction*, 14(3):syf. 293-305. doi: 10.1016/j.learninstruc.2004.06.005
- Serhat, G. (2018, 22 Haziran). *Eğitim teknolojisi nedir?*. Erişim adresi: <https://egitek.wordpress.com/egitim-teknolojisi-nedir/> Erişim Tarihi: 25.11.2018
- Thinkquest. (2007). Erişim adresi: <http://thinkquest-tr.blogspot.com/> Erişim Tarihi: 22.02.2018
- Tosun, N. , Samancı, O. , Sezgin, C. ve Öner. İ. (2013). *Öğretmen adaylarının Fatih projesi hakkındaki görüşleri*. XVIII. Türkiye'de İnternet Konferansı, 9-11
- Tutar, M. (2015). *Eğitim bilişim ağı (EBA) sitesine yönelik olarak öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). YÖKTEZ veri tabanından erişildi (407703).
- TÜBİTAK. (2001). *Vizyon 2023*. Erişim adresi: <http://www.tubitak.gov.tr/tr/kurumsal/politikalar/icerik-vizyon-2023> Erişim Tarihi: 15.12.2018.
- TÜİK. (2013). *“06-15 yaş grubu çocuklarda bilişim teknolojileri kullanımı ve medya, 2013”*. Erişim adresi: <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=15866> Erişim Tarihi: 24.11.2018.
- TÜİK. (2018). *“Girişimlerde bilişim teknolojilerinin kullanım araştırması, 2018”* Erişim adresi: <http://tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27820> Erişim Tarihi: 24.11.2018.

- TÜİK. (2018a). “*Hanelerde bilişim teknolojilerinin kullanım araştırması, 2018*”
Erişim adresi: <http://tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27819> Erişim Tarihi:
24.11.2018
- Türker, A. ve Güven, C. (2016). Lise öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (EBA) projesinden yararlanma düzeyleri ve proje ile ilgili görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 244-254. Erişim adresi: http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/27.abdullah_turker_.pdf
- Ulusoy, K. ve Gülüm K. (2009). Sosyal bilgiler dersinde tarih ve coğrafya konuları işlenirken öğretmenlerin materyal kullanma durumları. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (2), 85-99. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/15550>
- UZEM. (2019). *Uzaktan eğitim merkezi ana sayfası*. Erişim adresi: <http://www.eba.gov.tr/uzem/etz2017> Erişim Tarihi: 09.01.2019
- Varış, F. (1986). *Eğitimde program geliştirme teori ve teknikler*. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Varış, F. (1991). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayını.
- Vitamin. (2018). Erişim adresi: www.vitaminegitim.com Erişim Tarihi: 10.10.2018
- Yalın, H.İ. (2003). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme* (8. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları
- YEĞİTEK. (2013). *Yenilik ve eğitim teknolojileri genel müdürlüğü / uluslar arası projeler*. Erişim adresi: <http://yegitek.meb.gov.tr/www/itec/icerik/45> Erişim Tarihi: 15.12.2018.
- Yerli, M.S. (2018). *Sosyal bilgiler öğretiminde eğitim bilişim ağı (EBA) uygulamasının öğrencilerin akademik başarısına etkisi* (Yüksek lisans tezi). YÖKTEZ veri tabanından erişildi (508960).
- Yıldız, H. , Arıbaş, S. (2012). Intel öğretmen hizmet içi eğitim kursunun değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 42 (193), 55-69. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/milliegitim/issue/36181/406762>
- 21st Century Skills. (2013). *Productivity and accountability*. Erişim adresi: <https://sites.google.com/site/twentyfirststcenturyskills/analysis> Erişim Tarihi: 18.01.2019

EKLER

Ek 1: Araştırma Anketi

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM BİLİŞİM AĞI (EBA)'DAN YARARLANMA DÜZEYLERİ VE ÖNERİLERİ ARAŞTIRMA ANKETİ

Değerli Sosyal Bilgiler Öğretmenim;

Ankette yer alan sorular Sosyal Bilgiler dersinin 6.sınıf coğrafya konularının öğretilmesinde Eğitim Bilişim Ağı (EBA)'dan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yararlanma düzeylerini belirlemek ve EBA hakkındaki önerilerini almak için geliştirilmiştir. Anketten elde edilecek veriler sadece akademik çalışmam için kullanılacaktır.

Ankette yer alan her maddeyi dikkatlice okuyup size en uygun şıkkı işaretleyiniz. Akademik çalışmama değerli katkılarınızdan dolayı teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Özlem CEYLAN- Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi
Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü-SAMSUN

A. Kişisel Bilgiler

Cinsiyetiniz	☐ Kadın ☐ Erkek
Yaşınız	☐ 21-25 ☐ 26-30 ☐ 31-35 ☐ 36-40 ☐ 41 ve üzeri
Mesleki Deneyiminiz	☐ -5 yıl ☐ 6-10 yıl ☐ 11-15 yıl ☐ 16-20 yıl ☐ 21 yıl ve üzeri
Mezuniyet Durumunuz	☐ Ön Lisans ☐ Lisans Tamamlama ☐ Lisans ☐ Yüksek Lisans ☐ Doktora
Mezun Olduğunuz Bölüm	☐ Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ☐ Tarih Öğretmenliği ☐ Coğrafya Öğretmenliği ☐ Tarih Bölümü ☐ Coğrafya Bölümü
Okulun Bulunduğu Yerleşim Yeri	☐ İl Merkez ☐ İlçe Merkez ☐ Kırsal Alan
Kişisel bilgisayarınız var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
Bilgisayar Kullanma Sıklığınız nedir?	☐ Günde 1-2 saat ☐ Günde 3-4 saat ☐ Haftada 1-2 saat ☐ Haftada 3-4 saat ☐ Ayda 1-2 saat
Derse hazırlıkta kaynak olarak eğitici sitelerden yararlanıyor musunuz?	☐ Hiçbir Zaman ☐ Nadiren ☐ Bazen ☐ Genellikle ☐ Her Zaman
EBA ile ilgili hizmet içi eğitim aldınız mı?	☐ Evet ☐ Hayır

B. Lütfen ifadeleri tam okuduktan sonra size uygun olan seçenekleri işaretleyiniz.

1) Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi hakkında yeterince bilgiye sahip misiniz?

Evet Hayır Kısmen

2)Eğitim Bilişim Ağı (EBA) hakkında yeterince bilgiye sahip misiniz?

Evet Hayır Kısmen

3) Eğitim Bilişim Ağı (EBA) eğitim portalını kullanıyor musunuz?

Evet (Lütfen 5.soruyu cevaplayınız.) Hayır Kısmen

4) Peki, EBA'yı neden kullanmıyorsunuz?

EBA hakkında yeterince bilgi sahibi değilim.

Okulun fiziki şartlarının (internet, bilgisayar vb.) yetersiz olması

Bilgisayar kullanmayı yeterince bilmiyorum.

EBA' yı yetersiz ve eksik buluyorum.

Diğer;

5)EBA'da yer alan içerikler 6.sınıf seviyesine uygun mudur?

Evet Hayır Kısmen

6)EBA'da yer alan içerikler Sosyal Bilgiler dersinin kazanımlarına uygun mudur?

Evet Hayır Kısmen

7) EBA'dan kaynak olarak ne sıklıkta yararlanıyorsunuz?

Hiçbir Zaman Nadiren Bazen Genellikle Her Zaman

8) EBA'da yer alan coğrafya ile ilgili kaynaklar sizce yeterli mi?

Evet Hayır Kısmen

9) EBA'da öğretmenlere özel bölümlerlerden yararlanıyor musunuz?

Hiçbir Zaman Nadiren Bazen Genellikle Her Zaman

10)EBA eğitim portalını sosyal bilgiler dersinin hangi aşamasında kullanıyorsunuz?

Derse hazırlıkta Ders esnasında Ders için materyallerde

Ders sonrası etkinliklerde

Diğer;

11)EBA sitesini hangi amaçlar için kullanıyorsunuz?(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- İçerikler modülünü kullanmak.
 Araştırma Yapmak.
 Doküman Sağlamak veya Ekleme.
 Kişisel Profilimi Ziyaret Etmek.
 Diğer;

12) EBA'nın sosyal ağ yapısıyla bilgi alışverişi yapıyor musunuz?

- Hiçbir Zaman Nadiren Bazen Genellikle Her Zaman

13)EBA'yı sosyal ağlardan (facebook, twitter, instagram, youtube vb.) takip ediyor musunuz?

- Hiçbir Zaman Nadiren Bazen Genellikle Her Zaman

14) EBA'da hazırlamış olduğunuz çalışmalarını paylaşıyor musunuz?

- Hiçbir Zaman Nadiren Bazen Genellikle Her Zaman

15) EBA'da sosyal bilgiler dersi için içerik geliştiriyor musunuz?

- Hiçbir Zaman Nadiren Bazen Genellikle Her Zaman

16) EBA'ya hangi alan için yükleme yaptınız? (Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)- (Yükleme yapmadıysanız diğer soruya geçiniz.)

- Haber Ses Doküman Görsel Dosya İçerikleri
 Video Kitap Dergi Ders Sunumu Diğer;

17)EBA'ya içerik yüklerseniz nelere dikkat edersiniz?

- Yükleme yapmadım/düşünmüyorum.
 Ünite ve kazanımlarla bağlantılı olmasına.
 Siteye atılacak içeriğin sınıf seviyelerine uygun olmasına
 Kaynak olarak anlaşılır, kullanışlı olmasına.
 Diğer;

18) Sosyal Bilgiler dersi 6.sınıf coğrafya ünitelerinden hangisinde daha çok EBA'dan yararlanıyorsunuz?

- Yeryüzünde Yaşam Ülkemizin Kaynakları Ülkemiz ve Dünya

C.Altıncı Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Coğrafya Konularının EBA (Eğitim Bilişim Ağı) ile Öğretilmesine İlişkin Görüşler

<i>EBA EĞİTİM PORTALINDAN YARARLANMA DÜZEYİ BELİRLEME SORULARI</i>		Her Zaman (5)	Sık Sık (4)	Ara Sıra (3)	Nadiren (2)	Hiçbir Zaman (1)
1.	“Yeryüzünde Yaşam” ünitesini işlerken EBA’da yer alan konu anlatımı sunularından ders içi/ders dışında yararlanırım.					
2.	“Yeryüzünde Yaşam” ünitesini işlerken EBA’da yer alan alıştırmalardan ders içi/ders dışında yararlanırım.					
3.	“Yeryüzünde Yaşam” ünitesini toparlarken EBA’da yer alan özetlerden yararlanırım.					
4.	“Yeryüzünde Yaşam” ünitesini işlerken EBA’da yer alan konu testlerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.					
5.	“Yeryüzünde Yaşam” ünitesini işlerken EBA’da yer alan haritaları dersimde kullanırım.					
6.	“Yeryüzünde Yaşam” ünitesinde EBA’da yer alan görsel materyallerden ders içi/ders dışında yararlanırım.					
7.	“Yeryüzünde Yaşam” ünitesinde EBA’da yer alan video/animasyon materyallerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.					
8.	“Yeryüzünde Yaşam” ünitesinde EBA’da yer alan ses materyallerinden ders içi/dışında yararlanırım.					
9.	“Yeryüzünde Yaşam” ünitesinde EBA’da yer alan kitap/dergi gibi yazılı kaynakları ders içi/ders dışında kullanırım.					
10.	“Yeryüzünde Yaşam” ünitesinde EBA’da yer alan simülasyon(benzetim) uygulamalarını ders içi/ders dışında kullanırım.					
11.	“Yeryüzünde Yaşam” ünitesinde EBA’da yer alan dokümanlardan kaynak olarak ders içi/ders dışında yararlanırım.					
12.	“Ülkemizin Kaynakları” ünitesini işlerken EBA’da yer alan konu anlatımı sunularından ders içi/ders dışında yararlanırım.					
13.	“Ülkemizin Kaynakları” ünitesini işlerken EBA’da yer alan alıştırmalardan ders içi/ders dışında yararlanırım.					
14.	“Ülkemizin Kaynakları” ünitesini toparlarken EBA’da yer alan özetlerden yararlanırım.					

<i>EBA EĞİTİM PORTALINDAN YARARLANMA DÜZEYİ BELİRLEME SORULARI</i>		Her Zaman (5)	Sık Sık (4)	Ara Sıra (3)	Nadiren (2)	Hiçbir Zaman (1)
15.	“ Ülkemizin Kaynakları” ünitesini işlerken EBA’da yer alan konu testlerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.					
16.	“Ülkemizin Kaynakları” ünitesini işlerken EBA’da yer alan haritaları dersimde kullanırım.					
17.	“Ülkemizin Kaynakları” ünitesinde EBA’da yer alan görsel materyallerden ders içi/ders dışında yararlanırım.					
18.	“Ülkemizin Kaynakları” ünitesinde EBA’da yer alan video/animasyon materyallerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.					
19.	“Ülkemizin Kaynakları” ünitesinde EBA’da yer alan ses materyallerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.					
20.	“Ülkemizin Kaynakları” ünitesinde EBA’da yer alan kitap/dergi gibi yazılı kaynakları ders içi/ders dışında kullanırım.					
21.	“Ülkemizin Kaynakları” ünitesinde EBA’da yer alan simülasyon (benzetim) uygulamalarını ders içi/ders dışında kullanırım.					
22.	“Ülkemizin Kaynakları” ünitesinde EBA’da yer alan dokümanlardan kaynak olarak ders içi/ders dışında yararlanırım.					
23.	“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini işlerken EBA’da yer alan konu anlatımı sunularından ders içi/ders dışında yararlanırım.					
24.	“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini işlerken EBA’da yer alan alıştırmalardan yararlanırım.					
25.	“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini toparlarken EBA’da yer alan özetlerden yararlanırım.					
26.	“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini işlerken EBA’da yer alan konu testlerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.					
27.	“Ülkemiz ve Dünya” ünitesini işlerken EBA’da yer alan haritaları dersimde kullanırım.					
28.	“Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde EBA’da yer alan görsel materyallerden ders içi/ders dışında yararlanırım.					

29.	“Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde EBA’da yer alan video/animasyon materyallerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.					
30.	“Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde EBA’da yer alan ses materyallerinden ders içi/ders dışında yararlanırım.					
31.	“Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde EBA’da yer alan kitap/dergi gibi yazılı kaynakları ders içi/ders dışında kullanırım.					
32.	“Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde EBA’da yer alan simülasyon (benzetim) uygulamalarını ders içi/ders dışında kullanırım.					
33.	“Ülkemiz ve Dünya” ünitesinde EBA’da yer alan dokümanlardan kaynak olarak ders içi/ders dışında yararlanırım.					

Eğitim Bilişim Ağı (EBA) hakkında görüş ve önerileriniz?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Değerli vaktinizi ayırarak anketimi cevaplayıp araştırmama destek olduğunuz için TEŞEKKÜRLER.

Ek 2: İzin Belgesi

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 27485554-44-E.10416556
Konu : Anket Uygulama İzni

07.07.2017

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi : a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 07/03/2012 tarihli ve 3616 sayılı, 2012/13 nolu Genelgesi,
b) Ondokuzmayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün 25/05/2017 tarihli ve 42301062-302.08-E.12611 sayılı yazısı.

Samsun Ondokuzmayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Özlem CEYLAN tarafından, İlimiz İlkadım, Atakum, Canik ve Bafra İlçelerinde Ortaokullarda görev yapan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine yönelik "Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Coğrafya Konularının Öğretilmesinde FBA' dan (Eğitim Bilişim Ağı) Yararlanma Düzeyleri ve Önerileri" konulu tez uygulama çalışması yapmak istediğine ilişkin ilgi (b) yazı, ilgi (a) genelgeye göre incelenmiş ve komisyon tarafından uygun görülmüştür.

Söz konusu çalışmanın komisyon kararı doğrultusunda tez çalışma sonuçlarının rapor halinde Müdürlüğümüz Ar-Ge Birimine gönderilmesine dikkat edilerek, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçlarına uygun olarak, ilgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, duyurusu ve denetimi ilçe millî eğitim müdürlüğünüz tarafından gerçekleştirilmek üzere okul müdürlüğü sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmadan söz konusu çalışmanın yapılmasının sağlanması hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Mehmet DEĞERMENÇİ
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü V.

Ekler :

- 1- İlgi (b) yazı ve ekleri (10 sayfa)
- 2- 06/07/2017 tarihli komisyon kararı (1 sayfa)

DAĞITIM:

Samsun Ondokuzmayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
İlkadım, Atakum, Canik ve Bafra Kaymakamlığına
(İlçe MEM)

SAMSUN ONDOKUZMAYIS ÜNİVERSİTESİ	
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ	
Tarih: 19.07.17	Sıra No: 25492
Birim:	
İşlem:	

Güvenli Elektronik İmza
07.07.2017

Atatürk Biv. Yenî Hükümet Konagi Kat:3 SAMSUN
Elektronik Ağ http://samsun.meb.gov.tr
Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Şubesi
e-posta: yuksekogretim@ardesi55.meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için R KORKMAZ (S)
Tel: (0 362) 435 80 63 (340)
435 80 64
Faks: (0 362) 43248 54

R KORKMAZ
Sel